UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Pœnis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

ſpicionis,vide Cy.in l.ſi qs decurio.C.de fal.ꝛ ponit Jo.An.in
addi.Spe.in tit.de teſte,§.reſtat.ver.ſꝫ pone,certe iudex.Ad-
de qualiter indicia ad torturã dẽant ꝓbari,eũdẽ cõſi.j.iij.lib.
r Poma.❡Illud.Uide Alex.cõſi.clxxiiij.co.j.vo.ij.cri.ꝛ ibi po
nit,an tales qui nõ deponũt de ipſo facto,iũgant.vt ꝓbẽt,ꝛ vide
Bal.in c.veniens.j.ad fi.de teſti.ꝛ cõſi.ccxxvij.in v.par.
s L.laud.de Seyſſ.❡Duos teſtes.Adde Alex.cõſ.v.cõſ.xiij.vo.
j.cõſ.clxxx.vol.§.cũ ſimi.Panoꝛ.notabiliter limitãtẽ in c.cũ di
lecti.de elec.Ang.ĩ trac.maleſi.in verb.fama publica ꝓcedẽte.
t P.P.P.❡Quero vtrũ.Uide do.Jaſ.in l.ij.in verſ.quarto
ex hac lege.C.de edẽ.Poma.❡Uide Alex.in l.ij.C.de eden.
Hoc tñ nõ hẽret locũ in delictis receptis ſup gñali inqſitione,ni
ſi illa poſtea reiteraret ĩ ſpãli inqſitiõe.Jta dt Ang.in l.qõnis.
ẽ.e.ꝛ vide Cep.cõſ.lxvj.p totũ ꝛ ſeq.Barb.lxvij.vo.j.ꝛ vid Pa
no.ĩ c.j.co.j.de depo.ꝛ in c.cũ ĩ cõtẽplatiõe.de re.iu.Et ꝙ teſtes
dẽant examinari parte citata,vide Alex.cõſ.clxxix.vo.ij.ꝛ Bal.
in l.j.in vlti.col.cõia de legat.ꝛ Ang.in l.milites.C.eo.ꝛ vide q̃
ponit Bart.de vilibus,ꝛ in l.j.C.de ſum.tri.❡Alexã.An de-
beat fieri de indicijs parti copia,hic habes,ꝙ ſic,ꝛ ſequit Ang.
in l.ſi vacãtia.C.de bo.va.li.x.Jtẽ dicas,ꝙ debet fieri copia inq
ſitiõis,put no.plenius p illũ tex.in l.ij.C.de edẽ.ꝛ ibi vide q̃ di-
xi in l.ij.§.j.de iure fi.Et ad iſta adde Bal.in l.ij.C.vt lit.pẽ.ꝛ vi
de Jnn.in c.p tuas,de teſtib.dicit Ang.in l.milites.C.eo.ꝙ ꝓba
tio bone fame,facit purgare indiciũ.Et qualiter purgẽtur indi
cia,vide Ang.ĩ d.l.ſi vacãtia.ꝛ Bar.ĩ l.ij.§.ſi publico.ẽ.de adu.
Et quid de copia diffamationis p Ang.in d.l ſi vacãtia.Et duꝫ
dicit Bar.ꝙ debet dari copia indicioꝝ,an interim ſuſpẽdat toꝛ
tura.vel differat,vide ipſum Bar.in trac.de queſtio.ꝛ Pau.de
Leaꝫ.in d.c.grauis.de depoſito.No.ꝙ adminicula dicũt vehe
mentia indicia.c.cũ dilectus.de ſuc.ab inteſt.ꝛ per Bal.in l.fi.
fa.erci.Et qd ſit adminiculũ,ꝛ qd cõiectura,ꝛ qd veriſimilitudo
ꝛ pe Bald.in l.ea quidem.C.de accu.Adde vt plene per eũdeꝫ
Alexan.conſi.v.lib j.
v Alex.❡Quero an.Et an indicia habita ſuper gñali inqſitione
pꝛeiudicẽt reo,adde Ang.in d.l.ſi vacãtia.ꝛ faciũt no.in l.mari
tus.ẽ.e.Et qd dixi poſt Bar.ĩ l.ij.§.ſi publico.ẽ.de adul.Et iſtis
adde Bar.in l.j.§.qui queſtionẽ.ẽ.eo.Bal.in l.iubemus.C.de ꝓ-
ba.ꝛ Jnn.in c.p inquiſitionẽ.de ele.Bal.tñ in l.obſeruare.§.ꝓ-
ficiſci.in v j.q.ẽ.de of.pcõ.videt dicere cõtra Bar.hic.Sed mihi
plus placet opi.Bar.Adde etiã ad Bart.hic.Sal.ĩ l.fi ad fi.C.
de qd.Et an teſtes recepti ſup fama ad inqſitionẽ formãdã,pſint
ad cõdẽnationẽ,vide Bal.in addi.Spe.in.ti.de ſen.in fi.ꝛ vide an
teſtis faciat iudiciũ,ẽ.in l.marit⁹.in apoſt.Et an ad examinatio
nẽ teſtiũ dꝫ pars adeſſe,vide Bar.ĩ l.j.§.qõni.ẽ.eo.ꝛ Bal.ĩ l.iube
mus.C.de ꝓbatiõib.ꝛ Jnn.in c.p inquiſitionẽ.de elec.pꝛẽalle.

De penis Tit.xix.

Querit gl.quid eſt pena:Reſpond.vt in gl.

LEX I.

1 ☞ Tempus delicti.vel tempus ſententie,quando inſpiciat in
ponenda pena.ꝛ nu.3.
2 Electus Pꝛioꝛ,licet adhuc non intrauit,ſi delinquit,habetur
vt Pꝛioꝛ ad penam minuandam.
3 Lericus quando quis eſt effectus poſt delictum commiſſum,a
quo iudice puniatur,an a ſeculari,an ab eccleſiaſtico.
4 Becheti,ꝛ fratres gaudentes qui mutant habitum,ſi delinquũt
poſſunt puniri per ſecularem,debent tamẽ exauthoꝛari,ꝛ pꝛiua
ri inſignijs oꝛdinis.

a QUoties Hec eſt not.lex.Jn imponẽdis
penis ᵃ tempus delicti,nõ tem-
pus ſentẽtie inſpicitur.h.d.pꝛoinde ſupꝛa dixit
1 in genere,hic in ſpẽ.❡†Op.de l.ſtatuliber.ẽ.tit.
j.Gl.dicit,fallit in ſtatulibero.Tu dic,Quando-
que mutat ꝯditio,e tpe delicti nulla ſuberat ſpes
mutatiõis,tũc loquit hec lex.Quãdoque tẽpoꝛe delicti ſuberat
ſpes mutationis ſtatus,ꝛ tunc debemus inſpicere ſtatum muta
tum,ſi hoc pꝛodeſt reo,d.l.ſtatulib.ꝛ ĩ.eod.l.moꝛis.§.fi.Sec⁹ ſi
2 reo obeſſet,vt ar.l.interpꝛetatione.ĩ.eod.Et ideo puto,† ꝙ ſi ali
quis eſſet electus Pꝛioꝛ,licet nõ intraret adhuc officiũ,nec in
traſſet adhuc,ꝛ delinqueret,ſibi pꝛodeſſet officiũ Pꝛioꝛat⁹ ad
minuendã penam haberet vt pꝛioꝛ,alias ſecus,per d.leges Fa-
cit ad hoc l.ſtatuliberi a ceteris.in pꝛinc.ꝛ ꝙ ibi no.ẽ.de ſtatuli.
b ❡Secũdo op.ᵇ ꝛ iſtud cõtrariũ ẽ multuꝫ difficile,de l.pe.ẽ.ſi ex
noxa.cau.aga.Dicit gl.hec lex corrigit illã.ꝙ nõ placet.q2 eui
tanda eſt legum coꝛrectio.Uel aliter dicit gloſ.in lege cõtraria,
ibi loquit in publicis iudicijs:hic vero loquit in pꝛiuatis.Jſta
ſol.vr contra text.legis contrarie,ibi dicit.iniuriã,ꝙ cõſtat eſſe
ꝓuatũ iudiciũ.Sꝫ gl.ĩtelligit crimẽ iniuriarũ eo caſu,quo ẽ cri-
mẽ publicũ.l.ꝙ ſenatuſcõſultũ.ẽ.de iiur.Licet vt dixi vobis in
caſu.d.l.qd ſenatuſcõſultũ nõ eſt crimẽ publicũ,eo reſpectu,quo
dicit publicũ iudiciũ.in l.j.ẽ.de pu.iud.vt ibi dixi.Preterea
iſta ſolutio eſt falſa.Nã ibi loquit de actiõe noxali:ſꝫ ꝓ publico
iudicio nõ datur actio noxalis,l.quis ſi fugitiuus.§.noxa.ẽ.de
edi.edi.ꝛ l.hec ſtipulatio.ẽ.de ver.ob.Preterea ñ eſt veriſimi
le ꝙ Juruſcõſultus hic loquatur in pꝛiuatis delictis,cũ ſim ĩ
materia publicoꝝ.Quare Dy.ſol.alio modo ꝛ dicit,ꝙ ibi inſpi
citur mutatio pſone quantũ ad cuſtodiã,vt in eadẽ cauſa ſiſti nõ
videat.quãtũ ad cuſtodiã,q2 aliter ſeruus,aliter liber,l.ij.C.de
cuſto.reo.Jſta ſolutio Dy.eſt ꝯ text.legis ꝯrie,ibi enim dicit de
vindicata,nõ dicit de cuſtodia.Gul.de cu.dat.alia ſol.ꝛ dicit to
tũ cõtrariũ.Ad gl.rñdet,ꝙ ibi loquitur de pꝛiuatis delictis:
hic loquit de publicis.Ratio eſt q2 delicta nõ habẽt penã limi
tatã,ſed imponitur extra oꝛdinẽ,l.fi.ẽ.de pꝛiua deli.ꝛ l.fi.de fu.
ꝛ l.fi.de iniu.Sed delicta publica habẽt pẽas limitatas,ideo in
eis inſpicit tempus delicti.Jta dicit Gul.Huic ſo.videbat ap
plaudere Ja.bu.ꝛ etiã d.Ray.Jſta ſo.videt ꝯ.l.iniuriarũ eſtima
tio.ẽ.de iniu.ꝛ tex.in aut.vt iud.ſine quoq̃ ſuf.§.pen.Preterea
illud quod ipſe dicit,quod in criminib⁹ publicis eſt pena oꝛdiã
ria,nõ eſt verũ ſemp,l.lege.§.hodie.ẽ.ad leg.Jul.repe.l.anno
nam.ẽ.de extraoꝛ.crimi.Jdeo†ego putarem ſic dicendũ quod
nõ diſtinguamus crimen publicũ a pꝛimo.ſed in omni crimine
dicamus.Aut imponit pena oꝛdinaria,ꝛ limitata a lege,ꝛ loq-
tur hec lex.Aut imponit pena arbitrio iudicis,ꝛ tunc iudex in
arbitrando imponit penã ſecũdum tẽpus ſentẽtie.hic eſt caſus
in l.pen.ẽ.ſi ex no.cau.aga.Ratio eſt in pꝛõptu.Nã cũ pena eſt
certa,ſtatim cũ deliquit fuit adſtrictus ad illã penã:ſed quãdo
c imponit pena arbitrio iudicis ᶜ,nõ põt dici adſtrictus ad illam
penã,niſi cum iudex fuerit arbitratus,vt C.de contrab.em.l.fi.
iſta puto vera.❡Juxta pdicta ᵈ qro de illa queſtiõe ᵉ,cũ aliqs
poſt delictũ eſt effect⁹ cleric⁹,a quo dꝫ puniri:vel a iudice ſecu-
lari,vel iudice eccleſiaſtico:Jſtã queſt.ponit Dy.in l.itẽ Alpia
n⁹.§.j.de exc.tu.Guid.de Suza põit in l.pe.ſi ex nox cau.aga.
Spe.põit eã ĩ.ti.de reo.d.Jo.An.ponit cã multũ late extra de
oblig.ad rat.c.j.Et q2 iſta queſtio eſt multũ vulgata,nõ inſiſto ĩ
allegando,ſed venio ad deciſionẽ.Dy.videt,diſtiguere,ꝛ pdicti
doc.vident ꝯcoꝛdare.Aut fecit ſe clericũ ĩ fraude,ꝛ tũc iſta alle
gatio quod eſt clericus,ſibi nõ pꝛodeſt,l.ſi maritus.§.legis.ẽ.de
adul.ibi ſine detrectatiõe,ꝛc.ꝛ l.hos accuſare circa pꝛin.ibi dũ
nõ retractãdi,ꝛc.ẽ.de accuſa.Aut eſt certũ,qd fecit hoc ſine frau
de,ꝛ pdeſt ſibi iſta executio,l.hos accuſare.§.hoc beneficio.ẽ.de
accu.Aut eſt dubiũ.ꝛ tũc ſi quidem erat accuſatatus,vel diffa
tus de crimine,pꝛeſumit hoc facere in fraudẽ,l.fi.in pc.ĩ.de bo
eo.q moꝛtẽ ſibi cõſci.Pꝛo hoc vide l.adul.§.fi.eo tẽpoꝛe.ẽ.de
adul.ꝛ quod ibi dixi:alias ſecus,vt ibi patet.Jſta eſt determia
f tio Dy.ꝯcludit Dy.ᶠ quod ſi ĩ fraudẽ hoc fecit,nõ pdeſt ſibi hec
allegatio.Sed qualiter poterit iudex ſecularis pũire clericũ:
Dicit Gul.ꝛ Jac.Bu.quod degradari debet ab epiſcopo ſuo,l
qui cũ vno.§.reus.ĩ.de re milit.ꝛ aut.clericus.C.de epiſ.ꝛ cle.
Et iſta determinatio Dy.tota loquit antequã pceſſus ſit ichoa
tus contra eũ:ſed ſi pceſſus eſt contra eum inchoatus,qd iu-
ris,vel quid ſi eſſet lata ſententia,ꝛ poſt ſententiam efficitur cle
g ricus:Uidet tex.cũ gl.quod nõ pꝛoſit g iſta allegatio,l.ſi quis
poſtea.ẽ.de iudi.vbi gl.exponit de clerico.ꝛ ĩ l.cũ quedã puel
la.ẽ.de iuriſ.om.iud.quod eſt verum,niſi ad illum clericatũ p-
uenerit nõ ſuo motu,ſed foꝛte tractus a ſuperio.l.qui autẽ.in
pꝛin.ẽ.ſi quis cau.l.iuriſperitos.ẽ.de excu.tuto.ꝛ l.tutoꝛ peti
tus eodem titulo.ꝛ ſupꝛa,de vaca.ꝛ excu.mu.l.pꝛetoꝛ.ĩ pꝛi.ꝛ l.
idẽ Ulpianus.§.j.de excu.tu.Jo.An.in c.j.extra de obliga.ad
ratiocin.dicit quod iſtud eſt verum quãtũ ad executionem fa
ciendã in rebus,ſed quod perſona poſſit capi,ꝛ detineri ĩ carce
ribus,vel decapitari,hoc fieri nõ põt,cũ perſona clerici omnĩo
ſit exẽpta a manu iudicis ſecularis.Et q̃ de clerico dicta ſunt,
ipſe idẽ dicit de mõacho ſeu alio,q regularẽ pfeſſionẽ fecerit q
quã tũ ad mundũ eſt moꝛtuus,l.deo nobis.C.de epiſ.ꝛ cle.Sꝫ,
vt ego dixi vobis,concedo quod iudex non põt facere niſi pꝛi⁹
degradetur,vt dictũ eſt:q2 epiſcopi ipſam degradationẽ non fa
cerent.Ex iſto incõuenienti ſequitur aliud incõueniẽs,quod iu-
dices ſeculares,licet ꝯtra inſtituã faciãt iuſtitiã de eis,ꝛ eos pu
niunt.Pꝛedicta vera niſi faceret pꝛofeſſionẽ exiſtens ĩ carceri
4 bus.Jta dicit ibi gl.Jo.An.❡†Jtẽ pꝛedicta puto vera ĩ illis
qui efficiunt clerici,vel faciunt pfeſſionẽ ita ꝙ efficiant religio
ſi,ſed ĩ iſtis q mutãt habitũ.ꝛ efficiunt becheti,ſeu milites gau
h dentes ʰ,poſito,qd habẽt pꝛiuilegiũ qd ſunt exẽpti a curia ſecu
lari talis habit⁹ mutatio nõ pdeſſet ſibi:q2 illa regula nõ facit
eũ clericũ,nec facit eũ religoſum:ſed dat ſibi quẽdã modũ viuẽ
di:nã retinẽt pꝛopꝛiũ ꝛ retinẽt vxoꝛẽ,ꝛ filios,ꝛ in illis ppꝛie ha-
bent locũ leges,que dicũt,quod pꝛopter permutationẽ foꝛi ſeu
pꝛopter pꝛiuilegium ſuperueniẽs ad ſui pꝛocurationem,quis

non excuſatur, l. ſi quis poſtea. de iudi. Et ita fuit obſeruatum d
1 faco: tamen debent exauthorari, id eſt, priuari illis inſignijs [i] illi⁹ ordinis, l. qui cu3 vno. §. reus. infra de re militari. Et iſta ſufficiant, ſalua ſemper ſententia Canoniſtarum.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Penis. Quādo ex vno delicto imponaṫ pena duplex, vide Bar. in l. quid ergo. §. pena grauior. de his, qui not. infam. vide poſt Bar. in l. ſenatus. ſ. de accuſat.

b Alex. ¶ Secundo opp. Vide in l. ſi quis in ſeruitutē. ſ. de fur. ꝛ vide de hoc cōtrario not. per Bart. in l. omnes populi, in v. q. princ. ſ. de iuſt. ꝛ iu. in ver. iuxta predicta quero ꝛc. Et iſtud qd̄ dicitur, quod in delictis inſpicitur tempus delicti, vide not. in l. prima. §. an bona. infra d iu. fi. ꝛ ponit Bal. in l. prima. C. an ſeruus ex ſuo fac. ꝛ Bar. in d. l. omnes populi. verſi. iuxta predicta quero qd in delictis, ꝛ in l. ſi quis in ſeruitutem. in princip. ſ. de fur. ꝛ dn̄s Benedict⁹ de plūbi in l. ſtatu liberi a ceteris. in prin. ꝛ ibi dixi ſupra de ſtatuli. Bal. in l. propter. C. de adul.

c Alex. ¶ Arbitrio iudicis. Sed iſtud videtur contra d. l. iniuriarū. iuncto eo quod not. Bart. in l. fi. ſ. de iniur.

d And. Bar. ¶ Iuxta predicta. Vide Io. d Imo. in cōſi. cxxvij. de effecto domino poſt delictum, in conſilio cxlij.

e Alex. ¶ De illa queſtio. Quando poſt delictum quis eſt effect⁹ clericus, a quo debet puniri: vide Bar. in l. adulter. §. j. ſupra de adulte. ꝛ vide Bar. ꝛ doct. in l. cū quedam puella de iuriſdictiōe omniū iudiciū. ꝛ faciūt hic dicta, an ſi aliquis eſt effect⁹ furioſus poſt delictū cōmiſſum quomodo debeat puniri: vide Bal. in l. furioſum. C. qui teſta. fac. po. Et de hac queſtione, etiā quid ſi nō efficitur clericus, ſed alia perſona eccleſiaſtica, vide 3 eder. de Senis, in cōſilio ciij. ꝛ quod legitur ꝛ no. in capitu. perpendimus. d ſententia excommunicatio. maxime per do. Cardina. Et qd ſi intrauit religionē, nō tamē fuerat religioſus, vt q2 erat intra annū profeſſionis, dic quod incōtinēti eſt exēptus a curia ſeculari, nec etiā punitur vt clericus, ꝛ ſtatus eius eſt in ambiguo, an ſit futurus cleric⁹. Unde id quod ſibi ſecurū eſt inſpicere debem⁹ quo ad penam, l. ſtatu liberi. ſupra de ſtatuli. ſecundū An. hic. Et qd de laico debitore qui p ſtatutū ciuitatis quinquēnio preſcripſerit: nūquid cōtra creditorē, ſi poſt iſtud factus eſſet cleric⁹, conueniatur in eccleſiaſtico foro, ita quod nō poſſit ſe tueri iſto ſtatuto vide Io. An. in d. c. j. de exce. li. vj. in nouel. Et ad predicta adde Bal. i l. ſi crimē. C. de ord. cog. dicit tñ Bal. ſin. in l. j. C. an ſeru⁹ ex ſuo facto. ꝙ ſi qs voluerit ingredi religionē, poſtea cōmiſit maleficiū, deinde ingreſſus eſt religionē, quod certe indiſtincte tūc poterit puniri a iudice laico, ſecūdū opi. Dy. Et quod nō proſit aſſumere clericatū poſt delictū, ē tex. ꝛ ibi Bal. i l. ſi qs decurio. C. de decur. ꝛ ibi no. Bal. Qd̄ ſi cleric⁹ poſt illud delictū amiſit priuilegiū clericatus, qs cognoſcet, vide Bal. in l. affinitatis. in fi. C. com. d ſuc. Quid ſi iudex excōmunicauit Titiū ſub cōditione, deinde pendēte conditione Titius efficitur de foro alterius, demū venit conditio an ſit excōmunicatus, vide Io. An. in regula, cu3 ſunt partiū in mercu. Adde an delinquēs factus clericus debeat per laicum condemnari, Ol. cōſi. iiij. incipiēte qd̄ laicus.

f Alex. ¶ Concludit Dy. Vide bonū tex. in arg. in l. auia. §. fi. ff. d mu. ꝛ honorib. in l. ſemper. §. diuus. ſ. de iure immu.

g Alex. ¶ Quod nō proſit. Iſta faciūt, an priuilegiū ſuperueniēs trahaṫ ad litē pēdentē. Dic, aut eſt pcuratum, ꝛ nō extenditur, l. cum quedā puella. hic alle. ꝛ in c. dilectus. vt lit. penden. ſecus ſi non fuiſſet procuratū, vt eſt tex. bonus in l. j. §. qui autē. in prin. ꝛ ibi no. ſ. ſi qs cautio. ꝛ facit d. l. tutor in prin. ꝛ l. idē Ulpian⁹. in fi. de excu. tut. hic alleg. ꝛ ibi no. Bar. Et per hoc patet, ꝙ ſi dicat ſtatutū. quod Poteſtas ſit iudex, hoc idē videṫ, quod procedat ſummarie, ꝛ de plano. pone ꝙ eſt inchoata cauſa cōtra mulierē ꝛ cauſa pēdēte maritus eſt mortuus, certe q2 ſupuenit priuilegiū, ꝛ nō fuit procuratū, tunc extēdiṫ ad ipſam cauſam pēdētē, nō obſtāte d. l. cū quedā. q2 ibi fuit procuratū recipiēdo viru3 alteri⁹ domiciliū, ꝛ vide extra vt lite pēdēte. c. fi. Dic vt ibi dixi poſt Pet. ꝛ Cy. ꝛ Imo. in l. ſi rē meā. de verborū obligationib⁹. ꝛ p Bal. in l. ij. C. vt lit. pendē. ꝛ l. adul. §. ſi eo tēpore. ſ. de adu. ꝛ in l. Deo nobis. C. d epiſ. ꝛ cle. No. quod dicitur hic de degradatiōe, de qua i ꝓpoſito noſtro, vide no. in l. preſbyteri. ij. ꝛ ibi Bar. C. de epi. ꝛ cle. in authen. cauſa que fit cum monacho. per gloſ. ꝛ Bar. in l. quod aut. §. ignominie. ſ. de infa. vide ibi.

h Alex. Milites gaudentes. Adde quod not. Bal. in c. j. de eo q arma belli. depoſuit. in vſib. feu. vbi dicit, ꝙ non mutauit ſtatū ſed vere loquitur ibi de militibus, gaudentibus quibuſdam immunitatibus, ꝛ vide in l. ſemper. §. primo. de iure immu. Idem Bal. in d. l. officiales. C. de epiſ. ꝛ cleri.

i Alex. ¶ Illis inſignijs. Adde Saly. in l. iij. C. d infa. vbi no. loqṫ.

1 ☞ Pena corporalis in vilib⁹, nō eſt maior quanis pecuniaria:

§. Generaliter Vides hic, ꝙ qui nō poteſt ſoluere in pecunia, punitur in corpus,

Sed contra hoc op. ſm̄ hoc puniceṫ maiori pena qlibet, qlibet
a pena corporalis eſt maior quanis [a] pena pecuniaria. l. in ſeruorum l. in fi. ſ. eodē. Huius timore dicebat Marti. Silij. qd̄ hec lex, ꝛ ſimiles que dicunt, qd̄ pena pecuniaria cōuenitur in corporalē, ſunt vere, qñ iſte qui cōmiſit delictū, ſcienter commiſit ſciens ſe non poſſe ſoluere pecuniā, vt hic dicit tex. ibi egentes deludunt. Hec ſua opin. eſt 3 caſum l. qui edes. ſ. de incen. rui. naufra. vbi 3 eum qui non deliquit dolo. pena pecuniaria quertiṫ in corporalem. ꝛ qd̄ hic diciṫ. penā deludunt, dicit gl. deludere dicuntur eo ipſo qd̄ nō poſſunt ſoluere. Ad hoc. [1] qd̄ dicitur qd̄ quelibet pena corporalis eſt grauior quanis pecūiaria, dico,
1 qd̄ in pſonis vilibus hoc non cōtingit, l. opere. in fi. ſ. de ope li. Itē opp. de l. illicitas. §. fi. ſ. de offi. pſid. Solu. Ibi loquiṫ in mulcta, hic in pena.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Eſt maior quanis. S3 qd ſi partem pene pecuniarie ſoluere pōt. an ꝛ qñ luat penā in corpus: vide Bal. i l. cū ſit. C. de ſpe. vio. Et de materia vide Bal. in l. fi. ſ. de inius voc. ꝛ in l. qcunque. C. de ſer. fu. in ver. ꝛ ꝓpterea ſcias ꝛc. ꝛ in verb. ſ3 dubitaṫ. cū ſe. Et an ſit opus ponere in libello, qd̄ ſi non pōt ſoluere, luat in corpus, t3 Cy. qd̄ non, i l. j. in xvij. q. C. de iniu. quē ſeqtur Federic. in l. fi. ſ. de i ius voc. Et iſtis adde Bal. i l. iij. C. de infa verſi. venio ad ſm̄ notabile. Itē t3 Sal. in l. ꝛ ſi ſeuerior. C. de infa. ꝛ Ang. in l. ſi qs id qd̄. de iuriſ. om. iu. ꝛ facit optime tex. in d. l. decuriones. de infa. quod no. bene.

LEX II.

Rei capitalis.

Habuiſti i l. ſecūda ſupra de publicis iudicijs.

§. **Conſtat** Quomodo procedat hoc, quod preſes poteſt damnare ad mortem, ꝛ damnare in metaallum, qd̄ plus eſt, ꝛ non poteſt deportare in inſulā, quod eſt minus: Tangit gl. in l. illicitas. §. qui vniuerſas. ſ. de off. preſi. Dyn ponit in c. cui licet, qd̄ plus eſt extra de reg. iur. in vj. Dicā in l. relegatorū infra de iterdi. ꝛ relegat.

1 ☞ Damnatus ad mortem ab eo, qui dānare non poterat, non efficitur ſeruus pene.

a
1 **Eum** [a] No. hunc tert. [1] quod iſte qui eſt damnatus ad mortem ab eo, qui damnare nō potuit non efficitur ſeruus pene, ꝛ ſic teſtamentum eius valeret, ꝛ quelibet ei⁹ vltima voluntas. Habetis in l. ſi quis filio exheredato. §. irritu3. ꝛ §. ſeq. ſ. de iniuſto rup. teſta.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Eum. Vide Bar. in l. index. i prin. de re iud. ꝛ vide i l. ſi quis filio exheredato. §. irritum. ſ. de iniu. rup. ꝛ irri teſta.

LEX III.

1 ☞ Mulier pregnans non torquetur, nec decapitatur.
2 Tortura, ꝛ executio ſententie corporalis late in mulierē3, q̄ peperit, an differatur intra illos quadraginta dies purgationis.
3 Executio mulieris, que peperit, differtur quouſque reperatur nutrix, que nutriat fetum, cui debet ſolui de publico, ſi aliūde pecunia non poteſt haberi.

a
1 **Pregantis** Not. qd̄ [1] non debet fieri executio ad mortem de muliere pregnāte, nec debet torqri, ꝛ ſic partus ꝓdeſt mulieri. Cōtra de l. q in vero. ſ. de ſtat. homin. Sol. ꝓdeſt
2 alij per quādā conſequentiā nō principaliter, ¶ [2] Quero vtru3 debeat differri pena intra illos xl. dies i quibus mulier iacet recens de partu, videṫ qd̄ ſic, l. ij. §. ſi non propter. ſupra ſi qs cau. Gl. non ſoluit. Dy. ſoluit valde bene dicit Dy. in hac lege ponūtur duo caſus. Primus qd̄ differṫ executio, ꝛ i hoc nō d3 differri executio intra illos xl. dies: q2 ceſſat ratio, que hic puniṫ pp partū. alius caſus eſt de tortura, ꝛ tūc d3 differri, q2 tūc cu3 ſit debilis, moreret, ꝛ ideo iudex excedēs modū puniaṫ. Debet er
b go differre, donec ſit fortis ad torturā. Quero, [3] qd ſi pariat, nec
3 reperiṫ qui puerū velit nutrire: [b] Rñ. ſi quidē nō reperitur propter defectū pecunie, q2 nō eſt q velit ſoluere nutrici, nutrix nō repiṫ gratis tūc debet ſolui nutrici de publico, ne executio diffe
c raṫ, c ar l. prime. C. qui ex cau. ſer. pro premio libert acci. ꝛ l. lege. ſupra ad Sylla. ſ3 ſi nō reperiṫ nutrix aliqua ꝓpter defectū perſone tūc debet ſeruari mater ad nutriendū, donec nutrix reperiatur quia eſt ratio eadē in cōſeruando eo iam nato, que erat in cōſeruādo eo dū erat i ventre, arg l. ſed ꝛ ſi is. §. an aūt ſupra de Car. edict. ꝛ ita tenet Old. ꝛ ita dicit fuiſſe ſeruatū Padue.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Pregnātis. Et rō huius legis eſt q2 magis naſciṫ Reipub. quam pene, l. j. §. ſi ea. ff. de vent. poſſeſ. mit. ꝛ vide ibi omnino Barto limita tamen vt per Baldum in l. excuſantur, §. numerum. per illum textum not. de excuſa. tuto. no habere locū,

vbi eſſet

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vbi eſſet effecta pregnans poſt capturam, quod non puto verum
quia pure habet locum huius tex. ratio, ſcilicet propter partũ, ⁊
per nota. per Bar. ⁊ ibi dixi in dicta. l. ij. §. numeru. Certius quia
ſi poſt partum differtur executio dũ ſtatim cocubuit, ergo tanto
magis añ. Et ratio hui⁹ legis eſt, quia magis naſcitur reipub.
quã pene. l. j. §. ſi ea. ꝺ ve. in po. mit. vbi vide omnino Bart. vtrũ
mulier iaces in partu debeat puniri, idẽ tenet do. Alex. in dicta
l. ij. § nõ p p. ⁊ facit in materia l. inter ſtipulantẽ. §. ſi. de ver. obli.
Quando tamen differtur pena, vide per Lud. ro. in rub. in ſi. ff.
de iudic, ⁊ vide vnũ nota. in l. j. ⁊ ibi no. Barto. ꝺ bon. dam. ⁊ ibi
vide gloſ. ordinariã in l. is q reus. in glo. mag. de publicis iud. ⁊
ibi Bartolũ, ⁊ Abbatẽ, in c. nũ ſpecialis. de officio de leg. Et
nota, quod vbi equum videtur iudici propter veritatem. alteri⁹
criminis indagandam, poterit ſemper differri pena, ſecundum
Bar. in d. l. is qui reus. item hoc intellige verum, niſi iudici vi-
deretur quod eſſet calumnioſa illa dilatio, quia tũc nõ debet ſu-
perſedere. Ita non voluit Bal. in d. l. pe. ꝺ. de accuſationibus.
b Alex. ¶ Vel nutrire. An differatur executio pene, vide in l. im-
perator. ff. de ſtat. ho. Vide de materia que dixi poſt Bar. j. eo.
l. ſi qs forte, in princip. ⁊ j. per Bar. Et de dilatione executionis
ſententie criminalis poſuit Bartol. in l. ij. ꝺ. de cuſto. reor.
c Claud. de Seyſſel. ¶ Differatur. Caſus in quibus executio ſen
tentie differatur in criminalibus, vide per Alex. in debitoribus
ꝺ. de re iudic. ⁊ Copol. cautel. j.

LEX IIII.

1 ¶ Damnatus ad mortem ſi aufugit, peccat.
2 Equalis eſt pena non accidentis ad confinia, que eſt eius q poſt-
quam iuit, non obediuit.
3 Probandi cui incumbit onus, quando aliquis contra aliquẽ di
cit ipſum non ſeruaſſe confinia, ⁊ illle dicit q ſic.
4 Licentiam reuertendi exuli, vel bannito, concedit ſolus Prin
ceps. vel ciuitas non recognoſcens ſuperiorẽ, vel ciuitas que ha
bet licentiam concedendi ſtatuta.
Item quilibet iudex ex cauſa iuſta. Quid ſit dicerre commeatũ
remeatumque, ſcilicet eundi. ⁊ redeundi. §.
Licentia ſi eſt data alicui eundi, an videatur data ⁊ reuertendi.

RElegati. Nota textũ ibi, ⁊ hec ita ⁊c. ⁊ ibi, ⁊
nemo põt, ⁊c. ¶ Opponitur, ⁊ vide
tur, quod debeat duplicari tempus, non imperpetuũ
dãnari, vt j. eod. l. aut dãnũ. §. quiſquis. Bol. hec intel
ligitur ſecũdũ illa, q2 hoc eſt verũ, quãdo duplicatio excederet.
a decennium. ¶ Vltimo nota hanc legẽ ad queſtionẽ. Primo di
1 cunt Theologi, † q ſi aliquis eſt damnatus ad mortem, ⁊ ipſe au
fugit, quod peccat. Hic vide tex. nam ille qui aufugit penã ſibi
2 impoſitã, punitur acrius: ergo apparet quod peccat. ¶ † Vlte-
rius not. quod equalis eſt pena non accidentis ad confinia, que
3 eſt eius, qui poſtquam iuit, non obediuit. Circa hoc † quero, ego
b dico contra aliquem, quod ipſe non ſtetit ad confinia, [b] ipſe dicit,
quod nunquã rupit confinia, ſed obediuit, cui incũbit onus pro
bandi? Videt quod illi relegato. Nã cũ ab initio eſſet in ciuitate
preſumitur ibi ſemper fuiſſe, niſi probet ſe exiuiſſe. l. ſiue poſſide
tis. C. de proba. In contrarium probatur, qui dicit eum nõ ſer
uaſſe cõfinia, ſeu rupiſſe cõfinia, arguit cõtra eũ delictũ, vt hic pa
tet, ergo ei incũbit probatio, l. eum qui. ꝺ. de probat. ⁊ l. quoties
§. qui dolo. eod. titu. Breuiter dico hic, ſicut dicim⁹ ꝺ minorita
te. Aut enim qs dicit ſe obſeruaſſe, vel nõ rupiſſe cõfinia ad fun
dãdã ſuã intentionẽ, ⁊ ipſe debet probare. Aut aliqs dixit ipſum
rupiſſe, ſeu nõ obſeruaſſe confinia ad fundãdã ſuã intentionem,
vel exceptionẽ, ille debet pbare, l. ſi minorẽ. C. de in inte. re. mi.
⁊ q nota. in l. ſi vero. §. qui pro rei qualitate. ꝺ. qui ſatiſ. cogãt, ⁊
4 dicta l. eũ qui. ꝺ. de proba. Itẽ dicit hic in fine, † nemo põt. ⁊c.
c Nota hũc textũ, [c] quod relegato, ſeu miſſo in exiliũ non põt para
ri iudex licentiã veniẽdi, vel q reuertatur, ſed ſolus Princeps.
põt, ⁊ non alius, ⁊ quod hic dicit, ex aliqua cauſa, intelligatis, q2
cauſa iuſta eſt volũtas pricipis, ⁊ idẽ intelligo in iſtis ciuitatib⁹
Italie, q2 ipſe ſunt pncipes ſibiipſis, q2 poſſunt exuli dare licẽ
d tiã reuertẽdi. Idẽ puto de omnib⁹ ciuitatib⁹, [d] que habẽt licẽtiã
cõdẽdi ſtatuta in iſtis negotijs magnis. Nã ipſe poſſũt facere le
ges, vt exules reuertãt, tunc habebũt licẽtiã reuertẽdi authori-
tale legis, ⁊ authoritate principis, qui ſibi cõceſſit, quod poſſint
facere leges, ⁊ ſtatuta. arg. ff. q vi aut clã. l. phibere. §. plane. Itẽ
dico, q qlibet iudex põt dare licẽtiã reuertẽdi exuli ex cauſa iu-
ſta, vt puta, ſi eſt accuſat⁹ de maleficio, pp q pſentia accuſati re-
5 grit: vt plene habuiſtis in l. is qui reus. ꝺ. de pu. iudi. ¶ † Vlti.
nota ex hac lege, q hic dicit, nemo põt cõmeatũ remeatũue, ⁊c.
quero qd eſt hoc dictũ: Gloſſ. exponit cõmeatũ, ſcilicet eũdi ſpa
ciatũ p mũdũ: remeatũ, ſ. redeũdi ad domũ. Vel poſſum⁹ expo-
nere aliter, vt dicam⁹, cõmeatũ remeatũue dare, hoc ẽ, habere li
centiã eundi, ⁊ redeundi ſꝫ hoc faceret ad queſtionẽ, an ille, cui ẽ
conceſſa licentia eũdi, videat habere licentiam redũdi quod te-
tigi vobis i l. j. ĩ pn. ꝺ. ad l. Iul. ma. dicã ꝺ. de ſep. vio. l. vt imp r

ADDITIONES.

a Claud. de Seyſſell. ¶ Vltimo not. Adde gl. notab. in clem. pa
ſtoralis. §. iſto igit. in verb. per violentiam. de re iudicat. Iaſo.
in repet. l. admonendi. ꝺ. de iureiur. Nunquid autẽ poſt finitũ
tempus confiniorum ſine alia licentia poſſit talis confinatus re
uerti, vide Bal. in c. ex literis. de conſtitut.
b Alexan. ¶ Ad confinia. De pena non ſeruantis confinia, vide
Bal. in l. ſi Poſſidonium. C. de infam. ⁊ j. eodem. l. aut damnũ
per Barto. Et hic plene de pena relegati, vel cõfinati. Quid de
pena banniti, quando reperitur in locis, vbi bannũ habet: dic
quod hodie punitur pena deportationis, text. eſt multum no. in
l. mathematicos. in fi. de epiſc. audient. An puplicetur tempus
vide in l. ita ſtipulatus. j. de verbo. obliga.
c Roma. ¶ No. hoc. tex. Intellige autem, quod voluntas prici
pis eſt iuſta cauſa in his que ſunt iuris poſitiui, ⁊ in quibus ipſe
cõtrarium ſcribere poteſt ex ſola volũtate: ſecus in his quibus
ex ſola voluntate derogare nõ poteſt, vt in his que ſunt iuris gẽ
tium: in illis enim requiritur vera cauſa, nõ preſumpta. Ita de
clarat Abb. i c. que in eccleſiarum. de conſti. ⁊ Ro. cõſil. ccclj. in
ci. queritur primo an domini Aueninenſes. ad fi. ⁊ facit tex. in
l. ſi teſtamentum. C. de teſta. vbi ad tollendum teſtamentũ, quod
eſt de iure gẽtiũ, non ſufficit preſumpta cauſa que preſumit in
principis reſcriptio, Et quod in rieſcrpto principis preſuma
tur cauſa vide aliqua per Iaſon. in repe l. qõinus de flũ. Et de
plenitudine poteſtatis Pape, vide aliqua per Fely. in rub. ꝺ 2
ſti. ⁊ in c. j. in iiij. falen. co ti, ⁊ in c. que in eccleſiarum ver. limita
tertio. ⁊ in ver. quinta concluſio. ⁊ aliqua etiam per eum in c. cũ
inter R. priorem. de exce. ⁊ Ro. cõſi. xxxvi. ⁊ Ana. lxxx. ⁊ ibi ad
didi. ⁊ Alex. cõſi. ij. vo. ij. ⁊ Barba. in c. fi. de cõſtitut. Et ad hec
omnino, an preſumat cauſe in principe, Aret. cõſ. clxiiij. ⁊ Iaſ.
in l. ſi teſtamẽtũ. C. de teſta. ⁊ Alex. cõſi. j. vol. ij. vbi dicit. quod in
principe preſumitur cauſa, quando diſpenſat cõtra ius diuinũ.
⁊ conſi. vj. vbi dicit. quod in principe legitimãte preſumit cau-
ſa licet ſecus ſit in alio inferiore. vo l. ij. ⁊ ibidẽ dicit in cõſi. lxx-
vij. co. fi. co. vol. ibi etiam ponit, quando principes reſcribit ꝯ
ius diuinũ, ⁊ cõſi. lxxiiij. vo. iij. vbi querit, an ſi princeps fecerit
aliquem incarcerari preſumatur quod iuſte fecerit. ¶ Clau. de
Seyſſell. In principe q preſumatur cauſa, intellige i ſupremo,
non in ferioribus, ſecundum Bal. in l. ſi teſtamento. C. de teſta.
Item niſi princeps ſtatueret contra ius diuinum vel contra ſta
tuta conſilij generali, nam tunc cauſa nõ preſumitur, niſi appa
rent ex illis caſibus quib⁹ licitum eſt principi cõtra illa ſtatue-
re, ſecundũ Abb. in c. que in eccleſiarum. de cõſtit. ⁊ in c. cum ve
niſſet. de iudic. in c. j. de cauſ. poſſeſſ. ⁊ ppriet. vide Alex. cõſ. ij.
circa finem, vol. j. ⁊ cõ. xciiij. eo. vol. conſ. cvij. ⁊ cõſ. ccxviij. vo. ij.
Rom. conſi. ccccxxxvj. ⁊ conſi. ccccl xxiij. ⁊ cõſi. ccccxcix. i j. col.
⁊ Fely in. in d. c. que in eccleſiarum. de conſti.
d Alex. ¶ Omnibus ciuitatibus. Ciuitates non recognoſcentes
ſuperiores ſunt loco principis, ⁊ poſſunt dare licentiam banni-
to redeundi in patriam. Itẽ Bar in l. is q reus. ꝺ. de pub. iud.
Et iſtud ſingulariter limita niſi bannitus alios bannitos mul-
tos in fortiã ciuitatis, de qua bannitus eſt, poneret: q2 tũc etiã
ai⁹ iudex poteſt dare licentiam. Tex. eſt no. in l. nõ omnes. §. ſi.
j. de re mili. vbi Barto. ⁊ not. Barto. in l. ambitioſa. j. de decre.
ab ordi. fac. Idem not. Barto. in l. j. §. de qua re. ꝺ. de poſtu, Et
ordi. fac. i Idẽ not. Barto. in l. j. ꝺ. de qua re. ꝺ. de poſtu. Et facit
ad not. par Bar. in l. iiij. in ſi. cum ſimil. de ver. oblig. Pro hoc
quod no. Bal. in l. ij. C. de conſtitu. pec. ⁊ l. pen. C. de donation.
inter virum, ⁊ vxo. Bart. in l. j. §. pe. de poſtu. ⁊ in l. continuus.
§. cum quis de verbo. obliga. Et adde, quod ſi aliquis eſt banni
tus ob contumaciam, ipſo purgante cõtumaciam debet reban-
niri tex. eſt not. in capit ex literis. de conſtitut. cum ſi. ⁊ in ſimili
illum text. aleg. not. Barto. in l. ſi quis adulterium. §. primo. ſu
pra, de adul. per Archid. vj. diſtinct. lapſis. no. Bald. ⁊ Roma.
in l. puto §. ſi quis. ff. de poſtulã. ⁊ facit tex. i l. prima. §. ſi frater.
de colla. bono. vide pro huius declaratione quod not. Bart. i l.
centeſimis. in vltimis verbis, ꝺ. de verbo. obligat. Que autem
contumacia requiratur ad quem bannitorum. vide Bartol. in
l. prima. §. fina. ſupra ſi quis ius dic. non obtempe. vide glo. val
de not. in clem. paſtoralis. de re iudica. de eo, qui relaxat⁹ iura-
uit redire, quod non eſt periurus, ſi nõ redit. do. Petr. de Ʒ lo.
ponit in ſua diſpu. incip. inquiſitus, ⁊c. Et no. quod per hanc le
gem dixit Bald. in l. prima. C. de nundi. quod banniti dicun-
tur aſſidati nundinis, etiam ſi iniuſte ſunt banniti, adde predi-
citis quod dixi in dicta l. prima. §. fina. ſi quis ius dicenti non
obtempe. ¶ Pom. Vide Alexan. conſilio ij. volũi. j. Roma.
in ſimili. lix. in v. dubio. ⁊ Alexandr. xv. in verſicul. ⁊ ſatis eſt vo
lumin. v. ⁊ ad hec etiam vide vnum verbum. Ʒelin. in capitu.
quoniam contra. in verſicul. quartus. de probatio. ⁊ Bar-
bat. conſilio xxiiij. volumi. ij. ⁊ xxiij. volumi. ij. ⁊ Prepo. in ca.

ius ciuile.j.diſtin.⁊ do.Alex.conſi.cxxxvj.vol.i.xxxvij.ad fi.vo.
iij.vbi dicit,quod in principe non ſeruante contractum ſuũ pre
ſumitur cauſa.Uide etiã Alex.cõſi.j.vo.v.vbi dicit,ꝙ in Impe
ratore,⁊ euẽtibꝰ locũ eius,p̃ſumitur cauſa.⁊ cõ.xvj.vo.v.⁊ Ro
ma.cõ.ccccxxvj.vbi dicit,ꝙ in Principe ſtatuẽte aliquid gene
neraliter,vel ſpecialiter,ſeu motuproprio, p̃ſumit cauſa, adeo
ꝙ nõ põt probari cõtrariũ:ſecꝰ vero ſi ſtatuerit ad poſtulatione͂
patris,⁊ vide Bar.in c.ꝙ trãſlatione͂.de offi.legat.⁊ Socij.omri
no conſi.cclxvj.vbi declarat.

LEX V.

☞ Abſens ſiue ſit abſens ante litem conteſtatã,ſiue poſt quan
do damnari poſſit in criminibus capitalibus.
2 Abſens ante litem conteſtatam,ſiue poſt,quando damnari poſ
ſit in criminibus,in quibus eſt pena a relegatione infra.
3 Contumacia ſola quando ſit plena probatio delicti.
4 Statutis duobus ſtãtibus quorũ vno cauetur,quod contumax
habeatur pro confeſſo,alio,quod teſtis examinatꝰ cõtra magna
tem non poſſit redargui de falſo,⁊ teſtis examinatus contra ma
gnatem fuerit contumax,an poſſit de falſo condemnari.
5 Iudex abſentem etiam qui habetur pro confeſſo, condẽnare nõ
poteſt,quãdo ipſi liquet id de quo imputatur,non eſſe maleficiũ

† ABſentem. Hec eſt bona lex. Primo ponit
vnum dictum. Secundo, ponit
aliud dictum.quod videtur primo dicto contrarium.
Tertio,contrarietatem ſoluit.Secunda ibi, ſed nec d̃
ſuſpicionibus.Tertia ibi,põt quis.No.tex. ſanctiꝰ enim eſt,⁊c.
¶ Not.abſentem in criminibus non damnandum. Contra.C.d̃
iudi.l.properãdum.§.j.Solu.ibi in ciuilibus,in quibus abſens
damnatur poſt litem conteſtatam: hic in criminibus grauiori
bus,in quibus etiam abſens poſt litem conteſtatam non damna
tur,ſecũdum veram opi.quod tame͂ ĩ.recitabo per queſtiones.
¶ Secũdo op.de l.ſeruũ quoque.§.publice.ſ.de procura.Sol.
illa intelligitur ſecundum iſtam.Item contra C.eodẽ.l.ne diu.
Solu.ibi ſpeciale.Alia ſpecialia dixi in l.j.in prin.ſ.de requi.
re.Item op.C.de adulte.l.quamuis indubitati.ſecundum verã
opi.Sol.hic,ibi accuſatus erat preſens,⁊ contra eũ crimen erat
probatũ,ſed accuſator erat abſens.Unde ibi non profertur ſen
tentia in abſentem,ſed pro abſente iam liquidato negotio. Ite͂
op.ſ.titul.j.l.fina.Sol.vt ibi.Alterius opp.C.de requi.re.l.j.
Reſpondeo, libellus bene poteſt dari contra abſentem ,non ꝙ
procedatur contra eum ad condemnationem,vt hic. Item op.
C.de accuſa.l.abſentem.Sol.libellus non datur, ſcilicet vt ꝓce
datur,ſed vt requiratur.Et ſic hoc modo intelligi debet.d.l.ab
a ſentem.¶ Uenio ad ſecundum.hic habetis [a]quod nemo debet
b dãnari ex ſuſpicionibus,⁊ preſumptionibus.[b]Cõtra C.de adul
te.l.ſi hi qui adulterij.⁊ in authen.vt lic.ma.⁊ aui.§.his quoque
etiã illud dicit glo.ibi eſt preſumptio legis,non hominis. Bo
na ſolutio eſt,⁊ eſt preſumptio iuris,⁊ de iure. ¶ Alteriꝰ habe
tis hic,ꝙ contra cõtumaces proceditur more priuatorum iudi
ciorum.Cõtra aliter datur dilatio in priuatis iudicijs,aliter in
criminalibus.l.inter accuſatorem.ſupra de pu.iud.Sol.dic vt
ibi:quia eodem modo fiunt citationes,⁊ dãtur dilationes ad ve
niendum,vt ibi dixi.¶ Item op.ad idem de l.ſi ſupra de ferijs.
Reſpondeo,ibi loquitur de dilatione,que datur ad probandũ,
in quibus plures dantur in criminalibus,quam in ciuilibus.
¶ Item op.de l.j.§.diuus.ſupra ti.primo, coniuncta l.prima.
C.de confeſ.Ex quibus apparet,quod aliter proceditur in cõfeſ
ſum in ciuilibus,quam in criminalibus,Reſpon.quod hic dicit
more priuatorũ iudiciorum,intelligatis nõ per omnia: quia in
c multis eſt differẽria,[c]⁊ patet ex predictis,vt infra dicã.¶ Ue
nio ad queſtio.gloſſ.Circa lege͂ quero duas queſtiones in gloſ.⁊
duas alias extra gloſſ. Prima eſt,dicitur hic,ꝙ in criminibus
1 capitalibus non poteſt damnari abſens.Quero.†vtrum hoc ve
d rũ ſit,[d]ſiue ſit abſens poſt lite͂ cõteſtatã ſiue ante. Quidã dicũt
poſt lite͂ cõteſtatã poſſet dãnari abſens. Pro hoc facit C.d̃ adu.
l.adulteram,⁊ l.quãuis indubitati.Et pro hoc ꝙ dicit hic in ter.
ſm̃ morem priuatorũ iudiciorũ, ſed in priuatis iudicijs hoc eſt,
l.properandũ.§.primo.C.de iudi.igitur ⁊c. Azo.⁊ Hug.dicũt
indiſtincte abſentem non dãnandũ etiam lite conteſtata,per hũc
tex.qui generaliter loquitur,⁊ per l.j.C.d̃ requi.reis. Nõ ob.d.
l.adulterã,quia ibi non dicit ꝙ dãnetur,ſed ꝙ inter reos recipit.
Nõ ob.d.l.quãuis indubitati.quia ibi reus erat preſens,cõtra
que͂ ſententia proferebatur,licet accuſator eſſet abſens.¶ Ite͂,
non ob.hic tex. qui dicit, ſm̃ more͂ priuatorũ iudiciorũ,quia eſt
verum in iudicijs non grauibus,in quibus eſt pena a relegatio
ne infra,⁊ hoc de iure noſtro.Canoniſte vero dubito ne aliter di
cant de iure eorũ,ꝙ dic vt in Specu.de accuſat.§.ſequitur.ver
ſicu.ſed pone.
2 ¶ Secundo†quero,dicitur hic,quod in criminibus, in quibus
eſt pena infra relegationem,abſens poteſt damnari, vtrum hoc
ſit verum ,ſi abſens eſt ante, litis conteſtationem: Dicit gloſſa
quod ſic,ſiue ſit abſens ante litis cõteſtatione͂,ſiue poſt litis cõ
teſt. Ita dicit gl.hic.contrariam gloſſ.habemus.C.de dignita.
l.quoties.lib.xij. Iac.de are.tenet contrariã gl.per hũc tex.ꝙ
dicit,more priuatorum iudiciorum,hoc eſt,ciuilium iudiciorũ
ſed in ciuilibus non proceditur ad ſententiã lite nõ conteſtata
ergo ⁊c.Ita dicit ipſe C.d̃ accu.l.abſente͂.⁊ ibi Cy.refert.Iac.
de ra.Pe.⁊ omnes moderni tene͂t iſtam gloſſam,⁊ ego ſemper
eam tenui.Ratio in ciuilibus contra contumace͂ ſunt ꝓdita re
media prima,⁊ ſecundi decreti,in criminalibus grauibus ſunt
prodita remedia annotationis bonorum,in criminalibus nõ
grauibus iſta remedia annotationis bonorum nõ ſunt prodita,
vt ſ.de requi.re.l.j.merito cũ alia remedia nõ habeamus,per
uenitur ad ſententiam,etiã lite nõ cõteſt.Nõ ob.hec lex,que di
cit,morum priuatorum iudiciorum:quia intelligas nõ ꝑ omnia:
3 vt ſ.dixi.¶ Tertio extra gl.†quero,dicitur hic quod abſens 2
demnatur,vtrũ ſola cõtumacia ſit plana probatio de delicto.an
vero alia probatio requiratur: Reſpõ.quod debet de crimine
conſtare per probationes legitimatas, ſicut in criminalibus qñ
contra abſentem proceditur ad diffinitiuam,vt in aut.ꝗ ſemel.
C.qui modo ⁊ quando iub.ibi perquiſita veritate,⁊c.⁊ l.ꝓperan
dum.§.j.C.de iud.Quando vero fuga.ſeu cõtumacia faciat que͂
haberi pro confeſſo,vel nõ,non dico hic. Dixi plene ĩ l.lege cor
nelia.ſ.ad Sill.⁊ hoc de iure cõmuni:ſ; ſecundũ ſtatuta Italie
ex ſola contumacia habetur pro confeſſo,⁊ habetur cõtumacia
pro probatione legitima Unde vbi ſunt , ſtãtuta ſeruanis.
4 ¶ †Quarto circa hoc formo queſtionem,quam habui de facto
Duo ſtatuta ſunt hic,Unum quod contumax habeatur pro cõ
c feſſo.[c]Secundum,quod teſtes examinati cõtra magnates non
poſſunt redargui de falſo.contingit quod teſtis examinatus eſt
contra magnatem,⁊ contra eũ fuit de falſo proceſſum,ipſe fuit
contumax,⁊ paſſus eſt ſe poni in banno,vnde habitus eſt pro cõ
feſſo,an poſſit condemnari: Uidetur quod ſic. Primo,quia valet
proceſſus,nam licet agens careat accuſatione,tamen ꝓceſſus
de ſe valet,quod patet:quia ex eo poteſt ſequi cõdemnatio licet
indebite,vt C.de cõdi.ide.l.j.⁊ ſ.mãd.l.ſi fideiuſſor.§.in omni
bus.⁊ eſt tex.ſ.fa.erci.l.cum putarã.⁊ extra de re iudic.c.abba
te ſane.verſi.quõiam ⁊ ſi petitũ,⁊c.lib.vj. Preterea,licet ſit ꝑ
ſumptio iuris,⁊ de iure,quod talis talis nõ dixerit falſũ cõtra
dictum magnatem ex forma dicti ſtatuti,tamen contra hanc ꝑ
ſumptionem haberi poteſt probatio in cõtrarium per cõfeſſio
nem,vt in authen.de equali.do.§.aliud.⁊ ibi no.⁊ ꝑ Azo.ĩ ſum
ma C.de don.ante nup.⁊ per Cynũ in authentica,ſed iam,eode͂
titulo.quia iſte patiẽdo ſe poni in bãno,videtur confiteri,ergo,⁊c.
Preterea,quando accuſatio eſt exticta,poteſt pati quis ſe con
ueniri,⁊ ſe condemnari d̃ facto,vt ſ.ad exhib.l.Iulianꝰ.§.quã
tum aute͂.⁊ de rei vend.l.ſi poſt acceptum.⁊ quod dixi vobis in
l.ſi Titius.ſ.de verb.ob.ergo hic patiendo ſe poni in bãno,po
terit condemnari.In cõtrarium iudex debet querere defenſio
nes rei,l.j.ſ.ti.j.in fi.⁊ l.ſi non defendant.ĩ.eo.ergo ⁊ hic debet
quero defenſiones iſtius. Preterea,videtur tex.in d.authe͂.ꝗ
ſemel.ibi,perquiſita veritate ⁊c.vbi videt,quod ſemper quãdo
proceditur ad diffinitiuam ſententiam contra abſentem.iudex
debet querere defenſione͂ abſentis.ſ; acit ad hoc qđ no. Inno.
in c.veniẽs.extra de accu.Quid dicemus,Aduerte.quia iſta q̃
ſtio eſt multum notabilis,⁊ dic ſic.Aũque liquet iudici quem
non commiſiſſe delictum vel.eum non eſſe culpabilem,⁊ tũc iu
dex abſentem non poterit condemnare.Quid enim ſi viderit vi
uum hominem,quem abſens occidiſſe dicitur:Certe non cõde͂
nauit eum,etiam ex vera confeſſione,nõ ſolũ ex ficta,l.inde Ne
tius.ĩ fi.⁊ l.ſeq.ſ.ad leg.Aqui.⁊ hoc eſt quod dicitur,iudice͂ de
bere querere defenſionem rei,vt ſ.tit.j.l.j.in fi.Quandoque cõ
f ſtat[f]iudici de maleficio per hanc fictam confeſſionem,ſed cõſtat
iudici pro reo,quod poterat ſe tueri propter preſumptione͂ iu
ris,⁊ de iure,vt in queſtione ꝓpoſita:tũc puto quod iudex poſ
ſit eum condemnare propter fictam confeſſionem,quia iſta ficta
confeſſio tollit preſumptionem iuris,⁊ de iure,que inducebat
per ſtatutum,vt legib.ſ.alle.Debet ergo reꝰ comparere,⁊ ma
leficium negare,⁊ tunc contra ipſum non admittetur probatio.
Quandoque conſtat iudici maleficiũ eſſe commiſſum:ſed con
ſtat,qđ reus poterat ſe tueri aliqua exceptiõe.vt puto,exceptio
ne temporis,ſeu p̃ſcriptionis.Iſto caſu dico ide͂,ſcilicet,quod
iudex poterit contra eum procedere ad condemnatione͂ ex hac
ficta confeſſione:Nam exceptio preſcriptionis non facit malefi
cium non eſſe commiſſum,⁊ non eſſe publice.quod apparet.quia
punietur iſta exceptiõe omiſſa,vt l.ſi maritus.§.preſcriptiões.
ſ.de adul.Item poteſt pati ſe conueniri de facto,vt dictũ eſt,ſ;
patiendo ſe poni in bono hoc patitur,ergo,⁊c.Concludo ergo
5 ex omnibus iſtis,quod†contra abſente͂,qui habetur pro confeſ
ſo non poteſt procedi ad condemnationem,quando iudici lique
ret aliquid,per quod apparet illud non eſſe maleficiũ : ſecus ſi
ei appa

ci apparet aliquid per quod poterat ille ſe tueri, maleficium tamen i remanet commiſſum:vt ex predictis apparet.

ADDITIONES.

† Claud.de Seyſſ. ¶ Abſentem. Nunquid autē valeat ſtatutum ꝙ quis poſſit criminaliter de delicto condemnari, vide Bal.in l.j.in j.queſt.C.quomo.ꝛ quando iudex.

a Alex. ¶ Hic habetis. Hūc tex.in l.abſentē.in prin.alleg.Bal. ī l.ſi tutor.C.de peri.tut.ꝙ dr liquidiſſima ꝑbatio l.ꝑſumptio legis:vt eſt gl.etiam d.l.ſi tutor.de quo ibi vide Bal.ꝛ que ibi ſcripſi. Nā ꝑbatur hic,qꝛ in criminalibus ſola ſuſpicio nō ſufficit,vt hic dr,ꝛ l.fi.C.de ꝑbatio.ꝛ tū ſufficit preſumptio iuris.l.q adulteriū.C.de adulte.Et eodē modo dr eſſe ꝑbatione apparente ex cōiecturis,ꝑ l.Imperator.ff.de le.j.ꝛ l.ſi qs locuples. de manu.teſta.Ad ſcd̄m hic habetis no.qd̄ qs non dz dānari ex preſumptionibus,vel indiciis,vt habet̄ ꝑ Bart.in l.admonēdi de iureiurand.Sed videt̄ ꝯ text.in l.in lege Aquilia ſi delictū. ibi,ad ſuſpicionem.ff.ad legem Aquiliam,ſed ibi non dānatur ſed ſolum fit quo ad examinationē,ad perpetuā rei memoriam. Et de materia in cap.afferte.de preſumpt.ꝛ in cap.cum cōtingat.de hereti.vide Bart.in l.quod Nerua.in vj.q.ff.depoſi.

b Alex. ¶ Et preſumptionibus. Vide in cap.excōmunicamus. cū gl.i verb.cōdemnet̄.de hereti.ideo dicūt Nicol.de Mata. Bal.ꝛ Salycetus in l.fi.in prin.C.de probatio.qd̄ ex indiciis in dubitatis dānari quis poteſt.Ad qd̄ facit qd̄ no.Bal.ꝛ Jmo.in d.l.ij.de hr̄.inſti.ꝛ Bar.in l.ij.ff.de furtis.in prin.per Jnn.in cap qꝛ veriſimile.de preſumpt.ꝛ adde ꝙ no.Bal.in l.ſiue poſſidetis.de proba.ꝛ vide omnino Bar.in d.l.inter accuſatorē.ff. de publi.iudi.alleg.per Bal.in l.fi.C.de ꝑba.in vltima colūna vbi ſcd̄m eum,qū iudex condemnat ex nō plena probatio.ſed non poteſt condemnare.punitur corporaliter,ſcd̄m eum alleg. Jnno.in cap.qꝛ veriſimile.de preſump.ꝛ qd̄ no.Bar.in d.l.qd̄ Nerua.depoſi.ꝛ etiā Bal.i l.nō hoc.ad fi.C.vnde legi.ꝛ Bal.in ſiue poſſidetis.maxime ad fi.legis.C.de ꝑba.ꝛ i l.fi.e.ti.i vlti. col.

c Alex. ¶ Eſt differētia. Itē adde aliā differētiā inter iudicia ciuilia,ꝛ criminalia,poſitā ꝑ Bar.multū ſing.in l.qd ergo.§.pena grauior.ff.de infa.vbi in criminalibus nō requirit̄ litis cōteſtatio.cōcluſio libelli ꝛ ſimilia,ꝛ Bal.i l.cū mulier.in repe.ſupra.ſoluto matrimonio.Aliā ponit Bal.in l.i.C.de litis cōteſt. videlicet,qd̄ in ciuilibus abſente parte lis nō conteſtat̄:ſecus i criminalibus.Et qd̄ redigat̄ ad ſimilitudinē ciuiliū,vide Bal. in l.j.C.ex delictis defun.Ad materiam vide omnino Bar.in d.l.inter accuſatores.ff.de pub.iu.ꝛ in quibus conueniūt ꝓceſſus ciuiles,ꝛ criminales,glo no.Inſtitu.de publ.iu.in princ.

Alex. ¶ Hoc fit verū. An abſens poſſit dānari, Vide vnum caſum,qñ abſens poſſit dānari,i l.iij.ꝛ ibi Bar.ff.d lica. Itē tenet Bal.in l.abſentē.C.de accu.verſi.octauo quero. Dicitur hic,ꝙ in criminalibus in quib⁹ eſt pena,an abſens poſſit dānari ante litē cōteſtatā,vel poſt.vide dn̄m Ant.de But.magiſtraliter loquentē in cap.tue fraternitatis.vt lit.nō cōteſta.vbi idē tenet.ꝛ vide Bar.in extraua.ad reprimendū.in ver.cōteſtata.vtrū aūt ꝯ abſentē contumacē poſſit inquiri,vide Ang.in l.ſi vacātia.C. de bō.vac.lib.x.ꝛ vide in l.ſi q reus.de publi.iud.Et adde Jo. And.in Spe.de accu.in iij.pte,in §.ſequit̄.in verſ.ſed pone fuit accuſat⁹,ꝛ cōdēnat⁹ capitaliter,ꝛ fuit ꝓ cōfeſſo habit⁹ ꝓpter cōtumatiam ſcd̄m formā ſtatuti,ſi captus pōt innocētia ſuā purgare,qꝛ nō potuit vltra relegationē dānari, ꝛ accuſatus ꝓbare pōt oppoſitū,nec dr̄ inſtātia perempta ꝑ lapſum longi tēporis. Facit qd̄ dixi in l.ij.§.qd̄ obſeruari.C.de iure.cal.Et qualiter ꝯ abſentē in criminali dz ꝓbari,eſt bona gl.extra de dolo ꝛ ꝯtu. in c.veritatis.in gl.Et hūc caſum,in quo qs abſēs dānat̄,vide in ead.l.iij.eo.tit.ꝛ ibi vide Bar.ꝛ in ꝓpoſito vide oīno Bal.in l.pen.ff.de queſtioni.ꝛ Bal.in l.abſentē.C.de accuſa.hic alleg. ꝛ vide Bar.in l.intra.ff.de pub.iud.ꝛ in l.ij.in fi.d requi.re.Et in criminalibus an ꝓcedi poſſit ad diffinitiuā lite nō cōteſtata, vide gl.j.in cap.j.vt lit.nō cōteſta.vide q̄ habēt̄ in l.queſtiōis.ꝛ que ibi dixi ff.tit.j.Et ad hoc no.ꝙ abſens ꝑ ſolā cōtumaciam damnari poſſet,vt ꝑ do.Jo.in l.inter accuſatorē.d publi.iudi.

e Alex. ¶ Habeat̄ ꝓ cōfeſſo. Adde q̄ no.Bar.in l.ſepulchri.ad fin.de ſepul.viola.in q.vtrū cōtumax habeat̄ pro confeſſo.Adde tamē ꝙ in caſu habet̄ ꝓ cōfeſſo.l.ij.ꝛ ibi glo.j.d iure fiſc.imo dicit.ꝛ Bar.ꝛ Dy.in l.diuus.de cuſto.reo.ꝙ imo nec bānit⁹ habet ꝓ cōfeſſo,ꝛ no.Bal.i l.j.C.quomodo ꝛ qñ iud.ꝛ vide Jmo. in d.l.inter accuſatorē.ſupra de publi.iudi.ꝛ ad ſtatutū ꝙ cōtumax habeat̄ pro confeſſo add̄ qd̄ valet ſtatutū,licet rigoroſum. quod contumax puniri poſſit ad mortem,eſt glo.in authent.de leno.§.ſi autem,ſecūdum Spe.d fideiuſ.§.j.verſi.ſed pone.ꝛ ibi Jo.And.ꝛ ꝑ Jnn.d dolo ꝛ cōtu.in c.veritas.ꝛ vide Bal.i feud. tit.qui ſucceſ.tene.in c.j.ad fi.ꝛ dixi in l.ij.C.quo.appel.ꝛ vide d iſta ficta cōfeſſiōe,q̄ no.Bal.in l.error.C.d iu.ꝛ fac.igno.ad fi.ꝛ in l.ita demū.C.de ꝓcu.ꝛ in l.ij.ij.C.de iure.cal.q̄ no.Bar.in l. eius qui.j.de iur.fiſ.ꝛ Bal.in l.j.C.vbi de cri.agi opor.ꝛ an ſtāte dicto ſtatuto ſit opus,ꝙ pars accuſet cōtumaciā abſentis: Bal.qd̄ non,in l.ſi tutor.C.de interdi.matri.Bar.in d.l.inter. de pub.iud.ꝛ dicit Bal.i l.ij.§.pe.de iu.cu.ꝙ qñ iudicis apparet maleficiū nō fuiſſe cōmiſſum,nō pōt ꝯ abſētē,q habet̄ ꝓ ꝯfeſſo,ꝓcedere. Idē ſi libell⁹ nō ꝯcluderet,vel eſſet ineptus in hoc. Idē etiā tz Bal.in l.certi cōdictio.in prj.ff.ſi cer.pe.ꝛ expſſius Bal.i addi.Spe.in ti.de acc.§.j.in ver.no.qd̄ accuſatio,ꝛ i ver. no.ꝙ ibi libellus.ꝛ Bal.in l.error.C.de iur.fa.igno.ꝛ etiā tz,ꝙ valet ſnīa ꝯ iſta fictā cōfeſſionē,ex qua tū reſultat notoriū:Et ſic inducit in q̄ſtione,an valeat ſnīa ꝯ notoriū iuris,ꝛ facti.de quo ꝑ Jo.an.in c.Romana.de ſentē.excō.i vj.ac etiā ibi per Jnn.ꝛ Bal.tz.ꝙ ſic.in l.i.C.ne fil.ꝑ pat.Et quedā d iſta ꝯfeſſiōe ficta, vide ꝑ doc.maxime Pet.de anc.in c.ij.d cōfeſ.ꝛ no.i c.fi.eo.tit. in noue.poſt Jnn.ibi,vbi querit̄ nūquid ſi añ ſnīam ſup ficta cōfeſſiōe ferēdā expiret inſtātia iudicij.an poſſit principaliter agi, vt ferat̄ ſup dicta cōfeſſiōe ſnīa,ꝙ iſto caſu valeat ſnīa ſup materia cōfeſſionis:ꝛ tenet Bar.in l.ꝓperādū.in prin.C.de iud.Cōtrariū vr̄ tenere Bal.in l.gño.ff.de infa.ꝛ Bar.ibi.Et d iſta ficta ꝯfeſſiōe,vide gl.in c.nullus.de p̄ſū. Itē no.iſtud ſtatutū intelligit̄ ꝙ habeat̄ ꝓ cōfeſſo,quo ad aliquā qualitatē granātē ratione ꝑſōe,vel aliter,ſm̄ Pe.de anc.in cōſi.cccxcij.inci.in Chriſti nomine,ꝓbata certi iuris ſnīa.in fi.Bal.ꝯtra i l.ij.§.qd̄ ſi actor, C.de iur.cal.De hac ficta cōfeſſione,vide gl.in c.nullus.de p̄ſū. Et an iſta ꝯfeſſio ficta infamet,vide Bal.no.in l.ſi tutor.C.d interd.ma.per illū tex.ꝛ in iſtis adde qd̄ no.Bal.in l.ſi quis nō dicā rapere.C.d epi.ꝛ cle.ꝛ in l.trāſigere.C.de trāſ.ꝛ no.in.l.j.C. de poſtu.ꝛ vide Bart.in l.nō vr̄.ff.de iudi.Iſtis adde Bar.no. in l.ij.de requi.re.vbi dicit,ꝙ bānito cōparēte intra terminū bāni,bannū extinguit̄.Et iſtis adde Bar.in l.ſi ideo.ff.d euic.ꝛ adde gl.iiij.diſtin.que dicit neminē ex cōtumacia dānari debere,ꝛ adde ꝙ alle.Bal.in l.data opera.ꝛ in d.l.qui crimē.C.qui accu. Et dū ſ.dixi,ꝙ talis cōfeſſio ſup libello inepto nō p̄iudicat,tenet Bar.in l.certi cōdictio.in prin.ſi cer.pe.expſſe Bald.in addi.Spe.in tit.de accu.§.j.ver.nota ꝙ accuſator.ꝛ in ver.no.ꝙ vbi libell⁹ dicit,ꝙ talis cōfeſſio ficta ꝑ contumaciā ꝓcedēs,non ꝓdeſt.Idē Bal.in l.error.ad fi.C.de iur.ꝛ fac.igno.Et de hac cōfeſſiōe vide qd̄ ſingulariter no.Bar.i l.eius q delatorē.in fi.ꝓn. d iu.fiſci.ꝛ no.ꝙ ſtatutū quo cauet̄ ꝙ cōtumax habeat̄ ꝓ cōfeſſo, intelligit̄ ſi ter fuit citatus,nec ſufficit vna ꝓ omnib⁹,ſm̄ Bal. in l.pe.ad fi.de cōſti.pe.vbi etiā dicit,ꝙ requiritur ꝙ fiat mētio in ſententia de contumacia,ꝛ ſm̄ Bal.in auten.contra qui propriam,in vlti.col.C.de nō nu.pec.poſtquā qui habetur ꝓ cōfeſſo,nō auditur volēs aliter rn̄dere,vel ſe emēdare vel corrigere.

f Al. ¶ Añq̄ꝫ cōſtat. adde Bal.i l.nō dubiū.C.de legib.Et iſtud ēt ſequit̄ Ang.in l.j.de exce.in illo articulo,an exce.notoria debet ꝓponi.Ad hoc ille alle.l.ſi plures.de acc.qd̄ tū intellige ſm̄ eū ibi,vt maſculus ꝛ femina ſimul ab eodē de adulterio accuſſet̄, quo caſu ſi lapſum,eſt tēpus accuſandi.lz nō opponat̄,nō ꝓcedit iudiciū,allegat ꝓ caſu l.ſi maritus.ij.§.fi.d adul.vide tex.no.in l.ſi vnius ꝓmiſſu.§.ſi añ.de iiu.quē in ꝓpoſito noſtro Bal.alle. in l.gñο.de his q no.iſa.vez qñ ꝯſtat iudici de maleficio.adde eūdē Bar.in l.error.de iu.ꝛ fac.igno.C.ꝛ Bar.in l.j.§.accuſationē ad Turp.ff.ꝛ vide qd̄ no.Bal.i l.q̄relā.ad fi.C.de fal.ꝛ cū Bar. hic tranſit Pet.de Anc.i c.canonū ſtatuta.de cōſti.in ver.circa iſta cōtraria,ꝛ cōſuluit Bar.in cōſi.inci.dn̄s Ly.de caſtro ſancti Petri.vbi etiā tenet,ꝙ valet ſtatutū,ꝙ teſtis nō redarguat̄ ꝯuictus de falſo.ꝛ ſeqnit̄ Anc.in d.c.canonū ſtatuta.verſ.vlteri⁹ q̄ro,vtrū valeat ſtatutū,ꝛ vide.d.Ant.in c.veritatis.de dolo ꝛ cōtu.Et ad Bar.hic,adde Bal.in l.ij.ff.ſi quis in ius vo.ꝛ in l.ſi eū in prin.maxime in lec.antiqua.ff.ſi qs cautio.vbi limitat,niſi ex forma libelli appareat de impoſſibilitate accuſandi,ar.l.ij.C.vt nemo prima.ꝛ eius qd̄ no.in l.j.de officio aſſeſ.ꝛ ſequitur Pet. de Anc.in d.l.ſi eū in verſ.ꝓterea preſumptio iuris, ꝛ de iure cū deciſione Bar.hic,trāſit Pe.de Anc.in d.c.canonū ſtatuta.i fi.

g Cland.de Seyſſel. ¶ Commiſſum. In iſta materia vide Areti. ſingulariter loquentem in l.ſi titius.de verb.obliga.ꝛ in capi.j. de accuſat.

§. **In accuſatorē.** Hic de, hoc vt dixi. ſupra ad Turpil.l.j.§.ſi quis autem.

§. **Refert.** De hoc §.dic,vt dicam in l.reſpiciendum.§. delinquunt.j.eo.

LEX VI.

Si quis forte. No.hoc principium. Cōtra hoc op.ꝙ pena debeat differri.l.is qui reus,in fi.ff.de pub.iud.cū ſua gl.So.ibi differt̄ ꝓpter accuſationē ante ſnīam incboatā.nō aūt differt̄ propter id,qd̄ allegabat poſt ſnīam.Itē op.C.de bo.dā. l.j.So.pena differt ad poſtulationē alterius,ſ.dn̄i,vt ſibi reddat rationē,nō ad poſtulationē dānati.Itē ad idē opp.ff.ti.j.l.j.in fi.

Rū.pena differtur motu iudicis,vt ibi,non ad poſtulationem
ipſius dānati.Uel aliter,ibi allegabat aliqd,pp qḋ oſtendebat
delictum,nō eſſe commiſſum:hic allegabat quedam extrinſeca.

1 ☞ Poteſtas an poſſit cognoſcere ḋ delicto commiſſo in eius
famulum,vel officialem.

a §.**Si quos.** [a]No.bonū caſum.Contra iſtū tex.habe-
tis gl.de vbo ad verbū,ſ.de offic.preſi.l.
ſenatuſc.vbi dicit gl.q ſi officialis cōmittit delictū,preſes nō po
1 teſt cognoſcere.†Sol.Quandoq; officialis delinquit in officio,
ꝛ tunc rector pōt eum punire.Caſus eſt hic,ꝛ in l.q.C.ḋ ſpōſ.fa
cit auſ.de mād.prī.§.feſtinabis.ꝛ auſ.de qſtore.§.maxime.Si
vero delinqueret extra officiū in aliū,tūc pōt iudex de eo cogno
ſcere,vt no.in d.l.ſenatuſc.qꝛ cēt ſuſpect⁹ iudex.Sed ſi crimen
eēt notoriū ita q rector nō haberet niſi punire,tunc poſſet.Et
ita pōt intelligi hec lex,q nō loquit,niſi de puniēdo.Nō enim di
cit de pcedēdo aliqd.Facit ad hoc qḋ no.Spe.in tit.de cōpe.iu
di.adi.§.ſequit.ver.itē no.¶ Quero,qd ſi aliqis delinqueret
b ꝯ officialē,ꝛ etia famulū.vtrū Poteſtas[b] poſſit pcedere:Hanc
queſtionē diſputauit Jac.de Are.quā ponet Cy.de vbo ad ver
bū.C.ne qs in ſua cauſa ius ſibi di.l.j.ꝛ ponit determinationē
ſuā in his vbi.Breuiter ſi qdē crimē eſt notoriū,ipſe pōt puni-
re:qꝛ ceſſat tūc rō ſuſpicionis.Sicut eñ executor non appellat,
cadē rōne executor nō poſtulat,vt ſuſpect⁹,l.fi.C.de ſen.ita hic,
c cū ſolā executionē habeat facere ḋ notorio crimine,arg.ad hoc[c]
l.ea quidē.C.de accuſa.ꝛ Canoniſte habent plenā materiā ḋ no
torio crimine,qḋ dic vt in Spe.de notorio crimine.Si vero cri
mē nō eſt notoriū,tūc ſi qdē dlictū cōmittit circa officiū pncipa
liter,nō circa pſona ſuā,tūc pōt pcedere,ꝛ punire,vt hic,ꝛ alijs
ſ.allegatis legib⁹.Si vero delinquit circa pſonā,tūc nō pōt p-
cedere,l.ſenat⁹.ſ.de offi.preſi.ꝛ l.lex Cornelia.ſ.ḋ iniurijs.Iſta
fuit determinatio Inno.extra de penis.c.ſi.ꝛ de verb.ſigni.c.
ex parte,ꝛ ibi plenius.

ADDITIO.

a Alex.¶ Si quos.Circa dilationes executiōis ſnīe ciuilis,vide
qḋ no Bar.i l.ij.ꝟ.fi.ſ.ḋ cu.reo.ꝛ gl.magi.in c.cū apud Theſſa
loniā.xj.q.iij.ꝛ oīno Sal.ꝛ Pau.ḋ Ca.i l.p p iudias.C.q accu.ꝛ
oīno Bald.ꝛ Pau.de Caſt.in l.addictos.C.ḋ app.ꝛ Ro.ling.ꝛ
Ang.in l.j.C.de bo.pſcrip.ꝛ Aret.in §.penales.Inſti.de act.ꝛ
Ang.i l.ſi vindicari.p illū tex.C.ḋ penis.ꝛ in aut.vt determinat⁹
ſit numer⁹ cle.ꝛ Flo.in l.iiij.§.ſꝫ ſi qs.ff.fi.reg.ꝛ Bal.in l.ſi.an
q interfecit fratrē dñi in ſui.vide q dixi in l.pgnāti.ſ.co.ti.ꝛ Ro
in rub.ḋ re iudi.in fi.ſup gl.ordinaria.in l.is qre⁹ ḋ pub.iudi.
An pōtas poſſit cognoſcere ḋ officialib⁹ ſuis dlinquētib⁹,Bar
etiā tāgit in l.lex Cornelia.ff.ḋ iniur.ꝛ vide in.l.magiſtratib⁹ ḋ
iniur.ꝛ vide Bar.ꝛ Bal.in l.j.§.familie.ff.de publica.ꝛ ibi no
q qñ rector cognoſcit in cā ſui officialis,ad illā ſentētiā nō pōt
appellari.hic eſt text.ſcḋm vnā lec.ꝛ doc.oēs in d.l.ij.C.quor.
b appel.Alex.¶ Poteſtas.Adde,q no.Bar.in l.ſi qs obrepſe-
rit.circa fi.ſ.ḋ falſis.Bene facit q habet in c.j.in tex.ꝛ gl.ḋ pe-
nis in vj.ꝛ p Cano.in c.cū veniſſent de iudic.Et ibi qd in pla-
to,an poſſit eſſe iudex,ꝛ teſtis in cā eccleſie,ꝛ Jmo.in c.ſup.de
teſti.ꝛ in c.venerabilis.de cēſi.ꝛ vide gl.notabilē.in verb.iudi-
cari.vij.q.j.i c.ſicut alteri⁹.quā no.allegat Jmo.in c.cū cōtin-
gat.ḋ foro cōpe.ꝛ Spe.i ti.ḋ cōpe.iudi.addit.§.ſeqt.ver.itē no
ꝛ in titu.de iud.ḋleg.§.j.verſ.ſꝫ nūqd poſſit legat⁹.Uide i c.ex
parte.j.de ver.ſignifi.Claud.de Seyſſ.¶ Arg.ad.hoc.Intelli
ge niſi pena eſſet aliquomodo arbitraria,p ea que volūt Cano-
niſte,ꝛ ibi in terminis Prepoſ.in cap.propoſuit.de appellat.

LEX VIII.

Aut damnum.

§.**Hoſtes.** Ibi,q uis pleriq; qñ aliqs morit
in tormētis,an iudex puniat,dic
vt dixi in l.queſtionis.ſ.tit.j.ꝛ l.Gracchus.C.ḋ adul.per Cyn.

1 ☞ Confinia rumpens debet ſtare duplicato tempore,ꝛ dupli-
catur illud quod ſupereſt.

2 Tempus quo qs ſtetit in carcere,nō cōputatur in tēpore exilij.

§.**Quiſquis.** No.tex.ibi ſed duplicare,ꝛ ibi,ſcꝫ ne il
1 lud,ꝛc.No.†q ille q rūpit confinia,de
a bet ſtare duplicato tpe.[a]ꝛ duplicat illud q ſupereſt.q facit ad
id,q dicit Inſtit.de excep.§.tēporales.vbi dicitur,q qui petit
ante tēpus,duplicātur inducie Et intellige q duplicant indu-
2 cie.que ſuperāt per hunc tex.† Secundo no.q tps,quo qs ſte-
tit in carcere,nō duplicat.Ex quo potes notare,q tempus,quo
quis ſtat in carcere,nō cōputatur in tēpore exilij:ſed illud tem
pus computatur a tempore quo acceſſit,l.relegati.ſ.eod.

ADDITIO.

a Alex.¶ Duplicato tēpore.Rumpens cōfinia dbet ſtare dupli
cato tpe,ꝛ facit tex.ad queſtionē Bar.in l.ſenatus.§.fi.ad Tur
pil.Uide quod dixi poſt Bar.in repe.l.ſi pecuniā.ſ.ſi cer.pet.
ꝛ adde Jmo.de rumpēte cōfinia,in l.ita ſtipulatur.de verb.ob.
ſ.ꝛ Jmo.in d.l.ſi pecuniam.ꝛ l.ita ſtipulatus,ꝛc.ꝛ iſtis adde
Bar.ſ.eod.l.relegati.ꝛ Bald.in l.ſi poſſidonium.C.de infa.ꝛ
adde q rumpēs confinia debet capi.ꝛ carcerari quouſq; finitū
eſt tps,quo confinatus fuit l.omnes,ꝛ ibi Bal.C.eod.tit.de pe-
nis.ꝛ tempus quo quis ſtetit carceratus nō duplicatur,ꝛ vide
que dixit poſt Bar.in d.l.ſi pecuniam.ff.ſi cer.peta.

§.**Solent.** Not.tex.ibi carcer enim,ꝛc.ſꝫ Canoniſte ſer-
uant contrarium.

1 ☞ Secus poteſt effici plus ſeruus,ꝛ excommunicatus plus
excommunicatus,ꝛ infamis plus infamatus.

§.**Denique.** No.ex hoc §.ſm gl.q ſeruus effici plus
ſeru⁹,ſic excōicatus pōt plus excōicari,
1 †infamatus infamari.Similem gl.habes in l.ij.C.vt intra cer
a tum tempus queſtio cri.ter.ſic exbānitus pōt iterum banniri[a]
vt no.in Spe.de accu.§.ſequitur ver.quid ſi bannitus.¶ Ulti
mo vide gl.in verb.reddēdū.que incipit,vt C.de ſentē.paſ.ibi,
§.ſi ſeru⁹ ſciente,Sed ibi fauore religionis,hic eſt delicto.Un
de ſic ſtatuitur in odium dñi patiētis,vel tenentis talē ſeruum.

ADDITIO.

a Alex.¶ Poteſt iterū banniri.An.aūt iudex ſecularis poſſit
hodie perpetuū carcerem damnare,vide poſt Bar.in l.ij.ſ.
de publi.iudi.Et quando quis poſſit in carcere detineri,vide
Bal.in l.nemo.C.de epiſc.audi.

LEX IX.

1 ☞ Clauſula,has cōdemnationes proferimus ſecundū formā
ſtatutorum,ꝛ catenus,quatenus eſſet vltra formam caſſamus,ꝛ
annullamus,ꝛ ad formam reducimus,nihil operatur.

a **Mors eſt[a] aduocationibus**

§.**Iſte fere** Hic dr,q ſentētia tenuit,nec[a] iu
dex poteſt libertate,ſꝫ remittit
ad principem.Contra.ſ.de iniuſto rup.teſta.l.ſi quis filio ex-
heredato.§.ſed ꝛ ſi qs fuerit.Sol.vt ibi.¶ Alteri⁹ opp.de l.ij.
in fi.ſ.eo ti.Sol.ibi loquit in eo,qui nullā habebat iuriſdictio
nē cognoſcendi de cā illa:hic vero in eo,q habebat poteſtatē co
gnoſcēdi,ſed impoſitione pene excuſſit quā ipſe poſtea mutare
nō poſſit,vt hic vides tex.ibi,ſed hoc nō pōt efficere,ꝛc.Ex hoc
1 no.†hic caſum.q iudices in fine ſnīarū apponūt cōiter vnā clau
a ſulam[b] huius tenoris,Has cōdēnationes proferim⁹ ſm formā
ſtatutorū,ꝛ catenus,quatenus eſſet vltra,vel pter formā ſtatuto
rū,cauſam⁹,ꝛ ꝛ annullamus,ꝛ ad formā ſtatutorum reducem⁹.
Certe non pñt hoc facere poſt iam latā ſnīam.vt hic vides.Cū
c ergo pceſſerit verbū,cōdēnamus eū in tm̄,illa clauſula nil ope-
rat.Preterea,illa clauſula eſt incerta,ꝛ incertitudinē continet
ergo nō valet,l.j.C.de ſent.q ſine cer.q̄ti.ꝛ ita diſputauit Jac.
de Bal.De hac clauſula dixi plene i l.iudex.ſ.ḋ re iudi.¶ Ul
timo,vide gl.in verb.oēs liberos.que incipit,vſq; ibi.l.libero-
rum.Sol.hic agitur de priuilegio:ibi agitur de iure cōmuni.

ADDITIONES.

a P.Pau.P.¶ Modis.Uide Are.conſi.cxx.ꝛ Lau.Der.
in l.i.ff.inius voca.
b Alex.¶ Unam clauſulam.Uide Bal.in l.nō dubiū.C.de legi.
de intellectu huius tex.
c Alex.¶ Preceſſerit verbū.Uide tamē qḋ not.i l.quid tamē.§.
ſi arbiter.ſ.de arbi.

LEX X.

1 ☞ Damnatus ire in exilium,ſi antequam vadat delinquat,vt
exul punitur.

a **In ſeruorum** [a]No.quod ſtatim lata ſen
tentia quis,mutat ſtatum.
Contra,ſ.de iniuſte rup.teſt.l.ſi quis filio exhereda-
1 to.§.ei⁹.Gl.ſoluit ꝛ bene.¶ Alterius nota†ex hac
lege pro his,qui condemnātur in hac ciuitate,vt debeant ſtare
in exilio tanto tempore,quod ſi antequam vadant,deliquerint
puniuntur vt exules.Caſus eſt hic.

ADDITIO.

a Alex.¶ In ſeruorum.Not.quod,qui debet ire in exilum,ſi an-
tequam vadat,delinquat punitur vt exul.ꝛ videtur Angel.hic
intelligere hanc legem,ſi poſtquam debuit ire,delinquat:alias
ſua cōtumacia eſſet ſibi proficua,quod eſt abſurdum.vt ſ.l.aut
damnum.§.quiſquis.ꝛ ſ.eo in l.relegati.Idem ſi in locum non
dum potuit puenire ad quē ire tenebatur caſus eſt hic nota.ꝛ
§.hodie.Inſtit.de except.Adde Jmo.qui hoc proſequitur in l.
ita ſtipulatus de verb.obliga.

1 ☞ Pena corporalis eſt grauior quauis pecuniaria.

a §.**In perſonis** [a]Nota tex.ibi,qꝛ ſol⁹.ꝛ ſic no.†qḋ
1 pena corporalis eſt grauior qua-
uis pecuniaria.Materiam huius §.habetis plene in l.quid er
go.§.pena.grauior.ſ.de his qui no.infa ꝛ per.doc.in l.ſi poſſi
donium.l.ꝛ ſi ſeuerior.C.de his qui no.infa.

Additio,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ADDITIO.

a Alex. ¶ In pſonis. Uide Bar.in l.j.in fi.ſ.e.⁊ ibi omnino vi-
de.⁊ vide Bar.in l.iij.in prin.de teſtib.Et nota qð omnis pena
corporalis quãuis modica eſt attendenda,quod limita ſingu-
lariter per Bal.in l.j.ſ.eo.tit.⁊ vide Iaco.But.in l.magiſtra-
tib⁹.ff.de iurſd.om.iud.⁊ no.in l.preſbyteri.C.ð epiſco.⁊ cler.
⁊ vide Bart.in l.leuia.ff.de accuſationibus.

LEX XI.

1 ☞ Uxor.ſubrahens viro non accuſatur criminaliter,ſi furtũ
eſt leue.
2 Furtũ ðr magnum,vel leue,ſecundũ qualitatem rei ſubtracte.
3 Perſona domeſtica dicitur,que in domo moratur.

a RESPICIENDUM.[a]

b §. Furta[b] Hic eſt bonus caſus.No.hic.ꝙ licet
fiat furtum.ab iſtis perſonis,tñ,crimi
1 naliter non veniunt puniende.Idem dico † in vxore ſubtrahẽ-
te viro.licet enim poſſit agi ciuiliter,l.j.⁊ ij.ſ.rerum amo.ta-
men criminaliter non poſſunt accuſari,ſi furtum eſt leue.Dici-
2 tur† aũt furtum leue[c] vel magnum,ſcðm qualitatem,⁊ quanti-
c tatem rei ſubtracte,vt no.ſ.de reg.iur.l.ad ea.Ultimo no.hũc
tex.que dicantur perſone domeſtice,que repelluntur a teſtimo
3 nio,ſ.que in domo morãtur,†iſto modo quo dicitur hic,de hoc
cõcordãtie ſunt in gl.in verb.mercenarius que inci.no.⁊c.⁊ ha-
betis aliã gl.Inſti.teſta.§.in teſtibus.⁊ C.de teſti.l.etiam.⁊ in
Spec.ð teſte.§.j.ver.itẽ excipit,ꝙ eſt domeſticus.⁊ verſi.ſeq.⁊
ver.qd teſtis domeſticus.⁊ p Inno.extra de teſtib.c.in literis.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Reſpiciẽdũ.Ad principiũ hui⁹ legis,vide Barb.ĩ c.
ex literis.de cõſti.vbi alleg.plures ꝯcor.⁊ ĩ cap.ſane.ð offi.dele.
b Alex. ¶ §.furta.Et vide qð no.Bar.in l.ſi quis vxori.ſ.ð fur.⁊
in l.pretor.§.quid ergo.de iniurijs.
c Alex. ¶ Furtũ leue.Que dicũt furta leuia,vide in l.leuia.ſ.de
accuſat.⁊ adde l.ſi libert⁹.de fur.⁊ Bal.in l.peb.in fi.C.ð fur.
Adde bonã gl.ĩ c.j.tit.qualit.iurare debeat vaſal.⁊ Bal.in l.ij.
C.de teſti.in c.i.§.iniuria.in titu.de pa.iur.firmã.Et ad iſtum
tex.vide nota.qõnẽ poſui poſt Bar.i l.iiuriarũ.§.j.ſ.ð iniurijs.

1 ☞ Delictum qualiter dicatur fieri proditorie,⁊ ex propoſito.
Prodere,eſt vnum actu oſtendere,⁊ aliud in mente gerere.
2 Maleficium qualiter dicatur committi impetu.
3 Maleficium factum in ebrietate,quando veniat puniendum.
4 Puniendus quando aliquis propter culpam latam,leuem vel
leuiſſimam veniat criminaliter.⁊ nu.6.
5 Delinquẽs per iuris ignorantiam,quando excuſetur.
7 Percutere volens Titium ſi percuſſit Seium,punitur.

§. DELINQUUNT. Aduertatis,ðr hic,aut propoſito
1 .†.delictum fit quãq; ex propoſito
antecedenti,⁊ iſtud delictũ cõmittit duob⁹ modis.Uno modo
a inſultãdo.Eſt autẽ inſult⁹[a] in aliũ ſalt⁹,vt probat in l.j.§.cum
arietes.ſ.ſi quadr.pau.feciſſe dicat.⁊ l.is q aggreſſorẽ.C.ad le
gẽ Corne.ð ſicarijs.Alio mõ cõmittit ex ꝓpoſito ꝓditorie.Eſt
autẽ ꝓdere,vnũ actib⁹ oſtẽdere.aliud ĩ mẽte gerere,vt nota.ſ.
preua.l.j.⁊ ſ.ad legẽ Iuliã maieſtatis.l.iiij.in pñ.⁊ iõ veniẽs
tecũ tanꝙ̃ ſocius itineris,nulla interueniẽte rixa,te ꝑcutio,nõ
b poſſum dici ꝯ te feciſſe inſultũ:ſed dicor hoc feciſſe proditori:[b]
q2 aliud gerebã,in animo,quã illud qð gerebã ĩ actu.Pro hoc
C.de delato.l.ſi.lib.x.Uel ſi ſedẽs tecũ ĩ mẽſa hoc faciebã,vel ſi
cũ tibi eſſem amic⁹,ſaltẽ inter te ⁊ me nullus erat rancor,ꝑcuſſi
te ð retro.Sec⁹ ſi eſſes mihi inimic⁹,ita ꝙ eſſet rãcor inter te ⁊
me:⁊ tũc te ꝓditorie nõ ꝑcutio:q2 illud ꝙ facio in actib⁹,oſten-
2 debã,ſcʒ me tibi deſeruire velle. ¶ † Sequit in textu,aut impe
tu.ðr ꝯbi maleficiũ impetu,qñ inter duos ſimul inſtãtes oritur
ſubito rixa,ſeu ꝓpter ṽbũ nouũ,vel cõtentionẽ nouiter emergẽ
tem,ſeu ꝓpter ebrietatẽ,vt hic dicit tex.Ad hoc facit.l.ĩ rixa.ſ.
de ſicarijs.⁊ ĩ.e.l.aut facta.§.q̃litate.⁊ tũc in illo maleficio nõ
põt dici inſult⁹ cõmiſſus,nec põt dici factũ ꝓditori,ſed ĩpetu ⁊
3 rixa. ¶ † Sʒ q̃ro,an maleficiũ factũ ĩ ebrietate[c] veniat puniẽdũ
c Hic habes tex.ꝙ ſic.Pro hoc ĩ.de re mili.l.omne delictũ.§.
4 ſe. ¶ † Uenio ad tertiũ[d] ðr in tex.aut caſu.iſtud,qð hic ðr,caſu
d intelligit gl.dũtñ ibi ſit aliqua culpa[e],ſcʒ,lata,leuis,vel leuiſſi
a ma,alias ſi nulla eſſet culpa,nõ puniret,l.abſentẽ.in fi.ſ.eo.Te-
net ergo gl.ꝙ ꝑ culpã leuẽ,⁊ leuiſſimã veniat puniẽdus crimi
naliter:ð lata nõ eſt dubiũ,l.in lege.ſ.ad legẽ Cor.ð ſica.Sed
dñs Cy.vr̃ tenere ꝯtriũ in l.ſi qs nõ dicã rapere.in fi.C.de epiſ.⁊
cle.vbi ðt.ꝙ ꝑ leui,⁊ leuiſſima culpa,nõ agit criminalit:ſʒ ma
† le ðt,⁊ ꝯ hũc tex.Pro hoc l.q edes.† ſ.ð incẽ.ruina,naufra.tñ
5 miti⁹ puniet. ¶ † Querit gl.qd ſi aliqs ðliquit ꝑ ignorãtiã iu-
f ris:Gl.diſtinguit,[f] aut errauit ĩ iure ciuili,aut naturali,vel gen
6 tiũ.ꝙ ꝓſeq̃re,vt ꝑ Dy.in c.ignorãtia.ð reg.iur.li.vj.† Et q̃ dixi
ꝙ ꝓ culpa leui,vel leuiſſima quis punit,intellige ſm ea q̃ dixi ĩ
l.ſi adulteriũ cũ inceſtu.ſ.de adul.in prin.⁊ l.in lege.ſ.ad leg.
Cor.de ſica.q2 eſt verũ in maleficijs,que in certã perſonã infe-
7 runt,vt hic:alias ſecus,d.l.ſi adulteriũ cũ inceſtu. ¶ † Ultimo
g pone ꝙ volebã percutere Titiũ,percuſſi Seiũ,vtrũ puniar[g],
Hic videtur tex.ꝙ nõ,q2 ſi volebam percutere feram,⁊ percuſſi
hominem,nõ teneor.Certe veritas eſt in contrariũ.l.eũ qui.§.
pe.⁊ fi.ſ.ð fur.⁊ l.ſciẽtiã.§.pe.ſ.ad leg.Aquil.Nec ob.hec lex
b hic dabat opã rei licite[h],ſʒ ĩ queſt.noſtra dabat opã rei illicite.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Inſult⁹.De hac materia ð ĩſultu,vide poſt gl.in l.qui
de crimine.C.de accu.p Bar.in l.ij.in ver.iuxta hoc q̃ro.ſ.de
prima.ðli.⁊ ꝑ d.Ang.in tracta.maleficiorũ.in ṽ.fecit inſultũ.
in.j.col.Et quid ſi quis ſimpliciter minat⁹ fuit,ſed nõ vulnera
uit,vide tex.ſing.in l.itẽ apud.§.j.ſ.ð iniurijs.⁊ vide Bal.in c.
j.§.ſimiliter.quib.mo.feu.amit.⁊ Ang.in l.ſi vacãtia.C.de bo
vacã.lib.x.⁊ Bar.in l.j.in princ.ſ.ſi quadrup.pau.fecit.dicat.
b Alex. ¶ Feciſſe ꝓditorie.Quis dicat ꝓditor,vide Bal.in c.j.
qd.mod.feu.ami.Et quot modis dicat ꝓditor,vide gl.xlvj.diſt
in.c.clericus.⁊ Io.an.in c.i.de homi.in vj.in nouel.quã refert
Bal.in aut.itẽ nulla cõitas.C.de epiſ.⁊ cle.Pe.ð anc.in cle.j.
§.q2 ṽo.de ſta.mona.ðt,ꝙ ꝓditor eſt,qui ſecreta ſibi cõmiſſa re
uelat.ð ponit.diſ.vj.c.ſacerdos.de penit.⁊ remi.ca.oĩs.⁊ vide
tex.ij.q.vij.cã plerũq;.§.de his etiã.Alij modi ponunt in d.c.cl
ericus.xlvj.diſt.facit in l.ſi quis aliquid ex metallo.§.trãſfuge.
ĩ.e.ti.⁊ de re.mil.l.oẽs.§.exploratores.⁊ in §.ꝓditores.⁊ vide
Pet.de Anc.in.c.j.de homi.vide l.ij.⁊ ibi Bal.C.que res ex-
por.Bal.⁊ Ange.in l.j.in prin.ſ.de pac.in princi.Itẽ venena
tio nõ eſt ſine proditione Bal.in l.cũ fratrẽ.in princi.C.ð his q
vt indig.⁊ in l.fi.in vlti.colũ.de ſum.trini.⁊ fide catholica.
c Alex. ¶ Factũ in ebrietate.An ðlictũ ab ebrio,puniat:ſʒ nũqd
cõtractus factus ab eo teneat,vide in l.dolũ ex inſidijs.C.de do
lo.Adde,ꝙ Sal.in l.diuus Adrianus ð ſica.in fi.ðt,ꝙ Cy.in l.
ſi quis nõ dicã rapere.C.ð epiſ.⁊ cle.ðt,ciuilẽ.id eſt,pecuniariã,
criminalẽ.ſ.corporalẽ penã imponi.l.qui edes.ſ.ð incẽ.rui.na
uf.Bar.ſm eũ ðt corporalẽ imponit,ſʒ minorẽ,ꝑ iſtũ tex.cũ hic
no.in gl.i.Hec opi.plʒ Sal.vbi delictũ cõcernit rem familiarẽ.
d.l.qui edes.Secũda opi.placet ſibi,vbi delictũ nõ cõcernit rẽ
familiarẽ,de quo etiã aliquid vide ꝑ Flo.in l.ſed ⁊ ſi quecũq;.§.
igit iniuriã.circa prin.ad leg.Aqui.⁊ ꝑ Bal.l.data.C.qui ac-
cu.⁊ quid de eo ꝓpter ſuꝑbiã,⁊ indignationẽ ðliquit,ſeu inſtru-
mentũ lacerauit,dicit quod punit extraordinarie,vt ſing.Bal.
in l.j.C.ð fide inſtr.poſt Io.An.in accepimus.eo.ti.⁊ ad Bar.
hic,adde ꝙ no.Bal.in l.j.in repe.vñ vi.Et quid ð dormiẽte,vi-
de in l.pe de parri.⁊ vide gl.xv.q.j.inebriauerũt.⁊ c.ſane.⁊ in
c.merito.q̃ dicit,ꝙ miti⁹ punit,ꝑ Iac ð Bel.⁊ Bal.in l.ſi quis
non dicã rapere.C.ð epiſ.⁊ cler.Bald.in d.l.data opera.adde
gl.xiij.q.iiij.⁊ gl.ſing.Bal.⁊ Bal.vbi dicit ibi in d.l.dolũ.Ro.
in l.j.in pñ.ð ver.ob.text.in d.c.ſane.xv.q.j.c.vnuſquiſq̃.xxij.
q.iiij.dicit,ꝙ nõ tenet promiſſio facta ab ebrio.An autẽ valeat
cõtractus a muto factus:Dic ꝙ nõ,ij.q.iij.c.ſi quis mutus.Et
qui dicit ſe calore feciſſe.debet ꝓbare,vt de diuort.in c.ex lite-
ris.⁊ de ebrio,vide Ro.in d.l.j.in prin.de ṽ.ob.⁊ in l.dolũ.C.
de dolo.⁊ ibi dicã latius,⁊ hic ꝑ do.Bar. ¶ Claud.ð Seyſſell.
Adde Ang.in trac.malefic.in verb.ſcienter ⁊ doloſe.
d Alex. ¶ Uenio ad tertiũ.Io.An.de hoc no.in c.accepimus.de
fi.inſtr.No.hic ð maleficio cõmiſſo caſu,q2 in materia differt ca
ſus fortuitus a caſus impulſo,vt ſio.per Bal.C.ð ſica.l.j.facit
c.lator.de homi.De hoc caſu,an de improuiſo,an de fortuito,
vide l.j.ſ.de legib.⁊ Bal.in l.ſi quis nõ dicã rapere.C.de epiſ.
⁊ cle.in ver quero cũ.in ſi.⁊ vide in l.abſentem.ſ.eo.ti.
e Alex. ¶ Culpa lata.An delictũ ꝑ culpa cõmiſſũ puniat crimi-
naliter,vide etiã l.cũ autem.§.capitalẽ fraudẽ.ſ.de edi.edic.
vide etiã tex.in l.j.ſ.de legi.⁊ ibi Cy.alias dic v;ibi ꝑ Bart.
Adde ꝙ no.Dy.⁊ ibi vide per Bar.in l.ij.ſ.ð offi.prefec.vigil.
⁊ bonũ tex.in l.capitaliũ.§.qui ob inmicitias.ibi,vel modice.ĩ.
e.⁊ Ang.ð Are.in tractatu ſuo maleficio.in ver.incẽdiario.Ad
de,quod inquantũ glo.hic dicit,de leuiſſima culpa puniri intel
lige quoad damnum ex lege Aquilia,vt in l.lege Aquilia.ij.ad
legem Aquil.ſ.⁊ adde caſu ſingularem in quo lata culpa dolo
equiparat,ſeu cõparat in criminalibus,quo ad penã corporalẽ
in l.milites.ſ.ð cuſto.reo.⁊ no.i l.pe.C.eo.ti.⁊ no.Aud.de Pi-
ſis in actionib⁹,in ti.ð in lit.iurã.⁊ ibi ꝑ alios.⁊ vide Ang.in l.
is qui cũ telo.C.ð ſica.⁊ ꝙ legit.⁊ notat ꝑ Pe.ð Anch.in cle.j.
de homi.⁊ Cy.⁊ Bal.in d.l.data opera.C.qui accuſare nõ poſ
ſunt.Claud.de Seyſſell. ¶ Pro hoc l.qui edes.Imo d.l.qui
edes facit pro Cy.⁊ vide Panor.poſt.Butrig.in c.ij.de cõſtit
f Alex. ¶ Gl.diſtinguit.Uide Saly.in l.ſenatuſconſulto.ð his
in teſtamen.ſibi adſcrip.per Bartol.in l.vlt.de priua.delict.q
Bal.in l.ex morte.ad l.Aqui.ꝑ Bal.in l.pignus.de pig.ac.ꝑ
Ia.ð bel.in l.ſi quis nõ dicã rapere.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ do.Ant.⁊ ꝑ

Jmo.in c.ā.de conſti.
g Alex.¶Utrū puniat. Bar.dubitauit i l.q ſeruo.ſ.de iniurijs Ang.hic dicit,qđ iura hic allegata per Bart.nō probant.Unde dicit,quod nō tenetur iniuriarū:q2 ceſſat affectio iniuriādi. ſed tenet Aquilia,ꝓpter culpā.de.l.ſcietiam.Punit ergo arbitrio iudicis,vt delicto caſu cōmiſſo vt hic,⁊ ſ.eo.l.abſentem.§.fi.ſecundum eum.vide quod no.Bar.in l.diuus.ſ.de ſica.
b P.Pau.P.Cici.licite.Uide Lepo.conſi.xxxij.Uide Ang. in l.ſi cū ſeruo.ſ.de iniur.Flor.in l.ſcientiam.§.ſed ſi defēdēdo ſ.ad leg.Aquil.doct.maxime.Jaſ.in l.j.ſ.de legib.

LEX XII.

Q Uod ad ſtatum. Hic eſt bon9 text. Oppo.quod talis ſententia non v3,quia cōtinet expreſſum iuris errorem,q2 cōdemnat aliter,quam debeat.dicit gl.certe non continet:quia pena poteſt augeri,vel minui arbitrio iudicis.Ex genere ergo pene,non ex cauſa fit iſta mutatio ſtatus. Opp.de l.ictus fuſtiū,in.ſ.de his qui no.infa.vbi debet inſpici cauſa.Sol.qñ infertur pena mortis,nunquam inſpicit cauſa. ſed ſolū pena.Caſus eſt hic,ſed quando infertur alia pena.tūc inſpicimus penam,⁊ cauſam,vt lege cōtraria.

LEX XIII.

1 ☞ Judex quando poſſit augere,vel minuere penam.Et quando pena eſt extraordiniaria,qualiter dicat augeri,vel minui.⁊ nume.2.

a H Odie. a Opp.qđ iudex nō poſſit mutare penā
1 l.j.§.ſ.ad Turpil.Reſpō.†quedā ſunt crimina ordinaria,que habēt penam ordinariā.tunc iudex poteſt augere vel minuere,tamen cauſa cogni
b ta.b l.quid ergo.§.pena grauior.ſ.de his qui no.infa.ſed ſi non habent penam limitatam,tunc iudex imponit penam ſuo arbi
c trio,c vt videbitis ī.eo.l.ſanctio legum.⁊ ſ.ð crimi.ſtellio.l.ij.
2 ⁊ l.lege.§.hodie.ſ.ad legē Jul. repetun.†Querit gl.quādo pena eſt extraordinaria.quomodo dicat pena augeri,vel minui: Dicit gl.reſpectu eius quod fieri conſueuit.Jta dicit gloſ.hic, ⁊ d.l.quid ergo.§.pena grauior.ſ.de his qui not.infa.

ADDITIONES.

a Alex.¶Hodie.Uide qđ no.glo.⁊ Bal.in l.nemo clericus.C. de ſum.trini.dicit tamen Bart.in l.j.C.ex delict.defun.ꝙ vbi a lege,vel ſtatuto eſt ſtatuta certa pena pecuniaria,iudex non habet arbitriū,per l.ſi qua pena.infra de verborum ſignificatiōi. in fi.⁊ in l.fi.in vlti.colū.C.de proba.⁊ per Bar.in l.quid ergo. §.pena grauior.⁊ ibi no.ff.de infam.Et qñ qs nō delinquit ſed ſimpliciter facit.contra preceptū legis,punitur arbitrio iudicis,glo. eſt in l.nemo martyres.C.de ſocroſā.eccle.⁊ ibi Bart.⁊ Bal.in l.legis.ff.de legib.ad id qđ dixi,an iudex habeat arbitriū in penis ſtatuti,vide Bal.in l.j.C.ſi aduerſus delic.in quo etiam vide ſing.gloſſ.in l.ſi qua pena.ī.verborum ſignifi.⁊ ibi illū tex.no.Bart.Et vide ibi,quādo iudex excedit modum,an poſſit appellari.⁊ d.l.nemo clericus,⁊ per Bal.dicitur qđ punitur magis nobilis,quando ignobilis.
b Pom.¶Cauſa cognita.Uide Ro.cōſi.cccxxix.vbi dicit hoc, quod iudex cauſa cognita,⁊c.procederet etiam ſi ipſe iudex iuraſſet ſe conſtitutiones ſeruaturum,que imponunt pro delictis certas penas,licet regulariter non debeant eſſe mitiores.
3 Alex.¶Suo arbitrio.An ſi iudex habet arbitriū imponendi penā.poſſit appellari,vide Bar.poſt gl.in l.ſi qua pena de verbo.ſignifi.Adde quod dixit Jmo.in c.j.de conſtitu.ꝓpter terribiles caſus,lictum eſt leges tranſgredi.Bal.in cap.j.quib9 modis feu.ami.

LEX XIIII.

1 ☞ Uilis an plus quam poſitus in dignitate puniri debeat.
a Q Uedam. No.quod plus puniatur a poſitus ī dignitate,quā vilis.Oppo.gloſ. de l.Pedius.ſ.de incend.rui.nau.§.j.⁊ l.iij.§.pē.ſ.
1 de ſicar.cum ſi.†Solu.Dic,aut delictum cedit in derogationem officij,vel dignitatis,⁊ tunc plus punitur exiſtens in dignitate,quam alius,vt hic.Si vero non cedit in derogationem officij,vel dignitatis,tunc aut tractatur de imponenda pena corporali,⁊ magis punitur minor quam maior,d.l.Pedi9 cū ſuis concordantijs.Si vero pecuniariter.tunc magnis punitur maior quā minor.l.properandum.§.ſin autē vtraque.C.ð iudi.⁊ ꝓbatur.C.de conduc.⁊ pcura.domus Augu.l.j.lib.xc. Jta dicebat Dy.⁊ do.Ol.Alias autē generaliter loquendo.qñ paupertas,vel diuitie noceant,vel ꝓſint,dic per.Cy.C.ð epiſ. ⁊ cler.l.ſi quis ad declinandam.

ADDITIO.

a Alex.¶Plus punit.An plus puniat nobilis,quā ignobilis.ꝑ Bal.i l.fi.C.de ſum.tri.⁊ Cy.ſ.de incē.rui naufra.l.Pedi9.cū cōcord.Si vō pecuniariter,tūc magis maior,ꝙ minor puniat.

LEX II.

D Juus. Jſte leges que dicunt,quod decurionibus iſte pene nō imponantur,nō ſeruatur per ſtatuta terrarum,que generaliter loquntur.

LEX III.

1 ☞ Maleficium quot modis ſumatur.
2 Et an ſtante ſtatuto,quod pro maleficijs commiſſis de nocte pene duplicentur.non habebit locū in verbis iniurioſis,nec in eo qui dedit malum conſilium.

a A Ut facta. a Jſta lex ponit vnā materiā pulchram.Ex iſto principio not.qđ quedā ſunt malefacta,quedā male dicta,quedā male ſcripta,quedam male cōſulta.Contra:q2 omnia crimina dicunt maleficia,l.ex maleficijs,ī princ.ſ.de actio.⁊ obligatio.⁊ Jnſti.ð obli.que ex deli.naſc.ī princi.Pro huiuſmodi
b declaratiōe ðbes ſcire,quid importat delictū.b quid crimē.qđ
1 dic,vt no.C.ſi.aduer.delic.l.j.Circa† maleficiū c dico.quod quā
c doq3 ſumitur large ⁊ tunc omne maleficiū comprehēdit,ſiue fiat
d re ſiue verbis,vt in contrario.Quādoq3 ſumitur d ſtricte,⁊ tunc accipitur ꝓ eo,quod cōmittitur facto q2 maleficiū ðr quaſi male factum,⁊ ideo non cōprehēdit male dictum.vel male ſcriptum,
2 vt hic.Et ꝑ hoc dico,†quod ſi ſtatuto cauet,quod in maleficijs cōmiſſis de nocte pene duplicentur,quod hoc nō habebit locū
e in verbis iniurioſis.e⁊ ſimilib.q2 in tali ſtatuto odioſo debem9 accipere verba ſtricte,vt ſit benignior interpretatio,l.interpre
f tatione:⁊ l.ſi preſes.ī.eo.f Simile in Macedoniano cū ſit odioſum verbū pecunie ſtricte accipit,vt plene dixi ſ.de lega.j l.talis ſcriptura.Quid de illo,qui cōſilium malum dedit de nocte? Reſpondeo,nō duplicatur pena,ideo q2 de nocte pncipaliter: ſed ideo q2 debet puniri ea pena,qua principalis delinquēs,qđ dic vt dixi ſ.de fur.l.is quiopem.Non habetis.

ADDITIONES.

a Alex.¶Aut facta.Uide Bal.in d.l.data opera.C.qui accu.nō poſſ.quod dicatur maleficium.⁊ in l.j.C.ſi aduer.delict.
b Alex.¶Jmportat delictum.Exceſſus autē comprehendit omne maleficium,vt dicit Bal.in l.ſi quis ī hoc genus.C.de epiſ. ⁊ cle.facit.de exceſ.prela.per totum.
c Alex.¶Circa maleficiū.Adde qđ etiā delictum cōmiſſum in nō faciendo ſit delictū.l.ſi mora.⁊ ibi gl.⁊ ibi dixi.ſ.ſol.matri.⁊ ibi vide do.meum.⁊ gl.in regula,delictum.in gl.mag.de reg.iur.ī l vj.que declarat quid ſit delictum cōmiſſum faciendo,⁊ omittendo.⁊ vide que dixi in l.licitatio.§.quod illicite.de publicā.⁊ dicit Bal.in aut.ſacramenta.in j.col.C.ſi aduer.vendi.quod vis ⁊ metus eſt maleficium.dixi in l.iniuriarum.§.j.ſ.de iniur.
d Pom.¶Qñq3 ſumitur.Uide Alex.cōſi.lxxvij.ad fi.vol.j.⁊ addidi ad Panor.ī c.ij.ð maledi.ī addi.q̄ icipit,dū ſtatutū.⁊ Alex conſi.lxij.ad ſi.vol.iij.ſqi loquens in ſtatuto,declarat Bar.hic. Alexā.¶Uerbis iniurioſis.Uide do.Ang.ī tracta.maleficiorum.in verbo,iniurioſe.⁊ ſic non comprehendit blaſphemiam. verbum iniurioſum.Sed in ꝯrriū gl.eſt Jnſti.de obliga.que ex delic.naſc.in princi.que incipit,ſed nonne.in fi.⁊ gl.in l.ex maleficijs ī prin.de actio.⁊ obliga.Et ita communiter practicatur. ⁊ communis opi.tenet contra Barto.quod blaſphemia ſit delictum,habes text.in corpore aut.vt non luxu.contra natu.poſt prin.in tribus partibus illius tex.Et ſi duplicat pena in maleficijs,an duplicatur vbi verbo delinquitur.Colligitur ex no.per Pau.de Leaza.de penitē.⁊ remiſſ.in gl.ordi.cap.j.vide q̄ no. Bal.in l.ignorātia.in fi.C.crimi.ſtellio.⁊ in l.ij.C.de rebus credi.Et an maleficiū comprehēdat delictū ī committendo,Bart. in l.omne.§.cōtumacia.in fi.ī.de re milita.⁊ Bal.ī l.ignorātia C.de rei.ſtellio,⁊ adđ tex.no.in materia in l.ſed ſi vnius ꝓmiſſu. §.quedam.de iniu.vbi iniuria que cōmittitur verbo,ðr maleficiū ⁊ viđ ad hoc Ang.Are.ī trac.malefic.ī dicto vbi.iniurioſe.
f Claud.de Seyſſ.¶L.ſi preſes.ī.eod.Jſtud limitat Alex.cōſi. lxxvij.col.fi.vol.j.

1 ☞ Facta pace inter te ⁊ me,ego percuſſi te an ſit rupta pax.

§. Cauſa. Dicitur hic cauſa,⁊c.de hac correctione qs habeat poteſtatē corrigēdi:dic vt C.de emenda.ſeruo.⁊ emēda.ꝓpin.¶Quero,cū tu.⁊ ego eſſem9 inimici, fecim9 pacē,demū ego percuſſi te querit an pax videat rupta? Breuiter dico quod conſideranda eſt cauſa.Nam ſicut dicim9 in tranſactione,per quam receditur a lite,l.fratris.C.de trāſac. ⁊ in iureiurando,quod eſt finis litium.l.j.ſ.de iureiur.ꝙ videt quis contra ſententiam venire,⁊ tranſactionem,quādo agit ex cauſa ante deciſa,⁊ termīata.l.cū queritur.ſ.de excep.rei iud. ⁊ l.ſi decerta.C.de tranſac.ſed ſi egerit ex noua cauſa,non diceretur venire contra tranſactionem,vel ſententiam.vt in dictis legi.Jta in ꝓpoſito.ſi ego percuſſi te ex cauſa precedēti,ꝓpter quam fuerā tibi inimicus,de qua fuerat facta pax tūc rūpo pacem.Sed.ſi ego te percuterem ex cauſa ſuperueniēti de nouo:q2

denouo

de nouo ſi pueniſt inter te ⁊ me rixa, ex ioco, vel ex ebrietate nō
1 rumpo† pacem,[a] ſed de nouo facio, ⁊ ex noua cauſa, non autē rē
a tracto veterem cauſam rumpendo pacem. Pro hoc facit qđ
hic dicitur, in maleficiis eſſe conſiderandam cauſam.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Rumpo pacem Si duo fecerūt pacem ſimul, poſtea ſe
offenderūt ex noua cauſa, non dr̄ pax rupta, quod tene menti.
q̄ hec ſequit Bal. in c. j. de pace tenēda. ⁊ Ant. de But. ⁊ Imo.
in c. ij. de renuncia. Adde Imo. ⁊ Ant. de But. i c. cū inter P.
Gaufridi. vbi tex. melior de corpore iuris, ꝑ iſta parte, ⁊ q̄ſtio
ne, de renun. ⁊ idem Pau. de Ca. in l. qui ſeruum a d fi. per illū
tex. ff. de verb. ob. Et qn̄ preſumatur ex antiqua cauſa. ⁊ vide ſin
gula. Bal. in l. ſi prediū. C. de edi. actio. Dicebat etiā ſingulāter
Bar. in l. qui ſeruum. de verb. obli. qđ ſi facta pace iter te ⁊ me,
mihi ſuperueniret iuſta cauſa te offendendi, vt q̄ me offendiſti
nō dicor frangere pacē. Et vide plures remiſſiones in materia,
ꝑ do. meum. ⁊ Bart. idē tenet in l. quero. §. inter. locatorem. ff.
loca. ⁊ vide in c. cum in iure. de renun. ⁊ in c. cū inter P. Gau
fridi. co. tit. ⁊ quod no. Bal. in l. pactum. in iij. ⁊ iiij. q. C. d col. ⁊
Bar. in l. qui Rome. §. duo fratres. in vj. q. ff. de vb. obli. ⁊ i ter
minis Bal. in c. j. l. prin. de pace tenēda. Jo. An. i c. fi. de immu
ni. eccl. in nouel. ⁊ do. Anto. ⁊ Imo. in c. ij. de renuncia. ⁊ Ro. i l.
ſemel mora. ſol. ma. Dicit etiā Bal. in d. l. ſi prediū. verſi. ⁊ no
ta, q. C. de edi. actio. quod ſi ꝓmitto pro attinentibus, qđ nō of
fendent, nō intelligor promiſiſſe pro inimicitiis, que eſſent iter
eos. Et ad Bar. hic adde dominum Ant. ⁊ Imo. in d. c. cū iter
P. Gaufridi. in ver. itē querit. vide Bal. ſingula. ⁊ Jo. And.
in regula, fruſta. in mercuria. Pro hoc bene facit, quod no. do.
Card. in Clemē. j. §. verū. in iiij. q. d here. ⁊ Pau. de Ca. in d. l.
qui ſeruū. d verb. obl. in c. ibi, ſed de nouo facto. ⁊ in l. verū. ⁊ ibi
in ꝓpoſito no. Bar. de, fur. ꝑ Romanū late in l. licitatio. §. q il
licite. de publican. ¶ Adde, an ex cauſa noua dicat pax rupta
vltra Alexan. conſil. cxv. iiij. lib. Roma. conſil. clxxxiij. ⁊ cclviij.
¶ Claud. de Seyſſ. Adde' Alex. cōſi. xix. in j. dub. vol. j. vbi tā
git qđ ſi vna cauſa eſt iuſta. Ro. cōſi. cixxxiij. ⁊ conſi. cclviij.

§. **Perſona.** Circa perſonam inferentis habuiſtis.
plene tractatum ſ. eo. l. j. in prin. Circa
perſonam eius, cui infertur, puto idem, vt debeamus inſpicere
tempus commiſſi delicti, l. iniuriarum. ff. de iniur.

1 ☞ Statuto ſtāte q pro delictis cōmiſſis in eccleſia pena du
plicetur, ⁊ alio, quod pro ſacrilegio certa pena duplicatur, hec
pena ſacrilegij. contra committentem non duplicatur.
2 Statutum, quod ꝑ maleficio cōmiſſo in palatio pena duplicet,
ꝯ producentē falſam accuſationem non duplicatur pena, ſtāte
alio ſtatuto imponente penam certam pro falſa accuſatione.
3 Idem erit ſtantibus predictis ſtatutis, in proferente falſum
teſtimonium.

§. **Locus.** Dicit ſtatutū, qđ ſi maleficium fiat in eccle
ſia, vel in domibus eccleſie pene duplicent.
Alio ſtatuto cauet, qđ ſi quis cōmiſit ſacrilegiū, puniat in mil
li. Aliquis cōmiſit ſacrilegiū, aliqđ ſacrū de eccleſia ſubtrahen
do, duplicibit ne pena: Certe dico qđ nō. Nā cū ſacrilegium nō
poſſit alibi cōmitti, quā in eccleſia, vt hic, ⁊ ff. ad leg. Jul. pecu. l.
diui. ideo nō pōt fieri duplicatio: q̄ illud dr̄ duplicari, qđ alias
erat ſimplandū, l. ſi cū exceptione. §. quadruplat. ff. q met. cau. ⁊
l. hoc edicto. in fi. ff. dupbl. ſ; ſimplū nō reperit alias: q̄ alibi nō
1 pōt cōmitti quam in eccleſia ergo nō pōt duplicari. † Preterea
cōſideratio iſtius loci eſt habita i eo ſtatuto, q punit ſacrilegiū
q̄ alibi quā in loco ſacro nō pōt cōmitti, ſi ex vigore alteri⁹ ſta
tuti, tu duplicares penā: ergo bis haberet cōſideratio iſtius lo
ci, ⁊ ſic bis puniret de eodē delicto. ꝯ l. ſenat⁹. ff. de accu. ⁊ l. pe.
2 §. ſi. ff. nau. cau. ſta. Et idē dico, dt' ſtatutū hic, q† in maleficiis in
palatio cōmiſſis pene duplicent. Alio ſtatuto iponit pena cer
ta ꝑ falſa accuſatione, duplicabit ne pena: Puto qđ nō, q̄ falſa
accuſatio nō ꝓducit alibi, q in palatio: ergo ⁊c. ꝑ rationes pdi
ctas. Nā illa verba, que dicunt, q in maleficiis duplicent pene,
debēt intelligi de penis maleficiorū, que indifferenter cūmittū
tur in quolibet loco, nō d illis maleficiis que cōmittunt in pala
3 tio, ita qđ nō alibi. † Sed qđ de eo, qui fert falſum teſtimoniū in
palatio, an pena duplicabitur: Videt qđ ſic, q̄ falſum teſtimo
niū poteſt fieri etiā extra palatiū corā arbitris. Cōtra puto. Nā
lex debet referri ad ea, que frequēter accidunt, l. nam ad ea. ff. d
legib. Cū ergo frequēter accidit, quod illud fiat in palatio, lex q̄
imponit certā penam ꝯ ferentes falſa teſtimonia, habuit cōſide
rationem loci, in quo frequenter ſit. Et ideo lex generaliter lo
quens de duplicādis penis in palatio, non poteſt referri ad il
las penas, in quibus illius loci conſideratio non eſt habita.

1 ☞ Statuto ſtante quod ſcholaris debeat tractari vt ciuis ſi
ſcholaris diu abſuerit, an debeat vt ciuis tractari.
2 Et an ſero vel mane dicatur dies, vel nox.

§. **Tempus.** In hoc. §. cōſiderat tp̄s duobus modis.
vno modo quātitate, alio modo qualita
te, Quātitate in primo exemplo, in quo diſcernit emāſorē a fu
gitiuo. Nā emāſor eſt, qui vagat modico tempore: fugitiuus eſt
qui prolixo tēpore, l. iij. §. emāſor. j. de re mili. In ſecūdo exēplo
1 cōſiderat tēpus qualitate, vz, an ſit dies, vel nox. † Circa primā
a formo tibi queſtionē[a]. Scholares debēt tractari hic, vt ciues.
modo quidā fuit ſcholaris, q ſtetit certo tēpore quo nō eſt reuer
ſus ad ſtudiū, querit an deſinat eſſe ſcholaris, ita qđ poſſit vt fo
renſis offendi. Videtur q ſic. Nam eo ipſo, quod perdit cōſuetu
dinē reuertēdi, videtur perdere beneficiū ſcholaris, l. naturalē
§. pauonum. ⁊ §. ſeq. ff. de acqui. rerū do. ⁊ Inſt. de re. diui. §. pa
uonū. ⁊ §. ſequē. Breuiter, qn̄ ſcholaris recedit, ⁊ aliud exerci
tiū aſſumit, q̄ incipit ire vt aſſeſſor, ⁊ incipit eſſe aduocatus, ⁊
tūc dſinit eſſe ſcholaris. l. legatis ſeruis. §. ſi ex officio. ff. de leg
iij. Sed qn̄ iſtud nō apparet dico, quod ex quātitate tēporis ap
parebit vtrū deſierit eſſe ſcholaris, vel nō. Quantitas autē tē
poris videt q relinquatur abitro iudicis, d. l. ij. §. emanſor. j. de
re mil. Tamē dico vobis, q habemus hoc limitatū, q ꝑ quin
quenniū nō reuertēdo quis deſinit eſſe in matricula, vt C. de pri
micerio. l. ij. circa mediū, ⁊ de dom eſt. ⁊ prote. l. iij. lib. xij. ¶ Ve
2 nio † ad ſecūdum[b], ſcilicet qualitatem temporis, quero vtrū ſe
b ro, vel mane dicat dies, vel nox: Iſta queſtio eſt multū antiqua,
⁊ dicūt iſti antiq, quod in dubio aſſumatur mitior via, vt intelli
gatur in dubio, quod ſit dies. Unde lex dicit, quando ſol eſt ſup
terram, dies eſt: ⁊ quādo non, tunc nox eſt, l. hec verba. j. d verbo
rum ſignificatio. modo ſero poteſt eſſe quādo ſol adhuc eſt ſup
terram, ſed eſt in actu recedendi de ꝓximo, ⁊ tūc eſt dies: q̄ ſol
eſt ſuper terram. Quādoque ſol receſſit, ⁊ nō eſt ſuper terrā ta
men q̄ de propinquo receſſi, ad huc remanet aliquod lumē ꝓ
pter claritatem celi, tunc eſt nox: q̄ non eſt ſol. ſuper terram Eo
dem modo dico de mane. Mane poteſt intelligi, quādo nō eſt
§ ſol ſuper terram, ſed de ꝓximo venit q̄ celū iam albeſcit, tūc
nox eſt, l. Titius. C. primo, ſupra de libe. ⁊ poſtu. ſed ſol, cū de ꝓ
ximo incipit eſſe ſuper terram, tunc dies eſt. Ideo cōſulo, quod
quando tu eris aſſeſſor, facias, quod declaretur in accuſatione.
vel quod teſtes declarent, cum dicunt de ſero poſt occaſum, vel
ante occaſum, ⁊ idem de mane ante ſolis ortum, vel poſt ſolis
ortum, facit ad hoc l. j. C. de cuſtod. reo. Sed ſi nihil eſſet de
claratū, tunc in dubio intelligeremus in benigniorem partē, l.
ſi preſes. ⁊ l. interpretatione. infra eodem titulo.

ADDITIONES.

a Ale. ¶ Formo tibi queſtionē. An ſcholaris qui hʒ priuilegia, ſi
recedit, ⁊ demū reuertatur, gaudeat priuilegiis, vide in l. filio.
per. Bal. de lib. ⁊ poſtu. ⁊ ibi do. meū. Adde qđ dixi poſt Bar.
in d. l. naturalē. §. pauonū. ⁊ vide text. in l. de cōſtitutione. C. de
aduocat diuer. iud. ⁊ Ro. conſi. ccciij. ⁊ in l. ſi vero. §. de viro.
in xxxiij. fallen. ſol. mat. Adde Bar. conſi. cxxxv.
b Al. ¶ Venio ad ſecūdū. Adde tex. ⁊ ibi Bar. in l. q duos. §. hec
ꝯditio. de manumiſ. teſt. vide Jo. An. i nouel. de homi. in c. ſicut.
faciunt ea q̄ no. Bal. in c. j. §. porra. que fuit prima cauſa, benefi
cij amit. ⁊ ibi refert q̄ſtionē, qđ Old. euaſit quendā accuſatū qui
dicebat cōmiſiſſe maleficiū de nocte. ⁊ teſtes depoſuerunt vidiſ
ſe, ꝑ ſplendorē lune, q̄ illa nocte non fuerat lumē, ⁊ ſic fuerunt
reprobati naturali ratione. Ea aūt que fiūt de nocte, ꝓbabiliter
ignorant, ſm gl. ff. qđ met. cau. in l. ſi cū exceptione, §. hec autē
actio. ⁊ in l. more Roma. de fer. ⁊ no. ꝑ Mod. in §. quadrupli.
Inſt. de actio. in prin. Ad hoc facit qđ no. Bal. in l. ſolā. C. de te
ſtib. dicit Bal. in aut. hodie. C. de appel. qđ appellatione diei ve
nit etiam nox. vide d. Jo. in l. Titius teſtamēto, §. j. de li. ⁊ poſtu.
⁊ Bal. ibi ⁊ vide Arc. xiij. diſtin. c. j. in fi. ⁊ Jo. An. ⁊ doc. in c. cōſu
luit. de offi. deleg. ⁊ in c. ſi ꝑfodiens. de homi. ⁊ qđ no. Bar. in l. j.
§. hoc autē. ff. ad Sylla. ⁊ ʒ ede. in cōſi. xliiij. ⁊ qđ legitur ⁊ no. in
l. more. ff. de feriis. Ang. in l. j. C. d cuſt. reo. vbi dicit qđ mane in
telligit poſt galli cātū, ⁊ ſero intelligit nox. qn̄ ſunt tenebre. alle.
extra de homi. c. ſi perfodiens. Qn̄ autē dicat inter diē, ⁊ noctē,
vide Bal. in l. ij. ad fi. qui res indi. non noc. An in ſero mane di
cat, vide in d. l. j. §. hoc autē ſenatuſcōſ. ad Sylla. ⁊ vide Bar. in
l. q duos. de teſta. manu. Et qn̄ dicat dies, ⁊ quādo nox, adde no.
in ti. C. de emē. Inſt. Codi. ⁊ dicit Bal. in l. filio. ff. de li. ⁊ poſtu.
q ſi ſtatutum dicit, q ſcholaris nouitius ſoluat viginti pro ma
tricula, ſi ſemel ea ſoluit, deinde vadit ꝑ officia, ⁊ poſt reuertat
q nō tenetur iterū ſoluere. De quo dic, vt meli⁹ per Bar. in ſuo
cōſilio incipiē. vniuerſitatis noſtre ſtatuto. ⁊ illud refert, ⁊ ſequit
Pau. de Ca. in d. l. filio. ⁊ vide no. ꝑ Bar. in l. ex eo. in fin. ff. de
teſt. mili. ⁊ in l. per hāc. C. de aduo. diuer. indi. ⁊ ꝑ Bal. in aut.
habita. C. ne filius ꝑ patre. ⁊ l. acceptam. in xix. queſtione C. de
vſur. ⁊ Pet. de Anc. in c. cū aliquib⁹. de reſcr. in vi. ⁊ per Ang.
in l. ſcriniarios. C. d teſta. mili. Adde de teſte, qui dicit, de nocte,
quod vidit, Ang. conſi. cxciiij.

5 §. **Qualitate.** a No. quod punitur grauius quod ſit manifeſte, ꝙ aliud, qđ ſit ſecre. Con
tra. C. de ſum. tr. l. nemo clericus. Dic vt ibi per Cy. Idē dicit
hic in tex. a graſſaturis. quid eſt hoc dictū: Gloſſ. exponit vno
modo, ſed fateor, quod poteſt accipi illo modo, vt dicit glo. ſed
hic accipitur aliter agraſſaturis, id eſt, aggreſſuris. nam aliter
ſit rixa ſiue aggreſſura, aliter cum aggreſſura: vt dixi ſ. eo. l. reſ
piciēdum. §. delinquūt. De iſtis qualitatib⁹, an ſit iniuria atrox
vel non, dicam. ſ. de iniur. l. pretor edit. §. atrocem.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Qualitate. Quid autem ſit qualitas, vide p Bal. in l.
j. ꝛ ibi Joan. Cald. ď confeſſ. ꝛ in l. ea que. C. de cōdi. ꝛ demonſt.
Et quando puniatur magis factum palam, quam clam, vide p
Bal. in l. j. C. de ſum. trini.

1 ☞ Judex debet exprimere quantitatem furti in proceſſu.

§. **Quātitas.** No. ꝙ quātitas diſcernit abigeū a fure, ꝛ ſic in multis locis ꝯſtatutū impo
1 nit penā furti ſecundū quantitatem furti, ideo † tunc iudex de
bet exprimere quātitatē furti in ꝓceſſu, alias non poſſet punire
niſi pena mitiori, l. ſi preſes, ꝛ l. interpretatione. ĵ. eod.

§. **Euentus.** Tex. ibi, facta ſubaudi puniat̃, vt a ſapiē te ſcđm gloſ. Habes hic tex. ꝙ punitur
factum a demētiſſimo. Contra ſ. ad leg. Pōpe. de parri. l. pe. ĩ
fi. ꝛ l. infans. ſ. de ſicar. Sol. intellige hic demētē, id eſt, temera
rium, ꝛ ſubitum hominē, non tñ habentem alienationē mētis,
¶ Scđo oppo. de eo, qđ dicit ipſemet text. ꝙ euētus non ďbet
conſiderari, l. j. §. j. ſ. de ſic. Sol. ſecūdum verba legis non cōſi
deratur euētus: vt lege Cor. de ſica. q2 ſufficit animus deduct⁹
in actum, tūc iudex de equitate ſua per. l. quid ergo. §. pena gra
uior. ſ. de his q no. infa. poterit penā augere, vel minuere cōſide
rato euentu. ꝛ ita intelligit Jac. de Are. hunc tex. Item dicit
hic, qđ caſus fortuitus punitur. Cōtra fortuit⁹ caſus eſt, cui re
ſiſti nō poteſt, l. ꝯctus. ĵ. de reg. iur. Ergo vr̃, qđ quis ex eo nō ď
beat puniri, q2 ſi hoc eſſet puniret̃ ſine culpa, contra l. aliud eſt
fraus. ĵ. de verbo. ſig. Sol. itellige hic caſum precedēte aliqua
culpa, l. reſpiciendum. §. delinquunt. ꝛ ibi dixi vobis ſ. eod.

1 ☞ Pena quando augeatur, ꝛ quādo minuatur ꝓpter multi
tudinem.
2 Uniuerſitas an, poſſit delinquere. nu. 4.
3 Uniuerſitas non eſt aliud quam homines vniuerſitatis, ſecun
dum philoſophos, ꝛ Canoniſtas, ſed ſcđm iuris fictionē ſic.
5 Uniuerſitas qualiter puniri poſſit.
6 Henricus Imperator damnauit ciuitatem Brixie ſubÿciēdā
aratro, ſed penam miſericordia relaxauit.
7 Bonifacius propter delictum quorundam Templariorum to
tum collegium ipſorum deſtruxit.
8 Uniuerſitate dānata in pena pecuniaria, tamen illi qui non de
liquerunt, non debent contribuere in ſolutione collecte.
9 Uniuerſitatis ſi omnes homines iuerūt ad occidendum homi
nem campana pulſata, ꝛ vexillo leuato, vniuerſitas non dicitur
feciſſe, niſi deliberato propoſito, ꝛ conſilio fecerit.
10 Uniuerſitas poteſt puniri ex delicto facto per homines de vni
uerſitate, ex ratihabitione ſecuta.
11 Uniuerſitas ex facto officialis nō tenetur niſi mandato prece
dente, vel ratihabitione ſecuta.
12 Uniuerſitate punita quādo poſſint puniri aliqui homines ſin
gulares.
13 Collecta an imponatur per ſolidum, ꝛ librā, vel per capita, vni
uerſitate damnata.

§. **Nonnunquam.** De hoc habetis in l. qđ ergo. §. pena grauior. ſ. de in
1 famib. † No. ꝙ ꝓpter multitudinē delinquentiū pena exacer
batur, qñq3 totū econtra, quod ꝓpter multitudinem delinquen
tiū pena minuitur. Quid enim ſi oēs huius ciuitatis, vel ſaltē
maior pars hominū delinquūt, minuet̃ ne pena: Dicit gl. hic ĩ
verb. multis, detrahēdū eſt ſeueritati, vbi ſtrages multorū ho
minum iacet, l. qui ceden. ſ. de ſica. Ita gl. videtur ꝯdicere tex
ſa minuendi. Reſpōdeo, qñq3 delictū eſt commiſſum a multis,
tui q2 in tex. multitudo eſt cauſa augendi penā ſed in gl. eſt cau
Quandoq3 delicta non ſunt commiſſa a multis, ſed eſt dubium
ꝛ hoc conſtat ꝛ tūc propter multitudinē pena minuet̃: vt in glo.
nec committantur propter multas perſonas aptas adhoc, tunc
exarcebatur pena, ita loq̃t tex. ¶ Iſta glo. inducit̃ p doctores
ad queſt. de vniuerſitate delinquente vtrū mitius puniat̃. Iſta
ad q̃ſtio eſt multū ſubtilis iudicio mero nā primo eſt vidēdū, an
vniuerſitas poſſit delinquere: Scđo eſt videndū, an poſſit puni
ri: Et qđ poſſit † delinquere, vr̃ tex. in l. metū. §. animaduertēdū
2 cū ſua glo. ſ. qđ met. caut. ꝛ no. in l. ſicut. §. j. qđ cuiuſq3 vniuer.
comi. ꝛ ĵ. de reg. iur. l. aliud. §. refert̃. ꝛ ibi glo. In contrarium
ndet̃, tex. in l. ſ3 ſi ex dolo. §. j. ſ. de dolo. Preterea vniuerſitas
vi

eſt nomen iuris, ꝛ non habet animū, nec habet intellectum, ergo
non pōt delinquere, l. j. §. j. ſ. ſi qua pau. ſe. dicat̃. ꝛ in l. infans. ſ.
de ſica. Et hoc vr̃ tenere Jnno. extra, de ſenten. excom. c. grauē.
Alÿ, dicunt, qđ vniuerſitas pōt delinquere omittēdo. l. iubemus
nullam nauem. C. de ſacroſan. eccl. non autem cōmittendo, p ra
tiones predictas. Horū opi. refert. Cy. C. vnde vi l. ſi quis in tā
tam in vlti. q. circa pſonas. Hoc nō placet: q2 video vniuerſitatē
delinquere cōmittendo, vt in aut. item nulla communitas. C. de
epiſc. ꝛ cle. ꝛ ĩ feud. de pace tenen. c. j. ꝛ de ſtatut. ꝯ lib. eccle. §. itē
quecunq3 communitas Quid dicemus: Breuiter ad intellectū
hui⁹ queſtionis debem⁹ videre, primo † an vniuerſitas ſit aliud
quam homines vniuerſitatis: Quidā dicūt, quod non, vt no. in
d. l. ſicut. §. j. ſ. qđ cuiuſq3 vniuerſitatis nomie. ꝛ l. j. i. fi. ſ. de col
le. illi. ꝛ hoc tenent oēs Philoſophi ꝛ Canoniſte, qui tenent qđ
totū non differt realiter a ſuis partibus veritas eſt qđ ſi qui
dē loquamur realiter vere, ꝛ ꝓprie ipſi dicūt verū. Nā nil ali
ud eſt vniuerſitas ſcholariū, ꝙ ſcholares ſcđm fictionem iuris
ipſi non dicūt verum. Nā vniuerſitas repreſentat vnā pſonam
que eſt aliud a ſcholarib⁹, ſeu ab hominib⁹ vniuerſitatis, l. mor
tuo. ſ. de fideiuſſ. qđ apparet, q2 recedētibus omnib⁹ iſtis ſcho
laribus, ꝛ alÿs redeuntibus, eadem tñ vniuerſitas eſt. Itē mor
tuis oībus de populo, ꝛ alÿs ſubrogatis idē eſt populus, l. ꝓpo
nebatur. ſ. de iudi. ꝛ ſic aliud eſt vniuerſitas, ꝙ perſone que fa
ciunt vniuerſitatem, ſcđm iuris fictionem: q2 eſt quedam pſona
3 repreſentata, d. l. mortuo. Hoc etiā premiſſo, † queritur, an vni
uerſitas poſſit delinquere: Reſpondeo, proprie non pōt delin
quere, q2 proprie nō eſt perſona, vt dictū eſt, tñ hoc eſt fictū poſi
tum p vero, ſicut ponim⁹ nos iuriſte. Si queratur an vniuerſi
tas delinquat: Dico, qđ ſic, peccatum omiſſionis pōt cōmittere
vniuerſitas. Nā ipſa vniuerſitas tenetur aliquid facere, quod ſi
omittit̃, vniuerſitas omittit, l3 hoc contingeret negligentia re
gentiū vniuerſitatem: tñ ipſa ď negligere, l. iubemus nullā na
uem. C. de ſacroſā. eccl. comuncta. l. ſi procurator. §. ſi tutorib⁹
ſ. man. in fi. In delicto vero commiſſo ſeu qđ committitur faciē
do, debes aduertere. Nā quedā ſunt, que tantū fieri poſſunt per
ipſam vniuerſitatem, vt facere ſtatuta, dare iuriſdictionē, impo
nere collectas, ꝛ ſimilia iſto caſu pōt vniuerſitas delinquere d.
aut. itē nulla cōitas. C. de ſacroſan. eccl. in aut. caſſa. ꝛ de ſtatu.
ꝯ libert. eccl. in prin. ꝛ §. item quecūq3 cōmunitas. Nec eni pōt
dici, qđ aliquis priuatus hoc faciat, ſed hoc facit ipſa vniuerſi
tas, i qua eſt illud ius, l. oēs populi, ſ. de eſti. ꝛ iur. ꝛ l. fi. C. de iu
riſd. om. iud. Quedā ſunt que non reſpiciūt iſta iura reſidentia
apud vniuerſitatē, vt committeret homicidiū, vel facere violen
tiam. ꝛ ſimila. ꝛ tūc vniuerſitas non poteſt facere proprie: quo
niam iſta requirūt perſonā veram, d. l. ſed ſi ex dolo. §. j. ſ. de do
lo. Sed q2 committi in proprie p alios regentes ciuitatem ſeu
alios quib⁹ ciuitas committit vigore ſtatuti, l. j. i ſi. cū l. ſeq. ſ. de
acqui. poſ. ꝛ de liber. vniuer. l. j. ꝛ ita itelligo. l. metū. §. animad
uertendū. cū ſua gl. ſ. qđ me cau. ꝛ l. aliud. §. refertur. cū ſua gl.
a ĵ. de reg. iur. ¶ Hoc premiſſo † quero, an vniuerſitas a poſſit pu
4 niri: Doct. dicūt qđ ſic ſed alterabitur pena. p hāc gl. Ita Cyn.
dicit in precalleg. l. ſi qs in tantam. ſed do. Inn. tenet, qđ vniuer
ſitas nō poteſt puniri criminaliter ſed poteſt cōueniri ciuiliter
Ita dicit in c. dilectus. ÿ. verſ. itē vniuerſitas. extra de ſimo. ꝛ d.
c. grauē. de ſen. excom. Mihi vr̃ quod dicat ꝯ caſum in feud. ti.
de pace tenēda, ꝛ iura. fir. §. j. vbi ď, qđ ſi ciuitas vel cāſtrū deli
querit rūpendo pacem punitur. Quid ergo dicemus: Aduer
te, rationes que monebāt Inn. erāt iſte ſi vniuerſitas puniretur
criminaliter ergo punirētur pupilli, ꝛ infante:, qui nō cōſenſe
runt; qđ eſſet iniquū. Preterea, cū mortuis omnibus homini
bus, ꝛ alÿs ſubrogatis, eadē ſit vniuerſitas ergo illi qui poſtea
naſcerētur punirent̃. qđ eſſet abſurdum. Mihi vr̃ ſic dicēdum
qđ pro delicto non eſt dubiū, qđ poteſt vniuerſitas cōueniri ciui
liter in eo qđ ad eam peruenit. d. l. metum. §. animaduertēdum
ſ. qđ met. cau. ꝛ l. ſed ſi ex dolo. §. j. ſ. de dolo. De eo vero qđ nō
peruenit, an poſſit ciuiliter, vel criminaliter cōueniri. puto. idē
iuris eſſe. In quo dico ſic. Quedā ſunt delicta ꝓpter que fili⁹ pu
nitur ꝓpter patrē, vt in crimine legis Jul. maieſtatis. ꝛ in crimi
ne hereſis: vt C. ad leg. Jul. ma. l. quiſqs. §. j. extra de hereti. c.
ſtatutā lib. vj. ꝛ ď pe. c. felicis. li. vj. tūc iſto caſu pōt vniuerſitas
criminaliter puniri, vt fuit factū de Carthagine, que paſſa eſt
aratrū: vt ſ. qui. mod. vſuſſ. amit. l. ſi vſuſfructus. † Et ego vidi
b ſententiā b diffinitiuā Imperatoris Herici. quā dedit ꝯ ciuita
tem Brixie, que fuit ſibi rebellis. in qua dicebat illā ciuitatē eſſe
c ſubÿciēdam aratro, quam penā ex miſericordia relaxauit: c que
ſentētia diffinitiua, eſt lex. l. ÿ. C. de legi. ꝛ ĩ iſtis ceſſant rationes
Inn. vbi poſſunt puniri paruuli propter maiores ꝛ deſcēdētes
3 ꝓpter ciuitates ſuas. Et ita fecit Papa † Bonifacius. q2 ꝓpter
delicta quorūdam Tēplariorū, totū collegiū Templariorū fuit
deſtructū q2 erant heretici. Quedā ſunt delicta, in quibus fili⁹
non

non punitur ꝓpter patrē, ⁊ hoc in caſibus, in quib⁹ dixi vniuer
ſitatē delinquere, vniuerſitas ipſa punietur. Tamē in modo pu
niēdi eſt differētia: q2 ſi qdē pena cadit in vniuerſitatē, ita qḋ nō
in ſingulos de vniuerſitate, vt ſi dꝫ publicari aliqua res vniuer
ſitatis, ipſa vniuerſitas puniet̄, d. l. iubemus nullā nauē. C. de ſa
croſan. eccl. Sed ſi eſſet talis pena, que eque caderet in vniuerſi-
tatē, ⁊ in ſingulos, vt eſt pena pecuniaria, tūc ſi qdē eſt collegiū,
vt collegiū priorū, qui ſunt numero decē, vel ſimiliū, nō punient̄
oēs de collegio: ſed tantū illi q cōſenſerūt. Caſus eſt in l. j. circa
prin. ff. de ma. cōue. in eo qḋ dr̄, qui preſentes fuerunt, ⁊c. Sed ſi
eſſet collegiū magnum, ⁊ diffuſum, vt eſt populus, ſeu aliqua cō
munitas, tūc q2 diſcernere conſentientes a nō conſentientib⁹ eſ
ſet difficile, tota ciuitas, ⁊ tota vniuerſitas puniet̄, vt dicta aut.
itē nulla cōmunitas. ⁊ de pac. iura. firman. §. j. Si vero eſſet deli
ctū, qḋ nō cadit in vniuerſitatē ꝓprie, vt homicidiū, ⁊ rapina, ⁊ ſi
milia, tunc dico vniuerſitatē puniri more priuatorū, ſi pena pōt
in vniuerſitatē cadere, d. l. metum. §. animaduertēdū. Sed ſi nō
poſſet cadere talis pena, vt eſt pena decapitationis: nā vniuerſi
tas nō poteſt decapitari, q2 non hꝫ caput verū, ſed fictū, tunc il-
la pena alterabit̄ in aliam. ar. huius gl. ⁊ d. l. quid ergo. §. pena
grauior. ⁊ l. hos accuſare. §. omnibus. in fin. C. de accuſa. Dices
tu, quare nō amputat̄ illud caput fictū, hoc eſt diſſoluatur colle-
giū, ſeu vniuerſitas illa? Rñdeo, q2 ſequeret̄ illud inconueniēs,
qḋ dicebat Inno. q2 punirent̄ nō culpabiles. Dices tu, Certe ⁊
in pena pecuniaria illud cōtingit inconueniens: q2 collecta im-
8 ponit̄ illis qui nō deliquerūt. Certe ⁊ in veritate ego †concede-
rem iſtud, qḋ lꝫ ſuperior totā vniuerſitatē condemnet, vt dixi, tñ
illi qui nō deliquerūt, non debent cōtribuere in ſolutione colle-
d cte ᵈde iure, arg. d. l. j. circa prin. ff. de ma. conue. Et hoc vidi in
9 quadā ſentētia diffinitiua Imperatoris Henrici. ¶ †Alterius
quero, oēs homines de iſta vniuerſitate iuerunt ad occidēdum
quendā, vtrū dicat̄ vniuerſitas occidiſſe: gloſ. in l. ſicut. §. j. ff. qḋ
cuiuſqꝫ vniuer. no. mouet hāc queſtionē, ⁊ nō determinat: ſed ve
ritas eſt iſta, qḋ tunc vr̄ facere vniuerſitas, qñ deliberato ꝓpo-
ſito, ⁊ conſilio hoc facit, alias non dr̄ facere vniuerſitas, ſꝫ dicunt̄
facere ſinguli. Caſus eſt iudicio meo, in l. ſemꝑ. §. ij. ff. qḋ vi aut
clam. Et hoc vr̄ tenere gl. in l. aliud. §. refertur. ff. de re. iur. Iſto
ergo caſu nō poſſet fieri inquiſitio ꝯ vniuerſitatem, ſed contra il
los homines ſingulares, qui hoc fecerunt. Plus dico, quod ſi le
uato vexillo, ⁊ pulſata cāpana iuerūt ad hoc faciendū, quod non
dicatur delinquere vniuerſitas, ſi deliberatio nō preceſſerit, vt
dictis legibus. ⁊ iſto caſu illi, qui eleuauerūt vexillum, ⁊ campa
nam pulſauerunt, magis dicuntur incitatores perſonarū, quā
vniuerſitas dicatur hoc facere. De hoc loquitur C. de ſeditioſ.
per totum ti. Et iſto modo qḋ precedat deliberatio, intellige gl.
in d. l. metum. §. animaduertendum. ff. quod me. cau. Puto ta-
10 men, †quod poſſet ſequi ratihabitio ꝙ ſufficeret ad puniēdum
vniuerſitatem, vt ſi per vim expulerint me de Caſtro, ⁊ vniuerſi
tas illud ſibi retinet, d. l. ſed ſi ex dolo. §. j. ff. de dolo. ⁊ l. j. §. deie
ciſſe. ff. de vi ⁊ vi arma. quod etiam tenet Inno. in d. c. grauem.
11 ¶ †Quero, an ex delicto officialis teneat̄ vniuerſitas? Videt̄ qḋ
nō, q2 vniuerſitas non vr̄ mandaſſe officiali, quod delinquat: l. ſi
procurator. ff. de condi. inde. Non ob. d. iubemus nullam nauē.
q2 ibi officialis negligit non faciendo aliquid ⁊ ideo videtur qḋ
ex facto officialis non teneatur, niſi ſecuta ratihabitatione, vel
mandato precedente. De hoc tamē Cy. diſtinguit latius in pre-
all. l. iubemus nullā nauem. ¶ Quero ſi eſt punita vniuerſitas,
e †an poſſint puniri aliqui homines ſingulares? ᵉVidetur qḋ nō:
quia ſecūdum hoc de delicto eiuſdem hominis bis quereretur.
Dico ſic. Quedam ſunt delicta, que dicuntur fieri per vniuerſi-
tatem, vt dixi, ⁊ in illis ſola vniuerſitas poteſt puniri, tanquam
faciens: alij ſingulares poterunt puniri tanqꝫ inſtigatores, ⁊ fie
ri facientes, l. j. §. incidit. ff. ad Turpil. ⁊ l. hec verba. ff. de adult.
cū ſimilib. Sed in delictis, que non fiūt proprie ꝑ vniuerſitatē,
erit totū cōtra, q2 faciētes punientur de delicto, vniuerſitas ve-
ro punietur tanquā fieri faciens, vel tanquā ratū habens ſuo no
13 mine, vt ex ꝑdictis apparet. Et ex hoc habes practicā. ¶ †Vl-
timo, quero, condēnata vniuerſitate, vtrum imponetur collecta
per ſolidū ⁊ librā, vel capita? Dixi in l. iiij. §. actor. ff. de re iudi.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Quero an vniuerſitas. Adde In. in c. cū ex iniūcto de
ope. no. nūc. ⁊ doc. oēs in c. dilectus. ij. de ſimo. ⁊ adde, ꝙ vniuer
ſitas nō dr̄ cōtumax, antequam congregari potuerit, l. j. C. de li-
bert. vniuerſi. Et an appellatione hominū veniat vniuerſitas.
dixi poſt Bar. in l. ij. de verb. ſig. ff. Quomodo autē vniuerſitas
poſſit citari, vide in l. nō pōt. de re. iur. ⁊ in l. metū. §. animaduer
tendū eſt. ff. quod me. cau. ⁊ quō debet citari, dixi in l. ſicut. §. j. ff.
qḋ cuiuſqꝫ vniuerſi. nomi. Et an ꝑ cōtumaciā vniuerſitas depo-
ni poſſit, ⁊ priuari priuilegijs, no. o ſen. excō. c. qḋ de his. ⁊ c. gra
uē. ⁊ refert Bal. in c. j. de milit. vaſ. qui cont. eſt. Adde qḋ Bal.
de pa. conſtan. in ver. vniuerſitate. dr̄, quod ibi eſt tex. qḋ vniuer-
ſitas damnum dare dicitur. ⁊ qḋ maior pars facit, tota vniuerſi
tas feciſſe videtur. l. quod maior. ff. ad muni. Item ſi aliqui cou-
ſiliarij ⁊ antiani faciant, videtur id facere ipſa vniuerſitas. alle.
de vi ⁊ vi ar. l. ſi vi me. Et ideo videmus ꝙ vniuerſitas accuſata
reſpondet per ſyndicum ſuum habentem ſpeciale mandatū a ci
uibus. C. de re mil. l. tam collatores. li. xij. nec requiritur qḋ ille
ſingulares perſone, que delinquunt, nominentur in ſyndicatu: q2
nō conſtituit̄ ſyndicus nomine ipſorū, ſed vniuerſitatis, l. in tan
tū. §. vniuerſitatis. ff. de rer. diuiſ. Et no. ꝙ faciliùs fit inquiſi-
tio cōtra vniuerſitatē, quā cōtra ſingulares perſonas: q2 delictū
magne vniuerſitatis nō pōt eſſe niſi notoriū, ⁊ famoſum: vt C. de
off. rec. prouin. l. iuſtiſſimos. ⁊ ar. extra de iudi. in c. exhibita. ſal
uo eo qḋ no. Inſti. de pub. iud. in prin. ⁊ in c. fi. de dolo ⁊ cōtum.
Imo ſi iudex vult inquirere cōtra ſingulares perſonas, oportet
qḋ fama ſit ſpecialiter cōtra eos, ⁊ non per procuratorē, ſi cauſa
exigat retentionē perſone, c. eos qui. de ſent. excō. li. vj. ⁊ aliquā
do iſta detentio eſt arbitraria aliquādo neceſſaria. Adde quod
Bal. de pa. cōſtan. in verſ. ſi qui ex parte. dixit notandū, quod ci
uitas poteſt obligari per iuſiurandū, ⁊ ſub iureiurādo paciſci,
licet nō habeat animū. Vnum dicit, quod hoc iuramētum eſt re
ferendū ad animum ciuium, per ea que no. In. de ſent. excomm.
in c. grauem. Item adde predictis no. per Bar. per illum tex. in
auth. item nulla communitas. C. de epiſcop. ⁊ cle. ⁊ in l. huma-
nū. C. de legib. ⁊ per do. Io. And. ⁊ Petr. de Anch. in c. dilect⁹
filius. de ſimo. per Bar. in tracta. qui ſint rebelles. in ver. rebel
lādo. ad fi. vide Bal. in l. j. §. j. quod cuiuſque vniuerſi. nomine.
⁊ Spec. in tit. de accu. in prin. verſic. ſed nūquid poſſit. ⁊ Bald.
in l. metum. § animaduertendum. quod met. cauſa. ⁊ in l. ciuita-
tes. qḋ cuiuſqꝫ vniuerſi. Cy. in l. ſi quis in tantam. C. vnde vir. in
verſ. ſed pone. Et vide Bal. in l. Polla. C. de his, qui. vt indig.
⁊ in l. data. C. qui accuſ. Bal. in l. etiam. C. de execut. rei iudic. in
ver. ⁊ ego. Bal. in l. ſicut. § ſi quid, quod cuiuſque vniuer. nom. ⁊
quod notat Bald. in auth. ad hec. in vltim. colum. C. de vſuris.
ibi, non conſentientibus eſſet difficile. Vide no. per Inn. ⁊ Ioā.
Andr. in c. j. de his que fiunt a ma. parte ca. Bal. in authent. ſed
omnino. ne vxor pro marito. ibi, criminaliter ergo punirentur
pupilli. Sed qualiter fiet executio contra pupillum, vel vniuer
ſitatem, vide Bal. ſin. in l. etiā. C. de execu. rei iu. quod not. Ad-
de, an vniuerſitas poſſit puniri ⁊ cōueniri, Ang. cōſi. clx. ⁊ cxcvi.
vide etiam Aldr. in conſi. clxvj. ⁊ cccxv.
b Alex. ¶ Vidi ſententiā. Adde qḋ no. Bar. ⁊ que ibi dixi in l. he
reditatem. ad leg. Fal. vide qḋ no. Bal. in aut. habita. C. ne fil. ꝑ
pat. Et qḋ ciuitas interdicta ⁊ condēnata, non redimet priuile-
gia ciuitatis: ⁊ ꝙ ciuitas poſſit dānari de crimine leſe maieſta-
tis ⁊ bona dari in predā, tenet Bal. in l. ex teſtamento. C. de teſt.
milit. ibi, vt ſi dꝫ publicari. Adde, qḋ in cauſa capitali vniuerſi-
tatis pōt interuenire procurator. Ita fuit deciſum per glo. in l.
ſed ſi hac. §. fi. de in ius voc. ⁊ per Bal. in l. ij. ff. de accuſa. ⁊ vide
in materia d. Abb. in c. j. de poſtula. prela.
c ¶ Claud. de Seyſſell. Relaxauit. Quid autem ſi ciuitas aliqua
vt victa ſimpliciter ſe dedat ſine aliqua pactione, alicui princi
pi vincenti, quid poſſit talis princeps facere, vide Bal. in ru. C.
de dedit. libert. tollen. Quid autē ſi talis ciuitas reuertatur ad
obedientiam an per hoc videantur remiſſa banna, ⁊ alie pene,
vide Bal. ⁊ alios in l. filio quem pater. de liber. ⁊ poſthu.
d Poma. ¶ In ſolutione collecte. Hanc autem doctrinam Bar.
hic, tenet ⁊ ſequitur do. Abb. in c. dilectus. ij. circa fin. de ſimo. ⁊
in c. in Geneſi. de ele. ⁊ tenuit Io. And. in c. felicis. §. j. de penis.
in vj. in nouella. ⁊ ibi Gemi. multum no. ⁊ Cardi. Flo. in cle. j. ſu
per verbo, ciuitas. de penis. ⁊ Ang. in conſi. clxiij. incip. cū mul
titudo. Et ꝑ iſtā doctrinā Bar. inuenio cōſuluiſſe Pau. de Caſ.
conſ. lxxvj. incip. in cauſa Fortij, ꝙ cum homines eiuſdem vil-
le poſuiſſent ignem ad fenum certi nobilis ꝙ non ſufficiebat ad
hoc, vt procederet libellus, probare homines ville ignē poſuiſ-
ſe, niſi etiā probaretur ꝙ hoc facerent animo deliberato, prius
propoſito, ⁊ cōſilio. ⁊ Io. de Ligna. in clem. j. de pen. referendo
Imo. ⁊ do. Card. in ij. q. vbi per eū, alias ſe corā Papa defendiſ
ſe ciuitatē Bono. dicendo, qḋ proximis annis pro ciuitate Flo
rentie d. Fr. de Are. cōſi. clxiiij. incip. ſicut Ioannes dr̄ in Apoc.
Et ꝑ hāc doctrinā debes limitare gl. in l. ſed ſi ex dolo. in princ.
ff. de dolo. que vult, qḋ ſi per ciuitatem concurrunt homines ci-
uitatis, ⁊ comittatur aliquod delictum, ꝙ teneatur ciuitas, qḋ
debet intelligi ſi prius conuocato conſilio, vt hic per Bar. ⁊ vide
Fely. c. cum omnes. de conſti. ⁊ plene Ana. ad hoc in d. ca. dile-
ctus. ⁊ Anch. conſil. clviij. vbi declarat. Vide etiam Cepol. cōſ.
xix. ⁊ Anch. clxv. ⁊ Ald. lxv.
e Alex. ¶ Quero. Si eſt punita vniuerſitas, an poſſint puniri ho
mines ſingulares, vide per Ioan. And. in c. fin. de pen. in vj. vbi
dicit, quod ſic, q2 quod debet vniuerſitas, non debent ſinguli. ⁊

econtrario.l.ſicut.§.j.qđ cuiuſq; vniuerſita.Itē poteſt vniuerſi
tas teneri.⁊ non ſinguli. Ita dicit fuiſſe factum in ciuitate Ui-
terbij.arg.l.ſemper.§.in ſepulchro.quod vi aut clam.q2 alia pe
na eſt in peccatis vniuerſitatis,alia in peccatis ſingulorum,vi-
de l.ne quid.ſupra.de incen.ruin.naufrag.

LEX XVII.

1 ☞Fratres minores licet non poſſint habere propriū an poſ-
ſint petere ex cauſa alimentorum.
2 Banniti an equiparentur deportatis, vel damnatis in metal-
lum.

Quidam ſunt ſerui. Oppo.⁊ videt, ꝙ damnatis in
a metallum poſſit relinqui,[a] l.ſi in metallum. š.de his
que pro non ſcrip.ha.⁊ l.legatum.š.de capitu.dimi.
1 Sol.qđ hic dr,fallit in cauſa alimentorum,vt ibi.Hoc†facit ad
queſtionē,an fratres minores,vel alij,q non poſſunt proprium
habere,ſaltē poſſint petere ex cauſa alimentorum,qđ dixi plene
in l.ſeruos.š.de ali.⁊ ciba.leg.¶Secūdo dicit hic,ꝙ deporta-
ti retinēt ea que ſunt iuris gentium:ſed nō ea,que ſunt iuris ci-
uilis,ſecundū hoc contra,q2 ex pctu iuris gentium oritur actio,
que eſt iuris ciuilis,⁊ obligatio ciuilis,que eſt de iure ciuili, vt
Inſtit.de obligatio.§.j.ergo iſti nunquā poterunt petere aliqd.
Reſpondeo,in iſtis,in quibus obligatio reſeruatur de iure gen
tium,conceditur eis habere actionem, l.ſi mandauero.§.is cu-
ius.š.manda.⁊ de re iud.l.ſi victum.cum ſua glo.ideo illud qđ
gl.dt,qđ poſſunt vēdere,⁊ emere,non eſt ſine effectu: q2 habebūt
actionē,l3 ſint iuris ciuilis.Item oppo. qđ nemo fiat ſeruus ex
ſupplicio,vt in aut.ſed hodie.C.de donato.inter virū ⁊ vxorē.
Dixi plene in d.l.ſi victum.Rńdeo, qđ ille leges in hoc hodie
corriguntur,qđ nullus dānatus,qui d3 ſuperuenire efficitur ho
die ſeruus:ſecus ſi nō d3 ſuperuenire,vt infra eod.l.qui vltimo.
2 ⁊ ibi dicā.†Ultimo † iſta lex facit,quid perdāt exbanniti, ⁊ vtrū
equiparentur deportatis,vel ad metallum damnatis:Non exa
mino hic,ſed examinaui in queſtione quam feci de hoc.

ADDITIO.

a Alex.¶Poſſit relinqui.Dānato in metallum,⁊ deportato, an
ad pias cauſas poſſit relinqui,vide Bal.in l.j.C.de ſacro.eccl.
ibi,quid hodie differat dānatus in metallū a deportato.Et vide
Bal.in l.cūctos populos.de ſumma trini.de dānato ad mortē,
qui fuit acceptus de manib9 familie,qđ tamen remanet ſeruus.
Et qualiter d3 intelligi iſta lex vide in Spec.de accuſa.in proe-
mio.vide omnino in regula,peccati venia.de reg.iur.lib.vj.ibi,
ſecundo op.Dicitur hic,deportati,quid ſi fiſcus non vult bona
deportati, an poterit agere deportatus pro bonis illis: Uide
Bal.in l.ſi vero.in prin.ſupra,qui ſatiſ.cog. Adde que poſui in
l.j.C.de ſacroſan.eccle.

LEX XVIII.

a Cogitationis.[a] De hoc dic vt p doct. in l.ſi quis nō dicā rape
re.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ per Dy.in c.peccati.extra de re.
iur.lib.vj.⁊ tāgam in l.j.in prin.š.de extraor.crimi.

ADDITIO.

a Alex.¶Cogitationis.Ad iſtam legem adde no.in c.felicis.de
penis.⁊ quē dixi in l.j.in fi.quod quiſque iur.

LEX XIX.

1 ☞Iudex nemine defendente, poteſt ex officio inquirere defen
ſiones rei.

a Si non defendantur.[a] Not.†qđ iudex po-
1 teſt inquirere ex ſuo officio defenſiones rei, nemine
defendēte,vt hic,⁊ in l.j.in fi.š.titu.j.⁊ ibi dixi.Et ſic
facit, ꝙ iudex in cauſa criminali poſſit inducere teſtes a parte
non productos.Et ita per hanc legem determinaui in queſtio-
ne,quam diſputaui Piſis.

ADDITIO.

a Alex.¶Si non defendātur.De materia huius legis no.Bar.
in l.j.§.ſi quis vltro.š.de queſtio.⁊ idem Bar.in l.iij.§.hoc au-
tē iudicium.š.de dam.infec.⁊ ibi vult ꝙ quis poteſt innocentiā
ſuam purgare iuramento a delicto, de quo fuit inquiſitus.vide
que dixi poſt Bal.in l.data opera.C.qui accuſa.

LEX XXII.

1 ☞Aduocatus vel doctor antiquus,an poſſit ſeruire per ſubſti-
tutum.

a In metallum.[a] Facit ad queſtionē ꝙ doctor vel aduocat9 an-
1 tiquus poſſit ſeruire per ſubſtitutum. † De quo dixi
in l.nemo eſt qui neſciat.š.d duob.reis, ⁊ l.cōtinuus.
§.cum quis.š.de verbo.obligat.doctores tangunt in l.j.§ ne au
tē.C.de caducis tollend.

ADDITIO.

a Alex.¶In metallum.Uide Bar.in l.in furti.§.j.š.de furt.

LEX XXIII.

1 ☞Damnatus in metallum ad tempus.intelligitur de decēnio,
ſi autem eſt damnatus ſimpliciter,intelligitur perpetuo.

a Sine prefinito.[a] Hec lex eſt no.⁊ ſingu-
laris, ⁊ forte non repe-
ries ſibi concordantem.Opp.C.eo.l.ſeruus.Reſpō-
deo,quandoq; quis damnatur in metallum ſimplici-
ter,tunc intelligitur perpetuo, vt ibi. Quandoq; damnatur ad
tempus,ſed tempus non exprimitur,⁊ tūc intelligitur de decē-
1 nio.†Caſus eſt hic no. Quandoq; damnatur ad bene placitum
iudicis.tunc dic vt dixi in l.centeſimis.š.de verb.obl.⁊ per do-
cto.in l.fi.C.de contrahen.emptio.

ADDITIO.

a Alex.¶Sine prefinito.Iſta eſt lex ſing.nam habemus alibi,ꝙ
vbi lex dt,in diebus,intelligitur in duobus,l.inter illam.§.j.de
verb.ſignifi.⁊ no.gl.in verb.calendas.in fi.in l.eū qui calendis.
de verb.ob.vide Bar.in l.ſi quis adulterium.§.j.de adult. Itē
dū lex dt de trib9 terminis,intelligitur de trib9 annis tantū, vt
eſt caſus no.⁊ Bar.ibi,in l.iij.§.ſed ſi ita.de annu.lega. Itē vbi
lex dt,per tēpora,intelligit de duob9 annis,vt no.gl.iuncto tex.
⁊ ibi Bal.in l.vſure per tēpora.C.d vſur.qđ non puto verū per
iſtū tex.⁊ gl.hic,in ſecunda ſolutione hoc ſentit:ſed contra iſtum
tex.in l.qđ ſi nolit.§.ſi quis ita.ff.de edil.edic.vbi in dubio intel
ligitur de duobus,vt ibi dixi.Itē iſtum tex.limita non habere
locum in interlocutoria,per l.fi.in prin.j.eo.⁊ habetur in l.j.C.
de poſtuland,Quid ſi lex dicat nō multum tēpus:Certe intelli-
gitur per ſex menſes,ſm vnum intellectum in l.excipiunt.ff.ad
Sylla.vide Bar.omnino,in l.ſi adulteriū.§.j.de adul.⁊ Bald.
dt,ꝙ non eſt alibi,in l.j.C.de poſtu.Et vide ad bene placitū iu-
dicis,an intelligatur eſſe perpetuum,in l.ſufficit.š.de condi.in-
debi.vide Domi.in c.fi.de reſcrip.in vj.⁊ in c.ſi gratioſe.eo.tit.

LEX XXIIII.

1 ☞Arma expulſi de ciuitate ob rebellionem, vbicunq; ſunt pi-
cta in ſui honorem,deſtruuntur.

Eorum. Not.quod quando aliquis eſt expul-
ſus de ciuitate propter proditionem
1 vbicunque†arma eius ſunt depicta in ſui honorem,
debent deſtrui.

LEX XXV.

1 ☞Diuturnitate tēporis an pena aggrauētur, vel ſubleuetur.

Si diutino. Op.⁊ videtur,ꝙ ppter diutur
nitatē temporis pena aggra-
1 uetur,†l.aut facta.§.tēpus.š.eo.ti.Uera ſol.eſt iſta,
que tangitur in prin.gl.quedam ſunt delicta momen
tanea,que reiterationem nō recipiunt, ⁊ tunc qui tale delictum
cōmiſit antiquo tempore,⁊ nunc de eo punitur,pena d3 aliquali
ter ſubleuari.⁊ ita loquitur hic,quod intellige,ſi tempore recen
tis maleficij commiſſi de hoc non fuit cognitum. Secus ſi in re-
centi tēpore fuit cognitū.ſed ppter eius abſentiā ⁊ contumaciā
pena fuit dilata,l.ij.C.de requi.reis.Quedā ſunt maleficia,que
l3 ſint momentanea,ſunt tamē reiterabilia,vt in adulterio, ſi ali
quis tenuiſſet aliquā vxorē ſuam in adulterio lōgo tempore, de
beret propter hoc acrius puniri,l.mariti.§.ſex menſium.⁊ qđ
ibi no.š.de adul.facit j.eod.l.capitalium.§.ſolent.⁊ §.famoſos.
Quedam ſunt delicta,que nō ſunt nomentanea,ſed habent actū
ſucceſſiuum,vt quando aliquis eſt fugitiuus,vel emanſor, tunc
pena d3 augeri,non diminui, l.aut facta.§.tempus.š.eod.titu.

LEX XXVI.

1 ☞Sententia diffinitiua lata ſi apparet de innocentia rei,po-
teſt abſolui de gratia ſpeciali.
2 Et poſt concluſionem cauſe admittitur in criminalibus proba-
tio per inſtrumenta.

a Diui fratres.[a] Tene menti hanc legem,
1 ⁊ nunꝙ obliuiſcaris.†No
ta ꝙ poſt ſententiā diffinitiuā,ſi apparet de innocen-
tia rei pōt abſolui ex gratia ſpeciali,vt hic, ⁊ dixi in
b l.j.§.fi.š.de queſtio.qđ tene menti.¶Secundo not.caſum,[b] in
quo ſententia reſcinditur pretextu inſtrumentorum de nouo re
pertorum.Contra hoc oppo.de l.imperatores.š.de re iu.Sol.
non reſcinditur de iure cōmuni,ſed ex principis beneficio ſic.
2 ¶†Ex hac l.credo,ꝙ poſt concluſionem cauſe,⁊ poſt teſtiū pu-
c blicatione admittat probatio[c] ſicut dixi de teſtib9 recipiendis
i cauſa criminali,ꝙ poſſunt recipi poſt cauſe cōcluſiōe ⁊ teſti pu
blicationem in cauſis criminalibus. dixi in l.š.de queſtio.

Additio.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Diui fratres. Iſtum tex. alleg. no. Bar. in l. in re furti ua. §. j. ſ. de condi. furt. vide Ab. in c. ij. de pur. vul. iſtum text. alle. Bald. in l. error. ad fi. C. de iur. ⁊ fac. igno. De reuocatione erroris iudicij per eundem in l. diem proferre. §. nũc dicendu3. de arbi. per Bar. ⁊ Bal. in l. ij. de ſenten. ex breui. reci. C.

b Alex. ¶ Not caſum. In cauſis criminalibus poſtquam eſt cõcluſum in cauſa admittatur probatio, habet per doct. ⁊ ibi dixi in l. admonendi de iureiurãd.

Alex. ¶ Admittatur probatio. Adde Bal. in l. j. C. de condict. indebi. in verſic. quarto quero. ⁊ habes ĩ l. imperatores. ff. ð re iudic. In cauſa autem ciuili inſtrumenta non poſſum produci poſtquã eſt cõcluſum in cauſa, niſi eſſent de nouo reperta, ſecundum Bar. in d. l. admonendi.

LEX XXVIII.

Capitalium. §. Solent. Text. ibi, ſe acclamationib⁹ populariũ accõmodare, id eſt, acclamare, vt turbent populares, dum falſo clamant foras, vel arma.

a Nonnunquam. [a] Op p. C. de ſeditio. l. j. dicit gl. illa lex debet intelligi ſecũdu3 iſtam. † Tu dic quãdo que iſti faciunt tumultum p laſciuiã, ⁊ tunc debet procedi eo ordine, qui ponitur hic. Quãdoque faciunt rumorem ex propoſito, acclamãdo fortiter, q̃ mouantur illi qui regunt, ⁊ tunc habet locum titulus de ſeditioſis.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Nonnũq̃. Adde qð no. Bar. in l. conſtitutiones. de appella. ⁊ no. de illo qui clamauit ad arma, ad arma. Et quid de illo qui clamat ſuccurrite, vide Bar. in l. iij. §. adiectum. vi bo. rapt. Et ad iſta vide Bal. in l. ij. C. de eden. ⁊ in l. j. eo. tit. ⁊ in l. fallaciter. C. de abolitio. de rumore in populo ⁊ tumultu clamãte, vide gl. ſeq que incipit, bene facit. ⁊ vide ad materia3 in l. obſeruare. in fi. de offic. proconſul.

a §. Serui ceſi. [a] Nota q̃ ſicut homines nobiles ex cõſuetudine non ſuſpendũt, nec patiũtur iſta viles penas, idem de alijs popularibus, ⁊ diuitib⁹, ⁊ honeſtioribus.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Serui ceſi. Bene facit glo. xlj. diſt. non cogant. in glo. que incipit, arg. ⁊ qð no. Bal. i l. nobiliores. C. de cõmer. ⁊ mercatorib. ⁊ iſtud dictũ melius cadit ſuper hac l. ſ. nõ omnes. Ad iſtum §. adde que not. Bar. in l. ij. in fin. ſ. eod. ⁊ do. Abb. i c. paſtoralis. in fin. in p̃n. in vltimo not. extra de offic. deleg. Et quãdo nobilis puniatur tanq̃ vilis, vide Bal. in l. nemo. verſi. tertio oppo. ⁊ videtur. C. de ſumma tri. ⁊ fide cath.

1 ☞ Lex prebet ſecuritatem omnibus.

§. Ad ſtatuas. No. tex. ibi, cũ enim leges omnibus hominibus ⁊c. † No. q̃ leges omnibus prebent ſecuritatem. Unde ſecuritas nõ poteſt poſtulari, niſi appareat cauſa. Non enim preſumitur quis velle offendere aliquem, niſi cauſa appareat.

§. Graſſatores. [a] Opp. infra eadem l. §. famoſos. Reſpõdeo, hic loqtur, de aggreſſoribus tantum, qui maleficium non perfecerunt: ſed cõtrariu3 loquitur de his, qui maleficium perfecerunt.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Graſſatores. vide gl. ĩ §. nouiſſime. Inſti. de ſuſpe. tu.

§. Qui ob inimicitias. Materiã hui⁹ §. habes plene C. q accu. l. data opera. per Cyn. dicam in l. qui edes. ſ. de incen. rui. nau.

§. In exulibus. De hoc vidiſtis ſupra eodẽ titulo. l. relegati.

1 ☞ Famoſus latio, vel fur quis dicatur.

a §. Famoſos. [a] §. noſter intelligitur duobus modis. Uno modo intelligitur, vt latro, dicatur fur, qui clam furatur. Alio modo intelligitur de latronib⁹, hoc eſt de robatoribus ſtratarum, qui hoc faciunt publice. ¶ Secundum primã lectu. oppo. de l. fina. ſ. de furt. ⁊ auth. vt nulli iudi. §. pe. vbi p furto quis non moritur. Solu. aut eſt fur famoſus, ⁊ ſuſpenditur, vt hic. Aut non eſt famoſus, ⁊ non ſuſpẽditur, ſed aliter punitur, vt in contrario. ita dicit gloſ. hic, ⁊ in auth. ſed nouo iure. C. de ſeruis fugi. ⁊ in corpore vnde ſumit.

b ¶ Item oppo. q̃ pro vno furto quinque ſolidorum qui indiſtincte ſuſpenditur, vt in titu. de pace tenenda. §. ſi quis quinq̃ ſolidos. in fued. Solu concedo q̃ per illam conſtitutionẽ ſic punitur, ⁊ per eſt receſſum a legibus antiquis. Dicunt tamen quidã quod per illam conſtitutionem que eſt in titul. de pace iura. firman. iniuria. in feud. vbi dicitur, iniuria, ſed furtu3 legitime puniatur, videt̃ redire ad iſtas leges antiquas, licet gl. ibi finaliter contrariũ teneat: tamen quicquid hodie ſit in qualibet ciuitate, 3 talie ſunt ſtatuta de hoc. S3 de iure cõmuni tenerẽ illã gl. ¶ Secũdo op. prout ſecũdo modo legit̃ videt̃ q̃ debeat puniri lege Iul. de vi pub. l. iij. in prin. ſ. ad leg. Iul. ð vi pub. So. ibi qñ ſemel tantũ fecit: ſecus ſi eſſet famoſus latro, tunc pena
1 augmentaret ppter illã qualitatẽ, vt hic. ¶ † Quero, quis [c] di-
c catur famoſus latro, vel fur: Dicunt quidã, illi qui hoc ſepius fecerunt. Ita dicit gl. in aut. ſed nouo iure. C. ð ſer. fug. q̃ puto verũ, ſi cõtra eos de hoc fama publica laborabat, vt colligit̃ ex hac litera dum dicit, famoſos. Et intellige hoc de his qui pfecerũt ðlictũ, alias ſecus, vt ſ. ea. l. §. graſſatores. ¶ Ultimo gl. dicit, q̃ per Lombardiam aliter punit̃ furtum. quod dic vt in gl. ⁊ plenius in d. gl. de pace iuramen. firman. §. iniuria.

ADDITIONES

a Alex. ¶ Famoſos. Et dicit iſte tex. q̃ ibi ſuſpenduntur, vbi furtum fecerunt. Adde Salyce. in aut. ſi vero. de adul. Bar. p illũ. tex. in l. j. C. de Nili agge. nõ rumpen. Et qualiter intelligat̃ ille tex. in fi. dum dicit, ad beſtias damnati. vide gl. no. in l. ij. ſ. arbo. fur. ceſar.

b Ale. ¶ Itẽ op. An pro furto quis poſſit ſuſpendi, vide Bar. in l. leuia. in prin. ð accuſa.

c Alex. ¶ Quero qs. Quis dicat̃ famoſus latro, vel fur, vide aliquid de materia p Bart. i l. ij. ſ. de fur. Eſt ⁊ alia ſpecies furãdi, ð qua i l. fi. ſ. ð extraordi. crimi. Ang. hic dicit, q̃ nõ itelligit famoſos latrones, ni aſſidue furant̃: ſed vbi aggrediuntur cũ armis, aut vi auferũt. de ſepul. viol. l. pretor. §. aduerſus eos, qui cadauer. vide gl. in l. reſpiciẽdũ. §. delinquunt. ſ. e. ⁊ ibi quis ſit latro, ⁊ per quos actus iudicatur. ⁊ vide gl. in c. inter alia. ſup verbo, publicus latro. de immu. eccl. in fi. ⁊ facit quis dicat̃ conſuetus latro, ⁊ per quos actus indicat̃. Et dicit Cy. in l. ij. C. de rebus credi. q̃ qui blaſphemauit bis, vel ter, nõ dicit̃ cõſuetus blaſphemare. Quid de verbo, ſolere, vide Bar. in l. j. ver. q̃ro. ⁊ reuoco. C. quomdo ⁊ qñ iudex. Adde. l. iij. C. ð epiſ. audi. vbi dicit q̃ cõſuet⁹ ⁊ famoſus fur dicitur per vnũ furtum. vide Bal. in d. aut. ſed nouo iure. C. de ſeruis fugi. ver. iij. not. p Mod. in c. ſi. de furt. ⁊ per Barto. in l. ij. ſ. de furt. Et nunquid p multis paruis furtis quis tãquam famoſus poſſet ſuſpendi, vide Bal. in c. j. §. iniuria. de pace iuramẽti firman. Et differentiam iter latrones ⁊ fures. vide i auth. ſed nouo iure. C. de ſeruis fugiti. ⁊ Inſti. vi bono. rap. in princ. ⁊ not. canoniſte in c. ex parte. extra de teſtibus. Et quid ſi ſtatutum facit mentionẽ de robaria, vide per Bal. in aut. ſed nouo iure. C. de ſeruis fugitiuis. ⁊ l. ſi te. C. de infamibus. Quis dicatur predo, an qui accipit rem abſque voluntate domi. etiam ſi ſit debita, tex. eſt in l. ſi ex ſtipulatione. ſ. de acqui. poſſeſſione. ⁊ eſt gl. in l. eum qui. in verb. non tenet̃. de furtis. ⁊ no. gloſſa in auth. nauigia. C. eodẽ. Quis autẽ ſit depredator, ⁊ deportator. vide textum in l. ſi qui aduocatorũ. C. ð poſtulando. dicit ibi Baldus, quod illud vocabulum eſt parum in vſu, ⁊ in paucis locis reperitur. Adde textum in l. j. §. ff. ð abigeis. nota etiam Bald. in l. frumentum. per illum textum C. q̃ res vendi poſſunt. ⁊ dicitur furtum eſſe genus, quod continet ſub ſe rapiam, Ita dicit Bartolus in l. duobus. §. ſi quis iurauerit. de iureiuran. Et de differentia inter furem ⁊ latronem, vide in c. ex parte. ⁊ quod doctores, de reſtitut. per Ang. in §. pen. in auth. vt nulli iudi. ⁊ p Barto. in d. auth. ſed nouo iure. ⁊ Bal. in auth. nauigia. C. de furtis.

§. Maiores. Op. cõtra §. noſtrum. de l. preſbyteri. C. de epiſ. ⁊ cler. Dic vt dixi ſ. eo. l. quedã delicta.

LEX XXIX.

1 ☞ Damnatus ad mortem ſtatim efficitur ſeruus pene, ⁊ teſtamentum ab eo non valet.
2 Damnatus ad mortem poteſt examinari cõtra alios ad aliquale iudicium.
3 Lex, qui vltimo. per auth. ſed hodie. C. ð dona. inter virũ ⁊ vxorem. non corrigitur in damnato ad mortem.
4 Sententia excommunicationis, trahit ſecum executionem.
5 Sententia corporalis, non poteſt mandari executiði de ea que ſit ab homine intra decem dies qui dantur ad appellandum.

a
1 Qui vltimo. [a] Ibi, ſtatim, ⁊. No. † quod ad mortẽ damnat iſtatim efficiũtur ſerui pene. vt hic ⁊ vidiſtis. ſ. eo. ti. l. qð ad ſtatũ. ⁊ ſic iſta ſententia trahit ſecũ executionẽ, vt no. in l. ſi quis filio exheredato. §. irritũ. de iniuſt. rup. teſta. ⁊ hac gl. ideo iſtorum damnatorum ad mortem non valet teſtamentũ. Quod
b intellige [b], in damnatis ab eo, qui habuit iuriſdictionẽ, l. ij. §. ſi. ſ. eo. Et puto hoc idẽ eſſe etiam ſi euaſerint, vt ſi eſſent abrepti de manib⁹ familie poſt ſententiam latam. In preſenti nõ dico ita de bannitis, dixi in queſtione, quam diſputaui de exbãnitis.

2 ¶ †Vlterius no. qđ licet iſti ſint ſerui pene, tamen poſſunt exa
minari ad aliquale indiciū cõtra alios, vt hic in fi. dixi in l. mari
tus. ſ. ti. j. ¶ Opp. in aut. de nup. §. quod autem. poſita. C. de do
3 na. iter virum ⁊ vxorē. aut. ſed hodie. † Reſpõdeo, illud qđ hac
c lege dicitur, hodie^c corrigit in ingenuo: ſecus in liberto. Sed il
lud, qđ hic dicit, quod corrigit eſt verū in damnato in metallū,
d ſed in dānato ad mortē, nõ corrigit iſta lex^d. ſed remanet firma,
vt no. i d. aut. ſed hodie. facit l. eius qui. ⁊ quod ibi no. p gloſ. ⁊
4 Dyn. ſ. de teſta. ¶ †Vlterius lex iſta inducitur p gloſſ. noſtrā
cõtra Canoniſtas qui dicūt, ꝙ ſentētia excõmunicationis ſecū
trahit executionē: ⁊ ideo ab eo nõ põt appellari, vt extra de apel
lati. c. paſtoralis. §. fi. quod videt contra hanc legē, coniūcta l. ſi
quis filio exheredato. §. hi autē. ſ. de iniuſto rup. teſt. ⁊ qđ no. p
gl. C. ſi a nõ cõpe. iudi. l. fi. Sed quicqd gl. dicat, dico ego ꝙ ſen
tētia excõicatiõis eſt alterius nature, quā iſta: qꝛ illa eſt medici-
nalis, nõ mortalis. vt i c. j. extra, de ſen. excõ. lib. vj. ⁊ ideo circa
illā tene opi. Cano. vt no. in d. c. paſtoralis. ⁊ in Spe. de ap. §. in
5 qb⁹. ver. xvij. ⁊ vſ. ſeq. ¶ Vltimo †quero^e circa hāc legē, vtrum
e ſententia corporalis poſſit mādari executioni intra decē dies
q dant ad appellandū. Videt qđ nõ. j. nihil noua. ap. pē. l. j. cir
ca prin. ⁊ qđ ibi no. in gl. in verb. nouari. ¶ In cõtrariū videt
hic tex. qui dicit. ſtatim. ⁊ gloſſ. dicit hoc ſup verbo, pdūt. Et
pro hoc vide expreſſu; i l. addictos. C. de epiſco. audie. p quas
leges hoc tenet Guliel. de Cug. Non obſtat. l. j. j. nihil no. ap.
pē. qꝛ ibi loquit in ciuilibus. Ratio diuerſitatis eſt ſm eū, qꝛ in
criminalibus põt quilibet appellare pro reo l. nõ. j. de appel.
qđ in ciuilibus nõ eſt, in quibus nõ põt appellare, niſi tantū ille
cuius itereſt, l. a ſentētia. j. de appel. Spe. videt tenere cõtrariū
in titu. de execu. ſentē. §. videndū. ver. porro. Breuiter debetis
ſcire, ꝙ quedam eſt executio que fit a iure, vt ꝙ efficiat ſeruus,
vel infamis, ⁊ ſi ſimilia, ⁊ tunc talis executio fit ſtatim lata ſent
tentia, et hic, ⁊ l. quod ſtatum. ſ. e. ⁊ l. furti. in prin. ſ. de his qui
not. infa. Quedam eſt executio, que debet fieri ab homine, ⁊ iſta
vt puto, debet differri poſt decē dies, d. l. j. ⁊ quod ibi no. j. ni-
hil no. appel. penden. Non obſt. d. l. addictos. qꝛ ibi fiebat exe-
cutio ante., ⁊ male faciebat index, qui hoc faciebat. vel fere re
f nunciauerat appellationi, ^f ideo ꝑmittitur alijs appellare. Et
hoc videt ſentire gloſ. quod ſolū executio iuris fiat intra decē
g dies. ^g ⁊ hoc putarem verius de iure, ſed conſuetudine ſeruat
contrarium, quia illi decem dies non expectantur.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Qui vltimo. Dānati ad mortē efficiūt ſerui pene. Fal
lit ſi appellatū eſt. Itē fallit ſi ſentētia fuerit nulla. Itē ſi p ſen-
tentiā interlocutoriā ſit appellatū. hoc voluit Bal. in l. j. C. ex d
li. defun. Et dū ponit Bar. hic quid in bannitis, vide Bal. i l.
fi. C. ſi a non compe. iud. Si damnatus ad mortē euaſerit nõ po-
terit teſtari. Faciat ad i. l. ꝙ no. Bal. in l. ex ea cauſa. ſ. de poſtu.
⁊ vide Bar. in l. ſi is q. §. j. de teſt. Bar. ⁊ Bal. in l. j. C. d ſacro
ſan. eccle. ⁊ qđ no. Inno. in c. querenti. d offic. de leg. ⁊ no. Bar.
in l. cunctos populos. C. de ſum. trini. ⁊ Imol. in d. l. ſi qs filio.
§. irritū. d iniuſto teſta. glo. ⁊ doc. C. de do. inter virum ⁊ vxorē
in authē. ſed hodie. ⁊ Bal. ⁊ Imol. in l. ſeruo legato. §. fi. de leg
primo. ⁊ Bal. in d. l. fi. C. ſi a nõ cõpe. iudi. Et ad hec vide Bar.
pulchre i l. ſi. eius. ſ. d teſta. ⁊ p Ro. in l. j. d re iudi. adde. Bart.
in l. non tantum. de appel.
b Alex. ¶ Quod itellige. An damnati ad mortem poſſint facere
teſtamentum, vide pulchre Bart. in l. ſi eius. ff. de teſtamen. ⁊
Bar. in l. cunctos populos. C. de ſumatrini.
c Alex. ¶ Hodie corrigitur. An hodie dānati ad mortem effi-
ciātur ſerui pene, vide in l. ſi quis mihi bona. ff. d acqui. hered.
d Claud. de Seyſſ. ¶ Lex iſta. Idem ſententia priuationis offi
cij, dignitatis, aut iuriſdictiõis, ſʒ Felyn. i c. ceterum. d reſcript.
e Alex. ¶ Vltimo quero. An ſententia corporalis poſſit mādari
executioni intra decem dies, adde Bar. p illum tex. no. in l. nõ
tantum. de appella. vbi vide. Adde qđ no. Bal. poſt Bart. in l.
ſi quis. §. hi antē. ſ. d iniuſto teſta. per Bart. in l. ſi qua pena. ff.
de verborū ſigni. ⁊ Bal. in d. l. fi. ſi a non competen. iudic. p Ro
ma. in l. j. d re iudic. ibi. breuiter dbetis ſcire, ꝙ quedā executio,
⁊c. vide quod no. i l. fi. C. ſi a nõ competē. iudic. Adde Bar. poſt
Guli. i l. fur. §. j. ff. de fur. Bal. Ang. ⁊ domi. Ioā. in l. q a latro
nibus. §. j. ff. de teſta. Bald. obſeruare. §. proficiſci. ff. de offic. p
conſul. ⁊ in l. addictos. C. de epiſcopali audien. ⁊ no. in c. ſi qñ. d
offic. de lega.. Bar. in l. j. C. ex delic. defunct. ⁊ quod no. Bart. i
l. non tantum, j. de appella. Inno. in c. querenti. de offic. de le-
gat. Bar. in rub. de re iudic. iuxta fi.
f Alex. ¶ Renunciauerat appellatiõi. Iſtud dictū reputat mul-
tū not. ad limitationem gloſſ. no. in l. pactum. ſ. de pactis. ⁊ dic
vt dixi in l. non tantum. de appella. per Bar. in l. cuſtodias. ſ. d
publi. iudic.
g Claud. d Seyſſ. ¶ Decem dies. Ita etiam tenet Panor. i ca.
querenti. de appell. lʒ gl. notet ibi, ꝙ ſtatim poſſit fieri executio,
vide etiā Bal. in cap. j. circa fi. de off. deleg. vbi idem. tʒ quo.
Bar. ſed limita vt ibi.

LEX XXXII.

1 ¶ Sententia refertur ad libellum.
Lex mitior in dubio videtur intentata.
2 Libellus incertus ex circumſtantijs nõ declaratus pcedit in cr
minalibus. qꝛ poterit in proceſſu declarari.
Libellus, accuſo te qđ percuſſiſti me cum enſe procedit, lʒ non
dicatur in qua parte corporis, vel cum ſanguine.
Damnatus lege Iul. de vi priuata infamatur.

a SI preſes. ^a Not. ꝙ ſententia refert ad libel-
1 lum. ¶ Secundo no. ꝙ in dubio
videtur intentata lex mitior, vt hic. Dicitur hic ſi p-
ſes ita interlocutus ⁊c. Cõtra, ex interlocutoria quis
non infamatur l. verbum. ⁊ l. interlocutorio. C. de his q no. infa
mia. Solu. qđ hic dicit, interlocutus eſt intellige diffinitiue. Ad
hoc facit C. de ſenten. l. poſt ſentētiā. Cõtra hoc ex gl. op. primo
put loquit in interdicto. iſta ſentētia nõ põt dici diffinitiua, qꝛ
ꝯtinet incertū. nõ enim dicit circa quā rem vis ſit ꝯmiſſa, ⁊ ideo
non declarat qd veniat in reſtitutiõe. ergo ſentētia nulla vt C.
de ſenten. que ſine certa quanti. p totū. Solu. debes intelligere
ꝙ hic dicat vim feciſti. ſ. vim obiectā in libello, ⁊ ſic p rationem
ad libellū, vt l. ait pror. §. j. ſ. de re iudicata. ⁊ qđ ibi plene dixi.
¶ Itē op. ad idē, ut hec ſententia refert ad accuſationē crimi
nalē. Nam vis quedā eſt licita, quedā illicita vt pbat in l. credi-
tores. C. de pigno. ergo ſi iudex pnunciat, vim feciſti, nõ ſequit
ergo es puniendus, l. j. §. j. ſ. ad Turpil. ⁊ ibi dixi. Reſpondeo
eodē modo. qđ hic dicit vim feciſti. obiectā in libello. ita qđ ad
illam ſe retulit vel expreſſe, vel ex preſumptione iſtius legis.
¶ Vltimo videt qđ iſta lex in fi. ſui male dicat, vbi dicit, vtriuſ-
que crimina obiecta ſunt. Cõtra i l. ſenatus. ſ. de accuſatio. vbi
dicit, qđ qs non põt accuſari diuerſis legibus. Solut. qđ hic di
cit, vtriuſqʒ legis crimina ſunt obiecta, id eſt crimen, qđ põt vt
raque lege puniri ſm diuerſas circumſtantias. vt ſi fuiſti accuſa
tus qđ aliquē deieciſti, inferendo ſibi violentiā, nec dixit cū ar-
mis, vel ſine armis, ⁊ ſic põt vtraque lege cõprehendi ſm diuer
b ſas qualitates, tūc intelligit mitior, ^b ita loqtur hic. Ex quo not.
2 † qđ in criminalibus pcedit libellus pcircumſtātias nõ declara
c tus ^c ⁊ poterit poſtea in proceſſu declarari ſʒ ſi non declarat. mi
tior intelligit, vt hic. Sʒ ſi omitteretur aliqd de ſubſtantialib⁹
que reqruut in libello. l. libellorū. ſ. de accuſ. tunc libellus nõ p
cederet, vt vidiſtis in d. l. libellorū. §. qđ ſi libelli. Ex hoc appa-
ret qđ pcedit talis libellus, ^d accuſo te qđ pcuſſiſti me cū enſe,
etiam ſi non dico in qua parte corporis ⁊ etiam ſi non exprimo
cum ſanguinis effuſione. vel ſine. ¶ Vltimo. Hugo dicit per
3 hanc † legem, quod damnatus lege Iulia de vi priuata non infa
matur, ſed male dicit, ⁊ reprehenditur hic in gl. vt plene appa-
ret in ea gl.

ADDITIONES.

a Al. ¶ Si preſes. No. tamen ad hanc legem, ꝙ in enormib⁹ iu
dex debet vti ſeueritate, non grauitate l. diuus. ibi, ſeuere vindi
ca. ſ. de re iudi. Ita dicit Bal. in l. ea que. in fi. C. de condi. inde
bi. tex. in l. reſpiciendum. §. j. ſ. eo. Bar. in l. Pedius. ſ. de in
cen. ruina naufra.
b Al. ¶ Intelligitur mitior. Adde Innocē. in c. cum dilectus. in
verbo, iuſtitia. de ordi cog. vbi vide.
c Al. ¶ Non declaratur. Adde quod in ciuilibus procedit, vt in
l. j. §. ſi quis argentum. depoſiti. ⁊ quod ibi not.
d Al. ¶ Procedit talis libellus. Et qđ poſtea poſſit declarari in
proceſſu adde in ſimili Barto. in l. j. infra de appellationib. Ad
de Bal. in l. edita, C. de edendo. ⁊ allegat Bar. l. hic, ⁊ in primo
conſilio, ⁊ adde quod habetur in l. in delictis. §. ſi detracta. de
noxalib. Vide de interlocutoria. textum in l. iij. §. cognoſcit. de
officio prefect. vigi.

LEX XXXIII.

1 ¶ Pena que impõitur ad tēpus, poſt tempus videt remiſſa,
Verbis legis ⁊ edicti ſtare debemus.

a FRatres. ^a No tex. ibi, quia tēporaria coerci
1 tio, ⁊c. Not. ex hac lege, †ꝙ pēa que
imponitur ad tempus, poſt tempus videt remitti, vt
hic, ⁊ l. imperator. ſ. de poſtu. Secundo not. †tert. ibi,
dū dicit, ratio iuris, ⁊ verba conſtitutionis. Ex quo nota ꝙ debe
mus ſtare verbis legis, ⁊ verbis edicti. vt hic ⁊ l. j. §. ſi is q na-
uem. de exer. ⁊ l. proſperit. qui ⁊ a qui. ſupra. ⁊ l. quo conſtitutū
ſ. de mili. teſtamen. ⁊ l. conſtitutionibus. j. ad municipalē. quod
acit ſtatuta

Additio

ADDITIO.

1 Alex. ¶ Fratres. Iſte text. allegatur pro deciſione cuiuſdã no.
queſt. per Bal. in rub. de condic. ob turp. cau. in fin. videlicet, ꝙ
ſi quis eſt bãnit⁹ tempore quo impulſabitur ad aliquod officiũ,
⁊ tempore quo extrahitur eſt poſitus extra bannum, ⁊ ſic reban
nitus, tamen repellitur. Uide in ſimili Pau. de Leaza. in q. in-
cip. in ſcrutinio. Item alleg. Bald. in auth. ſed omnino. ⁊ ibi no.
C. ne vxor pro marito. Quid ſi tempore quo fuerant conceſſe re
preſalie ciuibus huius loci, erat bannitus. licet rebanniatur, nõ
vtitur priuilegio repreſaliarum, quod no. Facit etiam, ꝙ ſi ſta-
tutum dicit, ꝙ inſtrumenta notariorum matriculatorũ habeant
exceptionem, tempore rogationis qui erat matriculatus, tẽpo-
re iudicij non, de quo p Bal. in l. ij. de excep. rei iudicata. Pre
dictis maxime prime queſtioni adde Bar. in l. vſuſfructus. in fi.
de ſtipula. ſeruorum. vbi no. quando ſit inſeruiendum legis ver
bis, de quo late in l. non dubium. C. de legi. ⁊ Bart. in l. omnes
populi. in ij. queſtione principali, de iuſtitia ⁊ iure. ⁊ l. ſi conſtan
te. in ix. prin. ſolu. mat. per Bart. in l. contra. de legib.

LEX XXXIIII.

Seruus.

§. Eos. Ad euidentiam ſcias, quod delator
qui non perficit delationem punitur,
l. deferre. infra de iure fiſci.

LEX XXXVI.

In metallum.

Uidiſtis ſupra eodẽ, l. qui
vltimo.

LEX XXXVII.

In dardanarios.

Uidiſtis in l. anno-
nam. ſupra, de extra
ordin. crimi.

LEX XXXVIII.

Si quis aliquid.

Oppon. ⁊ ſolue vt in
gloſſa.

a §. Authores. a De hoc vidiſtis ſupra
eo. l. capitalium. §. ſolent.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Authores. Adde quod notat Bart. ad iſtum §. in l. cõ-
ſtitutiones. verſi. quere, qui ſunt, ⁊ verſicu. ſeq. infra, de appella.

Qui abortionis.

De hoc dic, vt ſupra de ſica
rijs. l. iij. ſed ex ſenatuſconſ.

a §. Teſtamentum. a Hic de hoc vt in l. ſi quis
legatum. de falſis.

ADDITIO.

o Alex. ¶ Teſtamentum. Not. contra notarios ſecundum Bal.
in l. ſi. C. de edendo. ⁊ in l. fin. de pena iud. Adde text. ⁊ ibi Bar.
in l. j. §. is qui. ſupra de fal. ⁊ hunc text. allegat glo. in l. ſi quis te
ſtamentum. §. ſed ⁊ ſi quis. ff. ad legem Aquiliam.

§. Inſtrumenta. Nota contra aduocatos, ⁊ no
tarios, qui inſtrumẽta eis pro
ducta, ⁊ exhibita, dant alijs.

a Miles. a Not. quod ille qui percutit ſeipſum venit pu-
niendus. ſic infra de re mili. l. omne delictum.
§. qui ſe vulnerauerit.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Miles. Et de hoc dixi in l. prima, de bonis eorũ, ⁊ in
l. ij. C. de his qui ſibi mor. conſci. ⁊ hoc eſt verum etiam in bãni-
to, qui põt ab alijs offendi ſecundũ Bal. in l. j. de ſeruis fugiti.

LEX XXXIX.

1 ☞ Grauius punit qd̃ fit per pecuniã, quã qd̃ fit ſine pecunia.

Cicero.

No. quod graui⁹ punitur quod fit per
1 pecuniã, † quã qd̃ fit ſine pecunia, quod
facit contra aſſaſſinos, a qui occidunt aliquẽ propter
pecuniam. De quo dicam in l. non ſolum. §. ſi manda
to. ⁊ §. Proculus. ff. de iniur. De materia huius legis, qualiter
puniatur ille, qui facit aliquam abortiri, vidiſtis in l. diuus. ſu-
pra de extraordi. crimi.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Contra aſſaſſinos. Not. de aſſaſſinis, ⁊ alijs qui faciunt
aliquid per pecuniam, vide que dixi in l. iij. ij. transfugas. de ſi-
carijs. ⁊ Bar. in dicta. l. non ſolum. §. ſi mandato. ff. de iniurijs.
⁊ Bald. in l. non ideo. in principio, de accu. ⁊ vide que habentur
in l. ij. §. fina. ff. de eo per quem factum erit.

LEX XL.

Metrodorum.

No. hanc legẽ contra eos, qui
receptant exbannitos, de quo
vidiſtis in l. ij. de recepta.

LEX XLI.

1 ☞ Pena ſpecialis ſi reperitur appoſita ſuper crimine. ⁊ etiã
pena generalis, quando illa generalis trahatur ad ſpecificata.
2 Pena ſpecialis ⁊ generalis an imponantur eadem lege, aut di-
uerſis, differentie ratio que ſit.
3 Statutis ſtantibus duob⁹ quorum vno dicitur quod teſtis poſ
ſit de falſo accuſari intra mẽſem, alio quod de falſitate poſſit in-
tra decem annos accuſari, teſtis non poteſt poſt menſem accu-
ſari licet videnda ſint verba ſtatuti.
4 Statuto ſtante ꝙ pro delicto facto de nocte pena duplicet: itẽ
in platea: itẽ in feſto, ſi delictum committitur de nocte in platea
⁊ in feſto qualiter duplicabitur pena. ⁊ nu. 2.
3 Predicto ſtatuto, ⁊ facto ⁊ ſtante, ſimplum duplicabitur.
6 Duplo ineſt ſimplum, niſi aliter appareat,
7 Statuto ſtãte, qd̃ ſi nobilis offendat popularem puniatur pena
quadrupli eius quo puniretur popularis, ⁊ nobilis offendat po
pularem de nocte in platea, ⁊ in feſto, qualiter punietur.
8 Statutum de publicatione penarum, an habeat locum in pe-
nis non limitatis: ſed que imponuntur arbitrio iudicis.
9 Statutum predictum habet ſolum locum in penis exiſtentibus
in quantitate, non in ſpecie.

a

Sanctio legum.

a Hec eſt lex multũ
notabilis. Gl. intelli
git hãc legẽ, ſi multe ſunt pene limitate a iure, in de-
lictis. eſt etiã in iure quedam clauſula generalis, que
dt, ꝙ vbi pena nõ reperitur limitata, imponitur arbitrio iudi-
cis, l. ij. ff. de crimi. ſtel. Certe iſta clauſula nõ porrigit ad ſpeci-
ficata. Ad iſtã lec. op. qr ſecundũ hunc caſum gl. illa clauſula ge
neralis nõ imponit certã penã, ſed arbitrio iudicis: ſed tex. hoc
dicit, certam penã irrogat. ergo mala eſt poſitio caſus gl. Reſp.
imo eſt certa, qr illa videt expreſſa, quã iudex declarabit: ar. ad
hoc l. vnum ex familia. circa princ. ff. de leg. ij. ⁊ l. aſſe toto. ff. de
heredi. inſti. ⁊ l. inſtitutio. ff. de cõdi. inſti. quod no. Secundo ad
hãc legem op. qr in fi. hic dicit eadẽ lege, ſed ſecundũ hãc poſitio
nẽ caſus diuerſe ſunt leges que loquitur generaliter, vel ſpecia
liter. Huius cõtrarij timore dicit gl. eadem lege, ſ. in genere, nõ
eadẽ in ſpecie. Iſta lec. licet poſſit ſatis ſuſtineri, tamẽ facit ma
gnam violentiam litere, ⁊ ideo Hy. intelligit hanc legẽ alio mo
do, ponẽdo caſum ſic, pone ꝙ aliqua lex vel ſtatutũ plura capi-
tula hz, in quibus eſt impoſita certa pena, poſtea in fine eſt ap-
poſita clauſula generalis, certe illa non porrigitur ad ſpecifica
ta. Ita intelligit Hy. hanc legẽ, qd̃ mihi plus placet. Tamen ad
b hanc lec. op. de l. j. §. j. b ff. de operis noui nuncia. ⁊ l. j. §. dixerit
aliquis. ff. de publica. Sol. quandoque pena ſpecialis, ⁊ pena ge
neralis imponuntur eadem lege, ſeu eadẽ conſtitutione haben
te plura capitula, tunc clauſula generalis non refertur ad ſpeci
ficata. caſus eſt hic. Quãdoque imponitur in diuerſis legibus,
⁊ conſtitutionibus pena generalis, ⁊ ſpecialis, tunc vtraque lex
locum habet. ita loquuntur contraria. Plus quidam dicunt, ſ.
ꝙ vtraq; pena habet locũ quo ad originem, ⁊ quo ad executio-
nem. hoc ipſi probant, per l. iubemus. C. de ſacroſanctis eccle.
iuncta l. non dubium. C. de legibus. Nam in d. l. non dubiũ. pe-
na imponitur generalis annullationis contractus facti contra
legem, in d. l. iubemus. imponit ſpecialis pena alienationis con
tra legẽ, ⁊ tñ vtraque pena habet locũ etiã quo ad executionem.
Horũ opinionẽ refert Cy. C. de ſepul. vio. l. qui ſepulchra. Iſta
opinio videtur contra caſum l. ſenatus. ff. de accuſat. ſecundum
vnã lec. prout ibi loquit de homicidio, ⁊ parricidio: ⁊ tñ ex vna
tãtum lege debet fieri executio, vt ibi dicitur, ⁊ ideo dom. Ray.
de Forli. in quadam ſua diſputatione dixit vnum bonum ver-
bum, quod ſi quidem pena generalis imponitur per legẽ, ⁊ ſpe-
cialis per hominem, tunc vtraque concurrit, etiam quo ad exe-
cutionem, vt dicta l. non dubium coniuncta d. l. iubemus. Sed
quando vtraque pena venit imponenda per hominem, tũc quo
ad originem habent locum, non quo ad executionem, l. pretor
edixit. §. j. ſupra de iniurijs. ⁊ l. ſenatus. ff. de cauſa. cum ſimil.
1 Et ideo † ex predictis habes res colligere quatuor verba, quã
c do ſuper eodem reperitur pena c ſpecialis, ⁊ pena generalis, tũc
ſi quidem pena generalis eſt incerta ⁊ arbitraria, non refertur
ad ſpecificata, ſiue in eadem lege, ſiue in diuerſis, vt hic ſecun-
dum lectu gloſſ. Si vero vtraque pena eſt certa, tunc aut vtra-
que pena eſt in eadem conſtitutione, ⁊ generalis nõ refertur ad
ſpecificata, vt hic, ſecundum lecturam Hyn: Aut imponitur di
uerſis legibus, ⁊ tunc aut vna pena infertur a lege, ⁊ alia ab ho-
mine, vtraque habet locum, etiam quo ad executionẽ. Aut vtra
que ab homine, ⁊ tunc non habet locum quoad executionem, ſed
2 quo ad originem ſic, vt ex predictis patet. ¶ † Quero, q̃ ſit ra-
tio diuerſitatis, vtrum iſte pene imponatur in eadẽ lege. aut in
diuerſis legibus, vel cõſtitutionibus: Rñdeo, ratio ponitur hic
in fin. ibi nec ſane eſt veriſimile delictum vnũ ⁊c. quod declara
qr licet vna lex habeat plura capitula, tamẽ vnum ius eſt accu
ſandi ex omnibus capitulis. Nec eñ quot capitula habet, tot ac
cuſationes, ſeu, tot iura accuſandi naſcunt, vna eñ eſt accuſatio

le.Coꝛ.de ſal.vel de ſicarijs,licet habeat plura capitula.⁊ ſic de
ſingulis,vt patet de publi.iudi.l.j.⁊ Inſt.de pub.iud.per totũ.
⁊ ideo eadem accuſatio,ſeu idem ius accuſandi non debet habe
re ita veritas,⁊ ita contrarias naturas circa,idẽ delictum,⁊ ita
loquitur hic.Sed quando ex diuerſis legibus imponunt,tunc
ſunt diuerſe accuſatiões,⁊ diuerſa iura accuſandi,ideo poſſunt
ſe in plus ⁊ minus habere.¶ Circa hoc,duo ſunt hic ſtatuta,v-
num qđ teſtis poſſit de falſo teſtimonio accuſari intra menſem
tantum.Aliud eſt ſtatutũ,quod quis poſſit accuſari de falſitate
3 intra decem annos.†Quero vtrum[d] ex vigoꝛe illius ſtatuti ge
neralis vltimi,quis poſſit de falſo teſtimonio accuſari poſt men
ſem:Et videtur quod ſic,quia cum iſte ſint diuerſe leges,iudex
poteſt eligere quam vult,generalem vel ſpecialem,vt dictũ eſt.
Contrarium determinaui,quia pꝛedicta ſunt vera,quando le-
ges generales,⁊ ſpeciales ponunt diuerſas accuſationes,ſeu di
uerſa iura accuſandi:ſed ſi hoc non faciunt,ſed circa vnũ ⁊ idem
ius accuſandi diſponunt,tunc clauſula generalis non refertur
ad ſpecificata,quia eſſet iniquum,vt vna,⁊ eadem accuſatio,ſeu
ius accuſandi eſſet annale,⁊ perpetuum.⁊ hoc vult tex.hic vnde
ad hoc debet reſpicere vtrum ille leges,diuerſe inducãt diuer-
ſum ius accuſandi,an circa idem diſponant.hec eſt veritas.
4 ¶ †Ultimo,per ciuitates Italie ſunt plura ſtatuta,que indu-
cunt duplicationem penarũ,vt puta,ſi quis percuſſerit in pla-
tea,vel de nocte,pene duplicentur.Item ſi in feſto,vel in die fo-
ri,pene duplicẽtur.Quero,quid ſi aliquem percuſſi in platea
de nocte die feſto,an ex qualibet qualitate fiat duplicatio:Hic vi
detur caſus qđ non.Nam vt dixi vobis in l.denunciaſſe.§.quid
tamen.ſupꝛa de adulte.iſta ſtatuta que inducunt duplicationẽ,
non inducunt nouam accuſationem,ſed qualeficant primã,mo-
do eadem accuſatio non debet quẽ punire diuerſis eſtimationi
bus,⁊ diuerſis reſpectibus caſus eſt hic ibi,neſane,⁊c.In con-
trarium videtur caſus.ſupꝛa eod.l.aut facta.vbi dicitur,ꝙ in
quolibet delicto veniunt conſideranda ſeptem,ergo omnes
iſte qualitates cõſiderabantur,Quid dicemus:Dicunt quidã,
qui diſputauerunt hanc queſtionem quod non debet duplicari
pluries,quia ſenatus cenſuit,ne quis ad idem crimen pluribus
legibus fiat reus,d.l.ſenatus.Sed certe d.l.ſenatus.nihil facit
ad pꝛopoſitum,quia hic non punitur diuerſis legibus,ſed vna,
in qua habetur reſpectus ad diuerſas qualitates.Dicamus er
go ſic,Quando per iſtas qualitates pene augentur,non tamen
per nomina multiplicatiua,vt dupli,tripli,quadrupli,tunc om-
nes iſte qualitates cõſiderantur,dicta l.aut facta.Quandoque
pene multiplicantur per iſta nomina multiplicatiua,⁊ tunc licet
de iure debeat haberi reſpectus omnium,d.l.aut facta.tamen
nulla poteſt fieri duplicatio,que excedat quadruplũ,vt inſtit.de
act.§.omnes.vnde vſque ad quadruplum poterit multiplicari,
non vltra.Nec obſtat lex,que dicit,quod eadem lege non debet
quis puniri varijs eſtimationibus,quia concedo,varijs eſtima-
tionibus,ſcilicet eodem reſpectu,licet diuerſis reſpectibus,⁊
diuerſis qualitatibus cõcurrentibus,bene poteſt varie puniri,
⁊ nihil eſt quod repugnet.d.l.aut facta.Et de hoc dixi in l.fidei
commiſſa.§.ſi quis decem.ſ.delegatis ij.Item non obſtat ſi di
cas quod text.Inſtit.de act.§.omnes.loquitur,quãdo pena per
iſta nomina multiplicatiua imponitur,quia ibi loquitur ciuili-
ter,queſtio noſtra quando criminaliter.Nam non recoꝛdoꝛ ali
qua lege iſtam penam criminaliter imponi.Unde illarũ legũ
arg.hoc dico ratione idẽtitatis rationis,l.omnem.⁊ l.tã ex con
tractibus.ſ.de iudi.Preterea,cum ſtatutum ſit quedam ciuiũ
conuentio,l.j.ſ.de legib.⁊ pena conuentionalis non poſſit exce
dere quadruplum,ergo ⁊c.vnde ſtatutum ſimpliciter loquens,
trahitur ad ius commune,vt quadruplum non excedat,ar.j.de
5 mune.⁊ ho.l.j.§.j.⁊ C.de noxa.l.ij.¶ Sed quero,†iuxta pꝛedi
cta quid duplicabitur:Reſpondeo,illud quod erat ſimplandũ,
vt ſ.quod met.cauſ.l.ſi cum exceptione.§.j.⁊ §.quadruplabit.
6 ⁊ §.Julianus.¶ Sed quero,†[e] an in duplo inſit ſimplũ:Reſpõ.
c in dubio ſic,niſi aliud appareat,l.hoc edicto.§.j.ſupꝛa,de pu-
blic.Unde in queſtione pꝛedicta aliquis deliquit de nocte,in
platea in die feſto,⁊c.ſi ponis quod ſimplum ſit centum,quia de
nocte,erunt ducenta:quia in platea,erunt trecenta:quia in die
feſto,erunt quadringenta:⁊ ſi eſſet alia qualitas,poſſet aſcende-
re ad quingenta.Quod enim dixi,quod poſſet aſcendere ad qua
druplum ad plus,intellige illud quadruplum vltra ſimplum,vt
patet in actione furti manifeſti.Sed contra pꝛedicta videt̃ di-
cta l.ſi cum exceptione.§.quadruplabitur.vbi dicitur,quod de
bet quadruplari ſimplum cum omni ſua cauſa,ſic ergo hic ea-
dem ratio videtur,vt ſit ſimplum centum,pꝛopter noctem du-
centa:pꝛopter locum quia in platea,quadringenta.hoc eſt,vt du
pletur illud ſimplum cum illa ſua cauſa,ſ.noctis,⁊ ſic de alijs
qualitatibus.Reſpondeo,omnes iſte qualitates inſunt eodem
inſtanti tempoꝛis ipſi maleficio,⁊ ſi bene reſpicis,illa qualitas
loci cum incipit ineſſe,non reperit maleficium commiſſum cum
illa qualitate noctis,vel alia,ſed reperit cum in actu committen
di.Nam eodem tempoꝛe iſte qualitates accidunt,vt dictum eſt.
hoc pꝛemiſſo debes ſcire,ꝙ ille qualitates,que habẽt duplare,
non poſſunt operari ſuum effectum,niſi in eo ꝙ reperit duplan-
dum.arg.ſ.de condi.⁊ demon.in l.teſtamento quidam ſcripſe-
rat.⁊ delega.j.l.quidam teſtamento.§.ſi tibi.ſed iſte qualitates
non reperiunt niſi maleficiũ ſimplex,vt eſt oſtenſum:ergo illius
penam ſimplicem duplant,⁊ non vltra.Nec ſufficit ſi illas qua
litates reperit in fieri,imo opoꝛtet quod eas reperiat in facto eſ
ſe,ſecundum pꝛopꝛiam ſignificationem,vt ſ.de iuriſd.om.iud.
l.ſi quis id,quod.§.ꝙ ſi dum pꝛoponitur.Preterea aut dices,
ꝙ qualitas loci duplicat delicti penam cum qualitate tẽpoꝛis,⁊
tunc eadẽ ratione tempus duplicabit pꝛopter locũ,cũ vtraq; eo
dem tempoꝛe concurrat.⁊ ſic eſſet repugnantia,⁊ perplexitas,
l.ſi Titius.ſ.de condi.inſtitu.Preterea non eſt dubium,ꝙ pꝛi
ma qualitas ſolũ inducat duplicationẽ ſimpli.ſed hic quelibet
iſtarũ qualitatem eſt pꝛima,cũ eodem tẽpoꝛe concurrant,vt di-
ctũ eſt:ergo quodlibet ſimplum duplicat,l.qui duos.in pꝛin.ſ.
de rebus dub.Preterea hic conſtat,ſaltem ꝙ nulla iſtarũ quali
tatũ eſt poſterioꝛ altera,ergo nulla inducit duplicationẽ reſpe-
ctu alterius.l.eũ qui nouiſſimus.ſ.ad Treb.§ acit quod not.in
l.eũ actũ.ſ.de nego.geſt.in fi.per glo.Sed ſi poneremus,ꝙ eſſet
quedã qualitas que ineſſet ipſi maleficio poſt id effectũ cum om
nibus qualitatib[9],tũc duplicaret̃ cum omni ſua cauſa,ideo etiã
ſi excederet quadruplũ,vt j.tangã.Exemplũ,dic ſtatutũ ꝙ cõtra
negantẽ pena duplicetur,vel augeat̃ in quadruplo.certe iſtud
negare,venit poſt maleficiũ perfectũ,cum omni ſua cã.⁊ duplica
tur illud totũ tanꝙ illud ſit ſimplũ,vt d.§.ſi quadruplabit.Sed
poteris dicere,ergo nec ipſa pena maleficij ſimplicis duplicat̃,
qꝛ ipſum maleficiũ cũ illa qualitate in eſſe pꝛoducit̃.Sed reſpõ
deo,ſicut ignis pꝛocedit caloꝛem quodã oꝛdine nature,licet non
oꝛdine tẽpoꝛis,⁊ ſicut obligatio pꝛecedit actionẽ l.iij.§.ea obli-
gatio.ſ.de pꝛocu.qđ eſt quodam oꝛdine nature ſiue intellectus,
ita maleficium pꝛecedit in natura,⁊ intellectu omnes ſuas qua-
litates.Unde puto,ꝙ ſi ex verbis apparet,ꝙ aliquo oꝛdine intel
lectus,vna qualitas pꝛecederet aliã,licet in inſtãti tẽpoꝛis pꝛo-
ducerentur in eſſe,tamen tunc vltima qualitas duplicaret penã
maleficij cum omnibus illis qualitatibus,que in intellectu pꝛe
cedunt,vt oſtendã inferius.Quero ergo,†pone,dicit ſtatutũ hu 7
ius ciuitatis,ꝙ ſi nobilis offenderet popularẽ puniat̃ quadru-
pli pena,eius qua puniretur popularis offendens popularem,
contingit ꝙ nobilis offendit popularem de nocte in platea,⁊ die
feſti,queritur que ſit pena eius,poſito ꝙ illius offenſe ſimplicis
eſſet pena centum:Reſpondeo,tota pena que imponeretur pꝛi-
uato habita ratione omnium illarũ qualitatum,eſt ſimplum.⁊ il
lud totũ quadruplicabitur,⁊ ſic multũ poterit aſcendere.Hoc
pꝛobo pꝛimo ex ſignificatione verboꝛum,que habent reſpectũ
ad penam,que imponeretur populari,quod debet intelligi cum
omnibus ſuis qualitatibus.Caſus videtur ſupꝛa.ſi famil.fur.fe
ci.dica.l.j.in fi.⁊ l.ij.cum ſua gl.Nam illo edicto ſufficit pꝛeſta
re quantum pꝛeſtaret quilibet homo,ſi hoc feciſſet,d.l.j.⁊ hoc
intelligitur cum omnibus qualitatibus ſuis,hoc eſt,pꝛo furto
manifeſto quadruplum,pꝛo alio duplum.Pꝛo hoc ſ.de parri.
l.vtrum.vbi pꝛeſtãs opem tenetur pena,qua tenet̃ pꝛincipalis
cũ omnib[9] ſuis qualitatibus.Preterea regula eſt,quando vna
relatio fit ad aliquid,refertur ad illud cum omnibus ſuis quali
tatibus,vt ſ.de aliment.⁊ ciba.lega.l.a filio.§.teſtatoꝛ.⁊ intelli-
go de qualitate circa tempus,circa locum,⁊ circa modũ,⁊ alia
ſimilia,vt ibi patet.Preterea hoc eſſe verum apparebit,reſpõ-
dendo multis,que poſſent dici in cõtrarium,in quibus determi
nabo multas queſtiones ad hoc pertinentes.Non obſtat,quod
dictum eſt ſupꝛa,videlicet,quod pena ſimplicis maleficij dupli
cat̃,qꝛ illud eſt verũ,quando ſtatutũ ſimpliciter loquitur ꝑ hec
verba,pene maleficioꝛũ duplicentur,vel pene duplicent̃,⁊ ſimi-
lia.Sec[9] ſi dicit puniatur,pena quadrupici,eius quo alias pu-
niretur,⁊ ſimilia verba,per rationes ſupꝛadictas,⁊ hoc pꝛobo
eſſe verũ,ſi fideiuſſoꝛ intercedit ſimpliciter non tenet̃ in au-
mẽ
to cõtingente obligationi ex aliqua qualitate,l.j.cum ſimilib[9],
ſupꝛa de in litẽ iuran.Sed ſi fideiuſſoꝛ interceſſiſſet pꝛomittẽ-
do iudicatum ſoluere,tenetur in omni eo,quod veniret in ſentẽ-
tia,vt ſupꝛa iudic.ſolui.l.iudicatũ ſolui.Ita in pꝛopoſito,iſtius
ſtatuti verba referuntur ad ſentẽtiam,hoc eſt ad illud in quo pu
niretur:ergo illud totum pꝛo vno ſimplo habetur.Et pꝛedicta
intelligo,quando circa pꝛimas qualitates,quas dico computa
ri in ſimplo,ſtatutum loquitur per verba ſimplicia,ſcilicet pe-
ne maleficioꝛum duplicentur ⁊c.⁊ in alio ſtatuto ſe refert ad id,
in quo puniret̃ ⁊c.Sed ſi circa omnes qualitates loqueretur eo
dem modo,ſcilicet quod ſe refert ad tempus ſententie,ſeu puni
tionis,tunc pena tantum ſimplicis maleficij duplicaretur,vel
quadru

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

quadruplicaretur. Ratio, quia nulla dictarum qualitatū reſpicit maleficium ante aliam in ordine temporis, vel in ordine intellectus, ſed eodem tempore concurrunt, vt dictū eſt. Sed ſi poneremus, ꝙ ſtatutum circa aliquas qualitates loqueretur ſimpliciter, circa alias ſe referret ad tēpus punitionis, tūc ille prime qualitates computarētur in ſimplo, per eaſdē rationes. Itē predictis videtur obſtare l. item veniūt. §. cū prediximus. ff. de peti. hered. ⁊ quod no. ſupra ſi certum peta. l. certi condictio. in prin. circa finem ij. glo. vbi videtur, ꝙ iſte qualitates non conſiderētur. Reſpōdeo, quedam ſunt qualitates que inſunt ab ipſo initio, ⁊ in illis procedit, qđ ſupra dixi. Quedam ſunt qualitates que ex poſt facto ſuperueniūt, ⁊ ille non attenduntur, vt in contrarijs. Et ideo ſi ſtatutum diceret, quod ꝓpter negationē, vel propter contumaciam pena duplicaretur, vel alias augeretur, dico ꝙ adiectio pene, que fieret propter illas qualitates ſuperuenientes ex poſtfacto, non veniret in illa duplicatione, vel augmētatione, per dictas leges. Sed qualitates que inſunt ab initio, bene poſſunt augeri per eas, que ſuperueniunt ex poſtfacto, vt ſupra dixi. Item predictis videt̄ obſtare l. in furti. in prin. ff. de fur. vbi verum pretium duplicatur, nō autē intereſſe ſingulare. Solu. ideo ibi id non duplicatur, quia non venit in petitionē: ſecus in alio intereſſe, qđ in petitiōe venit regulariter. Et ideo dico cū ſtatutū dicit, quod nobilis puniatur pena quadrupli, eius quod puniret̄ popularis, intellige regulariter: ſecus ſi in perſona aliquorum tale maleficium haberet ſingularem penam. Itē contra predicta facit, quia ſecundū hoc talis pena excedit quadruplum, contra §. omnes. Inſtit. de act. Solu. non eſt verū, quia totum illud primum, accipitur pro ſimplo. Simile, vſura nō parit vſuram, verum eſt, niſi vſura redigatur ad ſortem, vt ff. manda. l. idem qꝫ. §. deniqꝫ. ¶ † Quero, an in penis que non ſunt limitate, ſed imponuntur arbitrio iudicis, habeat locum ſtatutum quod loquitur de duplicatione penarum? Videtur quod non. l. Seio. §. medico. ff. de annu. lega. Contrarium dico, ⁊ duplicabitur id, quod pro tali maleficio conſuetum eſt imponi. argu. eius quod not. in l. quid ergo. §. pena. ff. de his qui not. infa. ⁊ ff. eod.
9 l. hodie. Ultimo ſcias, † ꝙ ſtatuta que loquuntur de publicatione penarum, non habent locum in ſpeciebus ſed ſolum in quantitatibus, l. Lucius. §. impuberem. ſupra de leg. ſecundo. ⁊ ideo ſi pro maleficio deberet amputari manus, certe ſi fieret de nocte non duplicaretur. Et vide circa hoc quod dixi in d. §. impuberem. ⁊ in l. Meuius. §. duorum. ff. de lega. ij. in vltim. ⁊ penult. queſtio. Quid in tempore relegationis an duplicetur? Dic vt dixi in l. ſenatus. §. fi. ff. ad Turpil.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Sanctio legum. Not. paria eſſe aliquid eſſe certū, ⁊ certificandum. Idem habetur in l. certi condictio. ff. ſi certum. pe. vbi certi condictio datur ad certum, ⁊ certificandum.

b Alex. ¶ Epp. de l. j. §. j. An clauſula generalis trahatur ad ſpecificata, vide qđ ſecus eſt in vltimis volūtatibus, l. libertis quos de ali. ⁊ ciba. lega. ⁊ ibi Bar. in l. doli clauſula. de verb. obli. De hac materia vide bonum tex. in l. quoties. de actio. ⁊ oblig. ⁊ vide per Bar. in d. l. j. de ſepul. viola. ⁊ per Cy. ⁊ Bal. Ang. ⁊ Saly. in l. qui ſepulchra. de ſepul. viola. facit tex. in l. eum. ff. de fur. ⁊ per Bal. in l. quid ergo. §. pena grauior. de infami. per Spec. in ti. de accuſa. circa prin. ⁊ vide dominum meum videlicet Angel. de are. in tracta. ſuo maleficiorū. in ver. caput a ſpatulis amputetur. vide Bar. in l. ſenatus. de accu. ⁊ in l. j. §. j. de operis noui nunciatio. ⁊ in l. doli clauſula. de verbo. oblig. ⁊ in l. j. ff. vi bonorum raptorum. Adde Bal. in l. ſi venerabilis eccleſie. de epiſcopis ⁊ clericis. Sed quid ſi p legē impoſita eſt certa pena ſpecialis, ⁊ per ſtatutū imponitur alia pena ſpecialis, dic quod ſtatur pene ſtatuti. Quid ſi ſtatutū imponeret penam perpetuam banni pro vulnere: aliud ſtatutum dicit, quod pro vulnere facto in palatio puniatur pena centum, quis vulnerauit aliquē in platea, an debeat vtraque pena puniri? Habeo diſputationem do. Guido. de Suza. in queſtione incipien. pena. de facto quidā fecit inſultum. Et quando per diuerſas leges imponitur diuerſa, vide per do. Joannem in l. ij. de publi. iudic. ⁊ omnino Bal. in l. data opera. C. qui accuſa. ⁊ in d. l. qui ſepulchra. de ſepul. viola.

c Alex. ¶ Reperitur pena. Quando vna prouiſio ſpecialis derogat alteri minus ſpeciali, ⁊ quomodo cognoſcatur, vide Bar. in l. hac conſultiſſima. C. qui teſta. facere poſſunt. in princ.

d Alex. ¶ Quero, vtrū. Adde que dixi in l. ij. in princip. ſupra, de verbo. oblig. poſt Bart. in l. queſitum. §. penultim. de fundo inſtructo. ⁊ quod ibi dixi. ſequitur Petr. de Anchara. in capi. canonum ſtatuta. verſic. circa hanc contrarietatem ſtatuti. in verſicul. quoque. quid ſi aliquem percuſſi in platea de nocte. nota, quia ſi ſtatutum dicit, quod pena falſi duplicetur, ſi commiſſum fuerit in palatio, ⁊ aliquis obrepſerit falſum iudicium in palatio, an puniatur pena falſi: Dic quod non, quia debet intelligi de tali falſo quod poſſet committi in palatio, ⁊ extra: ſed hoc poterit committi extra. ergo, ⁊c. Ita conſuluit notanter Bar. in cōſil. cxc. inci. Tudertinus quidam. ⁊ ibi vide ad no. per Bar. hic, an ſtatutum de publicatione pene inducat neceſſariā accuſationem. Adde Bar. in l. aut facta. §. locus. ff. eod. Et de publicatione penarum, vide Bal. in l. contra negantē C. ad legem Aquiliā ⁊ ibi quod duplum non ſimplum, eſſet duplicandū. Et iſtis addē Bar. in l. j. circa finem. ff. ſi famil. furt. feciſ. dica. ⁊ in l. Meuiꝰ. §. duorum. de legatis. ij. ⁊ Ang. hic ⁊ Bart. in l. aut facta. §. j. ff. eo. ⁊ in l. vulgaris. de fur. ⁊ Bar. in l. fideicommiſſa. §. interdum. ff. de legatis iij. ⁊ Bal. in l. j. C. de ſenten. que pro eo qđ intereſt. in verſi. reſtat querere de penis. Non obſtat ſi dicatur, qđ Inſti. de act. §. omnes autem. loquitur, quando pena per nomina multiplicatiua imponitur ciuiliter, queſtio noſtra quando criminaliter. Nam non recordor per aliquam legem, iſtam penam terminatiue imponi. Unde illius legis arg. hoc dico, propter idētitatem rationis, l. omnem. ⁊ l. tam ex contractibꝰ. de iudi. Preterea, cū ſtatutū ſit quedam ciuium conuentio, l. j. ff. de legi. ⁊ pena conuentionalis non pōt excedere quadruplum: ergo, ⁊c. Unde ſtatutum ſimpliciter loquens trahitur ad ius commune, vt quadruplum non excedat. arg. l. j. §. j. de muneribus ⁊ honorib. ⁊ l. ij. C. de noxalibus. Sed quero iuxta predicta, quid duplicatur: Reſpondeo, illud quod erat ſimplandū, vt ff. quod metꝰ cauſa, l. ſi cū exceptione. §. j. ⁊ §. quadruplabitur. ⁊ §. illud. Sed quero, an in duplo inſit ſimplum: Reſpondeo quod ſic in dubio, niſi aliud appareat l. hoc edicto. §. fi. de publica. vnde inquiſitione predicta, aliquis de nocte in platea commiſit delictum, erūt triginta ⁊ ſi in die feſto, erunt quadraginta, ⁊ ſi eſſet alia qualitas, poſſet aſcendere vſqꝫ ad quadruplum. ⁊ ibi Bart. dt, qđ debet quadruplicari ſimplum cum omni ſua cauſa: ſic ergo, ſicut videtur vt ſimplum, quando propter noctē, vel quia in platea duplicetur: ita de alijs qualitatibus: quia omnes iſte qualitates inſunt eodem inſtanti temporis. Nam alia qualitas loci non incipit reperire maleficium commiſſum cum illa qualitate noctis: vel alia ſi reperit eum in actu committendi. Nam eo tempore iſte qualitates accedunt. vt dictum eſt.

e Alex. ¶ Sed quero. Adde que dixi poſt Bart. in l. hec actio. ff. de calum. ⁊ adde Bar. in l. interpretatione. j. eo. Et adde doctores in hac materia ſecundum Bal. in c. j. §. ſi duo. de pace tenenda. quando ex legis diſpoſitione petitur principale, vna cū pena, ⁊ ex eadem lege, ⁊ ex eadē actione, tunc in pena continetur ſors: ſecus ſi ex diuerſis cauſis. Primū probatur in l. hoc edicto. hic allegata. Secūdum probat̄ in l. ſi pro fure. de cōdictio. furt. que doctrina eſt, quādo ſors cōſiſtit in ſpecie, ⁊ pena in quātitate, quia nō grauatur obligatio quantitatis per obligationem ſpeciei, ſupra quod metus cauſa, l. ſi cum exceptione. d. quod ſi homo. licet ille textus poſſet induci in contrarium. Sed dic vt per Bal. in d. c. j. ⁊ adde gl. nota. quam ibi ipſe allegat. Et predicta not. in penis que imponuntur per nomina multiplicatiua: ſed quando imponuntur a lege per nomina ſimplicia, nunquam ineſt ſimplum. C. de ſentent. que pro eo. l. j. in fine. ⁊ ibi no. ⁊ facit Inſtitut. de actionibus. §. tripli. ⁊ argument. ff. de verborū obligatio. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ⁊ quod nota. C. de ſeruis fugitiuis. in lege penultima, per Bal. ⁊ vide Bal. in l. contra negantem. C. ad legem Aquiliā. ⁊ in l. in heredem. §. ſed etiā. ver. queritur de calumniatoribus. ⁊ in l. ſi cum exceptione. §. ſi quis nō reſtituat. qđ me. cauſa. Et adde, ꝙ ſi eſt incertū ſimplum, eſt incertum qđ multiplicatur a ſimplo. ita Bal. in l. arbi. ff. qui ſatiſdare cogātur. ⁊ vide Bald. in l. ſi cum exceptione. §. j. quod metus cauſa. Bart. j. eod. in penultima queſtione. ⁊ adde textum ⁊ ibi Bald. poſt Bart. in l. j. de ſponſalibus. Adde que conſuluit Bald. conſi. cclxix. ij. lib.

LEX XLII.

1 ¶ Statuto ſtante ꝙ pene duplicentur, in duplo ineſt ſimplum.

a INterpretatione. [a] In hac lege potes ponere caſum per l. ſi preſes. ſupra eodem. ⁊ infra tit. ij. l. iij. ſi quis.
1 ⁊ per l. hec em. ſupra de ſuſpect. tuto. † Quero, dicit ſtatutum, quod ex aliqua cauſa pena duplicetur, vtrū in duplo inſit ſimplum: Reſpondeo quod ſic. quia interpretatione legū, ⁊c. ⁊ videtur tex. in l. hoc edicto. in fin. de publican. ⁊ quod metus cauſa, l. ſi cum exceptione. §. Labeo autem. in fi. ⁊ §. quatenus. in prin.

ADDITIO.

Claud. de Seyſſ. ¶ Interpretatione. Hanc legem intellige ꝙ debet eligi minor penarum, non minima, que eſſet contemptibilis, ſecundū Inno. in cap. de cauſis. de offic. dele. ⁊ ibi Bal. Itē per hanc legē probat̄, ꝙ ſi per ſtatutū, vel conſtitutionem imponeretur pena capitalis, intelligeret̄ non de pena mortis. ſed criminali. ⁊ ita vult gl. in l. j. C. ne chriſtia. māci. quā ſingulari allegat Joan.

Joan. de Jmol. in l. ij. ꝰ. de public. iudi. ⁊ refert Alex. in l. elegã
ter. §. qui reprobos. C. de pignorat. act. ⁊ vide Angel. in tract.
maleſi. in gl. ſuper verb. caput. ⁊ ita per hanc legẽ dicit gl. in l.
penu. ⁊ ibi Bal. C. que res vendi nõ poſ. gl. ⁊ Salyc. in l. j. C. ad
leg. Jul. peculat. Quid autem ſi ſtatutũ dicat, ſub pena perſone,
vide Bal. in c. nonnulli. de reſcr. ⁊ adde aliã gloſ. in l. nulli. C. de
iuriſd. om. iud. in gl. fi. ⁊ in l. fi. C. de veter. numiſmat. põt. li. xj. ⁊
Salyc. in l. ij. C. de falſ. monet. facit qđ no. Bar. in l. iij. ꝰ. đ ſuſp.
tutorib. vide omnino Are. in ca. qualiter ⁊ qñ. §. fi. de acc. vbi lo-
quitur quãdo lex vel ſtatutũ vtitur verbo, capite. Ponit etiam
ibi, qñ lex đt, maxima, vel acerbiſſima pena imponat: vel alio ſu
perlatiuo, q̃ pena ſit imponẽda, vide Ale. cõſ. ciiij. volu. j. ⁊ conſ.
cxxvij. in vltim. col. vol. iij. De materia per omnes fere in d. cap.
qualiter. ⁊ qñ. ⁊ Fely. in cap. ex literis. de conſtitu. Adde Ma-
theſil. notabi. clxxxviij.

LEX XXXIII.

1 Statuta ciuitatis an ſint annalia, vel perpetua.

a IMperator. [a] Ep. C. de poſt. l. j. Sol. Jbi
interdicit alicui artẽ ſuã ſo-
lenniter lite conteſtata, ⁊ cauſa cognita, ⁊ data ſenten
b tia diffinitiua: [b] hic vero ſimpliciter interloquẽdo in
terdicit alicui artẽ ſuã. Hec opi. tenet cõmuniter per doc. hic, ⁊
in lege cõtraria. ⁊ Jnn. tenet eã in c. qđ trãſlationẽ. extra de offi.
1 leg. ¶ † Jſta lex inducit ad q. per quoſdã, vtrũ ſtatuta ciuitatis
c ſint annalia vel perpetua: [c] Et videt ꝙ ſint annalia Nã ſtatuta
firmant iuramẽto poteſtatis, cuiꝰ officiũ durat anno tm̃. Cõtra-
riũ eſt dicendũ. Nã ſtatutũ nõ dicit ius pretoriũ. nec pendet ex
Poteſtate pretoris, ſed đr ius ciuile, l. oẽs populi. ꝰ. de iuſti. ⁊
iur. Ergo eſt ꝑpetuũ, vt Jnſti. de ꝑpe. ⁊ tẽp. ac. circa prin. ⁊ §. j.
ita đt Dyn. Mihi vr̃, ꝙ debeamꝰ aduertere ad duo. Primo,
an ſtatutũ ſit perpetuũ. Et dico, ꝙ ſic, ſiue ſit factũ a populo, qr
eſt ius ciuile: ſiue ſit factũ ab aliquo habẽte poteſtatẽ, vt ab epiſ
copo, legato, ⁊ p̃fecto, duce, marchione ⁊ ſimilib. Caſus eſt extra
de officio leg. c. fi. ⁊ de ſtatu. ꝫ lib. eccl. fac. c. nos Fed´ricꝰ. in feu.
Prout ibi đt, de poteſtatibꝰ, ⁊ rectoribus. ⁊ ſimi. facit l. falſo. C.
de diuer. reſcr. Secundo põt queri de actione deſcendẽte ex ſta
tuto, ⁊ tũc aduerte, ſi qdẽ fit a populo, ⁊ tunc eſt ius ciuile, ⁊ actio
erit perpetua, vt Jnſti. de perpe. ⁊ tẽpo. act. Sed ſi ſtatutũ fit ab
aliquo preſide, vt quotidie fieri videmꝰ a Duce, Marchione,
ab epiſcopis, tunc actiones deſcendẽtes ex eis ſiquidẽ ſunt pena
les, durant anno. Videtur enim ius pretoriũ, qđ eſt factũ a ma-
giſtratibus, ergo ⁊c. vt in ti. Jnſtituti. đ perpe. ⁊ tempor. actio.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Jmperator. No. gl. in l. fi. ꝰ. de iniur. ⁊ adde do. Anto.
⁊ Card. Flor. in cap. ex literis. de conſti.
b Alex. ¶ Sententia diffinitiua. Dic ergo, ꝙ ſententia diffinitiua
eſt, que perpetuo durat, vt condẽnatoria, l. j. ⁊ ibi no. C. đ poſtu.
Aut eſt interlocutoria, ⁊ tunc aut fertur ratione contumacie, ⁊
nõ delicti, ⁊ tunc eatenus durat, quouſque contumacia purgat.
c. ex literis. de conſtitutionibus. l. i. §. ſi frater. ſupra, de coll. bo-
norũ. Panor. in dicto c. ex literis. verſic. in gl. iij. ⁊ Bart. in l. ſi
qui adulterij. C. de adulter. Jn alia interlocutoria dicit Bald.
in l. puto. §. j. ſupra, de poſtulan. quod non durat in tempus ſuc-
ceſſoris, quod intelligit glo. ibi, quando lata eſt ſine cauſe cogni-
tione: ſecus ſi cauſa cognita, ⁊ via ordinaria. Vide quod habe-
tur in cap. cum bone. de etate ⁊ qualitate. ⁊ ibi Jnnocen. dicit, ꝙ
ſuſpenſio facta ad tempus, finitur ipſo iure poſt tempus: ſed ſi
eſt facta vſquequo ſatiſfeceris, tunc non finitur ipſo iure poſt ſa-
tiſfactionem: ſed finietur lata ſententia ſuper ea. Et ratio eſt, qr
multa contingere poſſunt, propter que negaretur ſatiſfactio. ⁊
allegat dictam l. puto. §. primo. de quo per Jnnocen. in capi. ſi-
cut alias. ad fi. de cohabitatione clerico. ⁊ mulierum, qui allegat
iſta iura. Vide Jnnocen. in d. ca. cum bone. Sed, an legatus de
latere poſſit legitimare quem inhabilem perpetuo ad obtinen-
dũ beneficium eccleſiaſticũ: Spec. tenet in tit. de legato. §. ſup-
eſt videre. verſi. ſed nunquid, ꝙ non, per iſta iura. Adde Bar. in
l. v. in princ. de verb. obli. ⁊ in l. j. in princ. ꝰ. de bonorum poſ. ti.
generali. ⁊ quod no. Canoniſte. c. quoniam. in princip. vt lite nõ
conteſt. Et adde, ꝙ ſtatuta, ⁊ omnes leges condite a magiſtratu,
dicuntur ius pretoriũ, ⁊ etiam conſtitutio Epiſcopi, dicitur ius
pretorium: ⁊ propterea ſi eſt penalis, nõ poteſt exigi poſt annũ
vtilem, Jnſti. de perpe. ⁊ tẽporal. actio. in prĩa. quod tene mẽti.
Hoc dicit Bal. in aliquibus lecturis. ⁊ in l. ij. §. nouiſſime. ꝰ. de
origine iuris. dicit ſe audiuiſſe a Bar. viua voce. Et adde quod
Cy. in d. l. j. ꝰ. quod quiſq; iuris. in iiij. q. dicit. quod ſi magiſtra-
tus aliquid ſtatuerit, ſtatuendo non dico per modum interlocu
torie, quod dictum ſtatutum erit perpetuum, ſicut ⁊ ſentẽtia dif
finitiua lata cum cauſe cognitione, licet officialis talis eſſet tem
poralis allegat ad hoc ca. finale, de offi. delega l. geſta. C. de re
iu. ⁊ viđ no. in d. l. j. de poſtu. Vnđ dixit, alibi Federi. ⁊ de Senis
de ſtatuto Capituli facto ſede vacante. Nã licet iuriſdictio eius
ſit temporalis, ⁊ breuis: ſtatutum tamen facere poteſt ⁊ durabit
perpetuo. Ad hoc vide Pe. de Anc. in c. j. ne ſede vacãte. in ſex
to. ⁊ dñ Bar. hic đt, hic vero ſimpliciter interdixit vti arte ſua.
vide late do. Ant. ⁊ do. Floria. in c. ex literis. de conſtitutio. Be
ne facit, qđ no. per Bar. in l. fundi. de acqui. poſ. Et iſtis adde,
qđ habetur in c. ſi autẽ. de cohabita. cler. ⁊ mulierum, ⁊ quinqua
geſima diſtin. ca. j. ⁊ prima queſtione prima, c. reperiũtur. Jnn.
in c. pro illorũ. de prebẽd. in ca. cũ veniſſent. de inſti. in gl. ſuper
verb. tenendũ. per Jnn. ⁊ Joan. And. in ca. fi. in gl. j. de offi. de-
leg. ⁊ per gl. in ca. a nobis. j. in gl. ij. in fi. de ſenten. excommunic.
⁊ quod no. gl. Joan. And. in ca. j. ne ſede vacant. in vj. ſup verb.
minimis. ⁊ vide qđ no. Jnnoc. in c. quod tranſlationem. de offic.
legat. Et banna iudicum quanto tempore durent, vide Bal. in
l. j. C. de heredib. inſti. per Jmol. in l. fundi. ꝰ. de acq. poſſ. in fi.
c ¶ Statuta ciuitatis ſint annalia. Pro concordia, aduerte nun-
quid actiones penales deſcendẽtes ex ſtatutis ſint penales, an
perpetue. Bar. in l. ſtipulationũ. in prin. ff. de ver. ob. đt, ꝙ ſunt
annales. lꝫ ſtatuta ſint ꝑpetua. Cõtrariꝰ allegat in hac l. fin. Tu
dic prima opinio ꝓcedit quãdo agitur ciuiliter, ſecus ſi crimina
liter. Jta doc. in d. l. ſtipulationũ. Poſſet etiã dari alia ſol. ſecũ-
dum nouã cõſiderationem do. Jaſo. in §. ſed iſte. Jnſti. de actio.

De bonis damnatorum. Tit. xx.

LEX I.

1 Publicatione in bonorum quid hodie ſit innouatum.
Proſcripti dicuntur, quibus vita reſeruatur, tamen ciuitas,
vel libertas aufertur.
2 Titulus de requirendis reis, inquantum loquitur de publica-
tione bonorum non eſt correctus niſi de violatore pacis.
3 Publicatio bonorum ſi fit per ſententiam condemnatoriam la
tam ſuper delicto, quid hodie ſit innouatum.
4 Filiofamilias vel ſeruo damnato, an multiplicabitur peculiũ.
5 Curiali damnato que bona publicentur, ⁊ quid de matre dam-
nata.
6 Liberto vel vaſallo damnato, que bona publicentur.
7 Vxore damnata, an publicetur dos.
8 Bona vilia non publicantur bonis publicatis.
9 Bona queſita poſt ſententiam, qñ, ⁊ que veniũt in publicatione.

SVpplicij. Epp. in auth. vt nulli iudi.
§. fi. poſita C. eo. auth. bona
damnatorum. Dicit gl. ꝙ iſta iura in hoc hodie
corriguntur per illam authẽ. ¶ Pro huiꝰ de-
claratione quero aliquas queſtiones, que in gl.
formantur. Primo, quid iuris de iure antiquo
quando condẽnabatur aliquis liber homo: Gl. dicit ſi per dam
nationem non perdebat ciuitatem, neque libertatem, neque vi-
tam, quia forte erat relegatus, vel aliter dãnatus, tunc non per-
debantur bona ſine dubio, vt j. tit. ij. l. relegati. Sed ſi perdebat
a vitam, libertatẽ, vel ciuitatẽ, erat diſtinguendum, [a] an habeat li
beros, an non. ⁊ ſi habebat liberos, an publicant omnia bona, an
pars bonorũ: ⁊ an habebat paucos liberos, an multos. ⁊ iſta tã-
guntur hic in prima gl. ⁊ in magna, quas vide. Jſtud quod erat
1 de iure antiquo, eſt indubitatum. ¶ † Sed quero, quid eſt inno-
uatum per iura noua circa iſtã publicationem: Circa quod ſciẽ-
b dum eſt, [b] quod publicatio quãdoque fiebat contra contumaces
annotatos, per titu. de requiren. reis. Jn hoc an ſit immutatum
Cy. dubitat in l. j. C. de requi. reis. ⁊ nihil determinat. Do. Ja.
but. dicebat nihil eſſe immutatũ circa hoc, quia aut loquimur
in bonis damnatorum, ſeu proſcriptorum. ⁊ damnati dicuntur
ad mortem, ſed proſcripti dicũtur illi, quibus vita reſeruatur,
tamen ciuitas, vel libertas adimitur: ſed illi contumaces non
ſunt damnati de crimine. l. j. ꝰ. de requi. re. ergo, ⁊c. Non enim
eſt noſtrum leges extendere, l. ſi vero. §. de viro. ꝰ. ſol. ma. Pre-
c terea, [c] lex que loquitur de vno contumace, puta de contumace
in non veniendo, non habet locum in alio contumace, puta de nõ
reſtituendo, l. creditor. §. iuſſus. ⁊ j. de ap. he ſunt rationes ſue.
Contra dictũ ſuum videtur caſus in feud. de pace tenen. §. ſi ve
ro pacis violator. vbi dicitur, quod contra contumaces fit publi
catio bonorum mobilium: immobilia vero heredibus reſeruan
tur: veruntamen glo. in alio titu. de pace iura. firm. §. iniuria. in
gl. que eſt ſuper verbo, homicidium. videtur dicere quod ille §.
ſi vero pacis violator. habeat locum tantũ in pacis violatore, in
alijs ſeruent alia iura. Et hoc ꝓ modo ſatis placet ꝑ rationem
2 quam dicã. Dico ergo, † ꝙ tit. de requir. reis. quod inquantũ lo-
quitur de publicatione bonorũ, non eſt correctꝰ, niſi in violato-
3 re pacis. † Quandoque fit publicatio bonorũ per ſententiã con
demnatoriam latam ſuper delicto, ⁊ in hoc qualiter ſit innoua-
tum, ſunt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN